

၂၀၀၈ အခြေခံ ဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေနဲ့  
အနာဂတ်နိုင်ငံရေး အလားအလာများ  
မောင်မြတ်နိုင်

မာတိကာ

နိဒါန်း	သော့ချက်ပြဿနာ။	စာမျက်နှာ ၃
အခန်း ၁	စစ်တပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ နဲ့ အခွင့်ထူးခံလိုသူ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်။	စာမျက်နှာ ၆
အခန်း ၂	အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကောင်စီသို့မဟုတ် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ ပင်မဒေါက်တိုင်အဖွဲ့အစည်း။	စာမျက်နှာ ၁၈
အခန်း ၃	ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေနဲ့ မရောင့်ရဲနိုင်တဲ့ အာဏာရမ္မက်။	စာမျက်နှာ ၂၅
အခန်း ၄	ပြည်ထောင်စုမူနဲ့ တိုင်းရင်းသားအရေးသို့မဟုတ်ရွှေ့ပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး။	စာမျက်နှာ ၄၁
အခန်း ၅	အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များ သို့မဟုတ်အိတ်ပေါက်နဲ့ ဖားကောက်ရသော ရပိုင်ခွင့်များ။	စာမျက်နှာ ၄၇
အခန်း ၆	အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး နဲ့ ပြိုကွဲပျက်စီးရသော နောက်ဆုံးအိပ်မက်	စာမျက်နှာ ၄၉
နိဂုံး	အနာဂတ် အလားအလာများ။	စာမျက်နှာ ၅၂

### နိဒါန်း

#### သော့ချက်ပြဿနာ

တရားမျှတ လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့ မသွေ....များလူခပ်သိမ်းငြိမ်းချမ်းစေဖို့ ၊ ခွင့်တူညီမျှ၊ ဝါဒဖြူစင်တဲ့ပြေ...တို့ပြေ၊ တို့မြေ။

နိုင်ငံတော်သီချင်းခြေဆင်းပိုဒ်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေဟာ ဒီနေ့ခေတ်နိုင်ငံရေး ပြဿနာတွေရဲ့ သော့ချက်ပြဿနာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေပါ အငြင်းပွားစရာ အချက်တွေကို မဖြေရှင်းနိုင်ရင် တခြားနိုင်ငံရေး ပြဿနာ အဝဝကို လည်း ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ အားလုံးဟာ ဆက်စပ်နေပါတယ်။

ဒီအခြေခံဥပဒေဟာ တိုင်းသူပြည်သားအားလုံးအတွက်သာမက နောင်သားစဉ်မြေးဆက်တွေ အပေါ် အထိ အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်တဲ့ ဥပဒေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို လေ့လာကြတဲ့ အခါပိုမိုထိရောက်လွယ်ကူကြစေဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အခုသုံးသပ်ချက်ကို ရေးသားပြုစုတာဖြစ်ပါတယ်။

“ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်”

ပထမဆုံးအနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဆိုတဲ့ စကားမှာကိုက စဉ်းစားစရာ အငြင်းပွားစရာတွေ ရှိနေပါတယ်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေနဲ့ ၁၉၇၄ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီရဲ့ အခြေခံဥပဒေတွေမှာကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို သုံးနှုန်းလာခဲ့ကြတာဖြစ်ပေမယ့် နဝတ၊ နအဖ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ တော့ မြန်မာ၊ ဗမာအသုံးအနှုန်း Myanmar ၊ Burma အသုံးအနှုန်းတွေကို နိုင်ငံရေးအရ အသုံးပြုလာခဲ့တဲ့ အထိ ခြေလှမ်းကျဲလာတဲ့အတွက် အခြေခံဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အငြင်းပွားစရာ၊ စဉ်းစားစရာ အကြောင်း တွေ ထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကိုယ်နှိုက်သည်ပင် ပါဝင်နေကြောင်းကို စောဒကတရပ်အနေနဲ့ တင်ပြပြောဆိုချင်ပါတယ်။

၈၈ နောက်ပိုင်း ကျောင်းသားတွေ သမဂ္ဂပြန်လည်တည်ထောင်ကြတဲ့ အခါ ဗနဲ့မအကြား ဝိဝါဒ ကွဲပြားစရာ ဖြစ်လာအောင် ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်က အသုံးပြုပြီး သပ်လျှို့ဖြူခွဲဖို့ ကြိုးစားခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဗမာဆိုတဲ့စကားဟာ တနိုင်ငံလုံးကို မလွှမ်းခြုံဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေ မပါဘူးလို့ ဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဗမာနိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ အစဉ်အလာကို တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ခွဲထုတ်ပထုတ်ဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။

တကယ်တော့ “ မြန်မာဆိုတာကမှ တိုင်းရင်းသားတွေပါတဲ့ တနိုင်ငံလုံး ဖြစ်ပြီး၊ ဗမာဆိုတာက ပြည်မကလူများစု လူမျိုးကိုခေါ်တာ ” ဆိုတဲ့ မူဟာ စစ်တပ်မူဖြစ်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

သမိုင်းစဉ်တလျှောက်ခံယူခဲ့တဲ့ အစဉ်အလာက ဒီမူနဲ့ ပြောင်းပြန်ဖြစ်ပါတယ်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးသမိုင်း ပထမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၁၅ မှာ ဗမ ပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အခုလို ရေးသားထားပါတယ်။

“တို့ဗမာအစည်းအရုံးသည် မူလတည်ထောင်စဉ်မှစ၍ သမိုင်းတလျှောက်လုံး လူမျိုးစုအားလုံး၏ ညီညွတ်ရေးကို အလေးပေးခဲ့ကြောင်း၊ ‘တို့’ ဟူသောစကား၊ ‘ဗမာ’ ဟူသောစကား၊ ‘ဗမာ နိုင်ငံ ဗမာပြည်’ ဟူသောစကားတို့ကို တီထွင်၍ တိုင်းရင်းသားစစ်စစ်ဟူသော အမည်နာမ တပ်ဆင်ခဲ့ခြင်းဖြင့် သိသာထင်ရှား ပေသည်။”

“မြန်မာနိုင်ငံ၊ မြန်မာပြည်ဆိုသောစကားမှာ မြန်မာလူမျိုးများ နေထိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုသည်မှာ မြန်မာပဒေသရာဇ်များက ပေးသောနာမည်ဖြစ်သည်။ မမှန်ကန်။ ဗမာနိုင်ငံသည် မြန်မာလူမျိုးတမျိုးတည်းနေထိုင်သော နိုင်ငံမဟုတ်။ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ တောင်သူ၊ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ မွန်၊ မြန်မာ၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းစသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်သော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ မြန်မာပြည်ဟုမသုံး၊ ဗမာနိုင်ငံ၊ ဗမာပြည်ဟုသုံးသည်။ သို့မှသာ ညီညွတ်မှန်ကန်မည်။ ဗမာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသား အားလုံးကို ဗမာဟုခေါ်သည်။”

လို့ အတိအလင်း ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒီလို အတိအလင်းဖွင့်ဆိုထားခဲ့ပါရက်နဲ့ တို့ဗမာအစည်းအရုံးရဲ့ အစဉ်အလာကိုတောင် မထောက်ထားဘဲ နောက်ပိုင်းမှာ ဗနဲ့မကို ပြောင်းပြန် ပြန်လှန်ပစ်တာဟာ နိုင်ငံရေး ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပြောင်းလဲခဲ့တာထင်ရှားပါတယ်။

နိုင်ငံရေးအာဏာဆိုတာ ထိရောက်အရေးပါလှပါတယ်။ စစ်အစိုးရက မြန်မာလို့ သုံးစွဲလာပြီးတဲ့နောက် ပိုင်းမှာ လူအများဟာ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်ကို မေ့မေ့လျော့လျော့ဖြစ်တာကတကြောင်း၊ စာပေစစ်စစ်ရေး ကိုမကျော်နိုင်တာကတကြောင်း စတဲ့ အကြောင်းကြောင်းတွေ ကြောင့် မြန်မာဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းနဲ့ အသားကျလာကြတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်ဒီစာအုပ်မှာ သာမန်အများပြည်သူ အတွက်၊ အထူးသဖြင့် မိခင်ဘာသာ မြန်မာစာမဟုတ်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေ အတွက် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးမဖြစ်ရလေအောင် သူတို့နဲ့ အသားကျနေတဲ့ မြန်မာဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကို တနိုင်ငံလုံးချိင့်တဲ့ နိုင်ငံတော် အဖြစ်ယာယီ သုံးစွဲ သွားပါမယ်။ ဒီလိုသုံးစွဲခြင်းဟာ ဗမာ၊မြန်မာ ကိစ္စမှာ မြန်မာဘက်ကို လက်ခံလိုက်တာ မဟုတ်ကြောင်း ကြိုတင် ပြောကြားပါရစေ။

လောလောဆယ်မှာတော့ ဒီ ဗမ ကိစ္စကို နောင်တချိန်မှာ နိုင်ငံရေးပယောဂကင်းကင်းနဲ့ ပြန်လည် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သင့်တဲ့ ပြဿနာအဖြစ်နဲ့ပဲ ထုံးတို့ထားခဲ့ပါရစေ။ ပညာရှင်တွေနဲ့ ပြည်သူတွေ ဆုံးဖြတ်သင့်တဲ့ အကြောင်း အရာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခြေခံမူများ

အခန်း ၁ ထဲက အခြေခံမူများ ဆိုတဲ့ အထဲမှာ အရေးကြီးဆုံး အပိုဒ်တချို့ကို သတိပြုမိပါတယ်။

ပုဒ်မ ၄ မှာဆိုထားတာက နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌ တည်သည်။

ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ ပြဌာန်းထားတဲ့ အခြေခံမူတွေထဲမှာ ဒီပုဒ်မ ၄ ဟာ အားရစရာကျေနပ်စရာကောင်း တဲ့ အချက်တချက်လို့ဆိုရမှာပါ။ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာဟာ နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်မယ် ဆိုတာဟာ အများပြည်သူအတွက် နှစ်သက်လိုလားစရာ အချက်ဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီပုဒ်မ ၄ မှာဆိုထားတဲ့ အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဖြစ်နိုင်ချေရှိမရှိ၊ အခြေခံဥပဒေမှာ ပြဌာန်းထားတဲ့ အချက်တွေဟာ ဒီပုဒ်မ ၄ မှာဆိုထားတာနဲ့ အဆင်ပြေညီညွတ်မှုရှိမရှိဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဆက်ပြီး လေ့လာဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

နောက်ထပ်ထူးခြားတဲ့ ပုဒ်မက ပုဒ်မ ၆ အပိုဒ်ခွဲ ( စ ) ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးတို့ကို အစဉ်တစိုက် ဦးတည်သည်။ ဒီအချက်ဟာ ဒီအခြေခံဥပဒေ နဲ့ တခြား အခြေခံဥပဒေတွေမတူဘဲ ခြားနားတဲ့ အချက်ပါ။ ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အဓိကလက္ခဏာပါ။ ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အနှစ်သာရလို့ ဆိုရင်လည်း မှားမယ်မထင်ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် ဒီအခြေခံဥပဒေပါ ပြဿနာ အားလုံးရဲ့ အရင်းအမြစ်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆက်ဆွေးနွေးပါမယ်။

နောက်ထပ်ထူးခြားတဲ့ ပုဒ်မက ပုဒ်မ ၇ ပါ။ “စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။” တိုင်းပြည်တစ်ခုလုံးက တောင်းဆိုလိုလားကြတဲ့ ဒီမိုကရေစီကို “စစ်မှန်သော” ၊ “စည်းကမ်းပြည့် ဝသော” ဆိုတဲ့ နာမဝိသေသန ထပ်ပြီးတပ်ထားတာဟာဘာကြောင့်လဲဆိုတာ စဉ်းစားတွေးတောဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။ အများပြည်သူ တောင်းဆိုနေတဲ့ ဒီမိုကရေစီ ဆိုတာ မစစ်မှန်၊ စည်းကမ်း မပြည့်ဝလို့ ဆိုချင်တာလား။ နောက်ပိုင်းမှာ ဆက်ပြီး လေ့လာကြပါမယ်။

မထူးခြားဘူးလို့ ဆိုချင်ဆိုနိုင်ပေမယ့် အရေးကြီးတဲ့ နောက်ထပ်ပုဒ်မတစ်ခုကတော့ ပုဒ်မ ၈ ပါ။ “နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်။” လို့ဆိုထားပါတယ်။ ဒါဟာ တိုင်းရင်းသားအားလုံးရဲ့ လိုလားတောင့်တချက်ကြီးပါ။ ဒီတော့ ဒီအချက်ကလည်း ကောင်းတဲ့ အချက်တချက်လို့ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ ဒီအချက်ဟာ ဘယ်လောက် ရှေ့နောက်ညီညွတ်သလဲဆိုတာကိုလည်း နောက်ပိုင်းမှာ ဆက်လက် လေ့လာရမှာပါ။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အစမှာ ရေးသားထားတဲ့ ဒီပုဒ်မလေးခုဟာ အခြေခံဥပဒေရဲ့ အခြေခံတွေလို့ ကျွန်တော် အနေနဲ့ ရှုမြင်မိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ဒီအခြေခံဥပဒေကို ကျွန်တော်လေ့လာတဲ့ အခါ ဒီပုဒ်မ လေးချက်ကို အခြေခံပြီး လေ့လာသုံးသပ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း ၁

စစ်တပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ နဲ့ အခွင့်ထူးခံလိုသူ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်

အခြေခံဥပဒေဆိုတာ အစိုးရနဲ့ ပြည်သူ့အကြား ချုပ်ဆိုထားတဲ့ လူမှုရေးပဋိညာဉ်ဖြစ်တယ်။ ပဋိညာဉ် ဆိုတာ တဘက်နဲ့ တဘက် အသာစီးမယူရဘူး။

ရှေ့နေဦးခင်မောင်ဇော်။ ဘီဘီစီ အစီအစဉ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်။

အခြေခံဥပဒေဆိုတာ ပြည်သူနဲ့ သူတို့ကို အုပ်ချုပ်တဲ့ အစိုးရကြားမှာ ရေးဆွဲထားတဲ့ လူမှုရေးပဋိညာဉ် (social contract) ဖြစ်ပါတယ်။ အရပ်စကားနဲ့ ပိုရှင်းအောင်ပြောရရင် အုပ်ချုပ်သူအစိုးရနဲ့ အအုပ်ချုပ်ခံ ပြည်သူ့အကြားမှာ ရေးဆွဲထားတဲ့ သဘောတူညီချက်ဖြစ်ပါတယ်။ အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစားက ငါတို့ အနေနဲ့ မင်းတို့ကို တရားသဖြင့် အုပ်ချုပ်ပါမယ်၊ ဒီလိုအခွင့်အရေးတွေပေးပါမယ်၊ မင်းတို့ကတော့ ဒါတွေ ဒါတွေ လိုက်နာကြရမယ် ဆိုပြီး အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အုပ်ချုပ်ခံကြားမှာ အပေးအယူလုပ်ထားတဲ့ စာချုပ်တမျိုးပါ။

စာချုပ်တို့ ပဋိညာဉ်တို့ဆိုတာ ဘက်နှစ်ဘက်ကြားမှာ မျှတရပါတယ်။ မမျှတခဲ့ရင် သဘောတူညီချက်အရာ မမြောက်ကြောင်းကို ပဋိညာဉ်ဥပဒေမှာ ဖွင့်ဆိုပြဌာန်းထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ နိုင်ငံတကာဥပဒေ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းဖြစ်သလို မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပြဌာန်းတဲ့ ပဋိညာဉ်ဥပဒေမှာလည်း ပြဌာန်းဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် လူနှစ်ယောက်အကြားမှာ သာမန်အလုပ်တခုလုပ်ဖို့ စာချုပ်ချုပ်ဆိုတယ်ဆိုပါစို့။ ဒီကိစ္စကို အလုပ်အပ်သူဘက်က ပျက်ကွက် ချိုးဖောက်ခဲ့ရင် ငွေ ၁၀၀ လျော်ကြေးပေးမယ်။ အလုပ်လက်ခံ သူဘက်က ပျက်ကွက်ရင်တော့ ငွေ ၁ သိန်းလျော်ရမယ်လို့ စာချုပ်ချုပ်ဆိုတယ်ဆိုပါစို့။ တခြားထူးခြားတဲ့ အချက် အလက်မပါရင် ဒါဟာ တဘက်သတ်ချုပ်တဲ့ စာချုပ်၊ မတရားတဲ့ စာချုပ်ဖြစ်နေမှာပါ။ ဒီလို စာချုပ်ဟာ စာချုပ်မမြောက်ပါဘူး။ ဒီလို ပဋိညာဉ်မျိုးဟာ ပဋိညာဉ်မမည်ပါဘူး။

ဒါ့အပြင် အခြေခံဥပဒေဆိုတာဟာ ဥပဒေအားလုံးရဲ့ ဥပဒေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေအားလုံးဟာ အခြေခံဥပဒေကို အခြေခံရပါမယ်။ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ကွဲလွဲဆန့်ကျင်မှု မဖြစ်ရပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေမှာ အားနည်းချက်၊ ချို့ယွင်းချက်ပါဝင်တာကို မသိလို့ ဖြစ်စေ၊ သိရန်နဲ့ ဖြစ်စေ လက်ခံလိုက်မိရင် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်တွေ တသိတတန်းကြီး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေမှာ မတရားတဲ့ ဥပဒေပုဒ်မတချက်ပါသွားရင် နောက်ဆက်တွဲ မတရားတဲ့ ဥပဒေတွေ အမြောက်အများထပ်ဆင့် ထွက်ပေါ်လာနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေရှိနေပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ကုန်ရုံးရင်တခါမှောက်၊ လင်ကုန်ရုံးရင် တသက်လုံးမှောက်ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားရှိပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေအမှားကို လက်ခံမိရင်တော့ သားစဉ်မြေးဆက်မှောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

အခြေခံဥပဒေရဲ့ နောက်ထပ်ချင်းရာ လက္ခဏာတခုကတော့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့တွေကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုတာရဲ့ အခြေခံပုံကြမ်းအုတ်မြစ်ကို သွန်းလောင်းပေးတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရဘယ်လိုဖွဲ့မယ် အဲဒီအစိုးရက ပြည်သူ့ပြည်သားတွေကို ဘယ်လိုအုပ်ချုပ်မယ်ဆိုတာတွေကို အခြေခံဥပဒေမှာ ရေးသားထားပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကောင်းတရပ်ဟာ အစိုးရကို မြင်းရိုင်းဇက်ကြီးတပ်ထားသလို စိုင်းချင်ရာစိုင်းခွင့်မရအောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်တဲ့ ဇက်ကြီးဖြစ်တတ်ပေမယ့် အခြေခံဥပဒေဆိုးတရပ်ဟာတော့ ပြည်သူတွေရဲ့ လည်ပင်းကြီးကွင်းစွပ်ပြီး အဲဒီကြီးစကို အုပ်ချုပ်သူ အစိုးရလက်ထဲအပ်ထားသလိုသာ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်။

ဒါက အခြေခံဥပဒေရဲ့ ယေဘုယျ သဘောသဘာဝကို အရပ်စကားနဲ့ ပြောပြတာပါ။ အခုတော့ အခြေခံဥပဒေထဲက အကြောင်းအရာတွေကို ဆက်ပြီးလေ့လာကြရအောင်ပါ။

ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ အဓိကအငြင်းပွားရဆုံးအချက်က စစ်တပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍပါ။ ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အနှစ်သာရကလည်း စစ်တပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍပါပဲ။ ဒီတော့ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ဒီအကြောင်းကနေပဲ စကြရအောင်ပါ။

ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ အငြင်းအပွားရဆုံးအချက်ကတော့ လွှတ်တော်တိုင်းမှာ စစ်သား လေးပုံတစ်ပုံပါဝင်ရမယ်ဆိုပြီး ထည့်သွင်းရေးဆွဲထားတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အဆင့်ရှိတဲ့ လွှတ်တော်တွေမှာသာမက တိုင်းအဆင့် ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော်တွေမှာပါ လေးပုံတစ်ပုံစီ ပါဝင်ရမယ်ဆိုပြီးထည့်သွင်းရေးသားထားပါတယ်။

အခြေခံဥပဒေဆိုတာ အုပ်ချုပ်သူအစိုးရက ပြည်သူ့ပြည်သားတွေကို တရားမျှတစွာအုပ်ချုပ်ပါမယ်။ ပြည်သူတွေကလည်း ဒါတွေဒါတွေကို အပြန်အလှန်ရှိသေလေးစားပါဆိုပြီး အပြန်အလှန် သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုတဲ့ သဘောတူညီချက် contract ဖြစ်တဲ့အကြောင်းကို ကျနော်တို့ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။

အုပ်ချုပ်သူတွေရဲ့လက်ထဲမှာ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ကရိယာတန်ဆာပလာတွေရှိနေပြီးသားဖြစ်ပါတယ်။ လူကိုသေစေနိုင်တဲ့ လက်နက်တွေ အမြောက်အများ ကိုင်ဆောင်ထားတဲ့ စစ်တပ်ကြီး ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ ပြည်သူတွေကတော့ လေးခွတောင်ကိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ (စကားအရာ ဥပမာအဖြစ်ပြောတာမဟုတ်ပါ။ လေးခွတို့ ၊ ဂျင်ဂလီတို့ကိုင်ခွင့် မရှိတဲ့ ဥပဒေကို နဝတ အစိုးရကထုတ်ပြန်ထားတာရှိပါတယ်။) ဒီတော့ လူသတ်လက်နက်တွေ အမြောက်အများကိုင် ထားတဲ့ စစ်တပ်က လက်နက်မဲ့လူတွေကို လုပ်ချင်တိုင်းမလုပ်ပါဘူးဆိုတဲ့ အာမခံချက်မျိုးကို အခြေခံဥပဒေမှာပေးရမယ်။ အခြေခံဥပဒေက ဒါကို

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အာမခံရမယ်။ လက်နက်ရှိသူတွေ လုပ်ချင်တိုင်းလုပ်လို့ မရအောင် ထိန်းချုပ်ထားပေးရမယ်။ ဒါမှ တရားမယ်မဟုတ်လား။

ဒါ့အပြင် လက်နက်နဲ့ ကျားကန်ထားတဲ့ ရဲ၊ အကျဉ်းထောင်၊ တရားရုံးစတဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားတွေဟာ လည်း လက်နက်မဲ့လူတွေကို ဖိနှိပ်အုပ်ချုပ်တဲ့ကိရိယာတွေပဲ။ ဒီလိုကိရိယာတွေကိုင်ထားတဲ့သူတွေက လုပ်ချင်တိုင်းလုပ် ၊ ရမ်းချင်တိုင်းရမ်း မလုပ်ပါဘူး။ စည်းနဲ့ကမ်းနဲ့ လုပ်ပါ့မယ်လို့ အာမဝန္တာခံတာဟာ အခြေခံဥပဒေရဲ့ သဘောသဘာဝဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစစ်တပ်၊ ရဲ ၊ အကျဉ်းထောင်တွေ တရားရုံးတွေကို အသုံးပြုခွင့်ရှိတဲ့သူကိုလည်း ပြည်သူတွေကပဲ မဲနဲ့ ရွေးချယ်ကြဖို့၊ ကိုယ့်ကို အုပ်ချုပ်မယ့် ဥပဒေတွေကို ရေးမယ့်သူတွေကိုလည်း ပြည်သူတွေကပဲ မဲပေးပြီး ရွေးကြဖို့ကို အခြေခံဥပဒေက အာမခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လက်နက်ရှိသူတွေကို ရမ်းချင်တိုင်းရမ်းလို့မရအောင် လက်နက်မရှိသူတွေအတွက် အခြေခံဥပဒေက အကာအကွယ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဟာ နိုင်ငံတကာမှာရှိတဲ့ အခြေခံဥပဒေများရဲ့ သဘောသဘာဝ စံနမူနာတွေလည်းဖြစ်ပါတယ်။ လူတိုင်းယေဘုယျအားဖြင့် လက်ခံနားလည်ထားကြပြီးသားပါ။

အခုတော့ စစ်တပ်ကလူ လေးပုံတပုံကို အရွေးခံစရာမလိုပဲ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ထည့်သွင်းလက်ခံရမယ်လို့ဆိုလိုက်ပါပြီ။ လက်နက်ရှိတဲ့လူ လက်နက်ကိုင်ထားတဲ့လူကို ထိန်းချုပ်ရမယ့်အစား၊ လက်နက်ရှိတဲ့လူကို အထူးအခွင့်အရေးတောင်ပေးလိုက်ပါပြီ။ ဒါဟာ မြင်းကိုချိုတပ်ပေးလိုက်တာနဲ့ မတူပေဘူးလား။ ဒီအခြေခံဥပဒေဟာလည်း လက်နက်ရှိတဲ့သူလက်ထဲ အထူးအခွင့်အရေးတွေပေးထားတာကို လက်နက်မရှိသူက ခေါင်းငုံ့ခံပါ့မယ်ဆိုပြီး သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့ စာချုပ်ဖြစ်မနေဘူးလား။ ဘက်တဘက်က တဘက်သတ် အသာစီးယူထားတဲ့ အခြေခံဥပဒေ ဖြစ်မနေပေဘူးလား။

အခြေခံဥပဒေမရှိတာနဲ့ စာရင် ရှိတာကတော်သေးတယ်။ အခြေခံဥပဒေမရှိဘဲ စစ်တပ်စိတ်ကြိုက် အုပ်ချုပ်ခွင့် ပေးထားတာနဲ့ စာရင် အခြေခံဥပဒေနဲ့ အုပ်ချုပ်တာကမှ စည်းလေးကမ်းလေးနဲ့ ဆိုတော့ ကောင်းဦးမယ်လို့ တတိယအုပ်စုဆိုသူများက အခြေခံဥပဒေဘက်ကနေ ရှေ့နေလိုက်လေ့ရှိကြပါတယ်။ လက်နက်လည်းကိုင်ပါ။ အုပ်လည်းအုပ်ချုပ်ပါ။ လုပ်ချင်သလိုလုပ်ပါတော့ဆိုပြီး လည်စင်းပေးမယ့် အကြောင်းကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုတာဟာ စာချုပ်မရှိဘဲထင်ရာစိုင်းတာထက် ပိုကောင်းပါတယ်လို့ ဘာကြောင့်ဆိုနိုင်မလဲ။ သူ့သဘောနဲ့ သူ အနိုင်ကျင့်နေတာထက်စာရင် ကိုယ်သဘောတူလက်မှတ်ထိုးပြီး ခေါင်းငုံ့ခံလိုက်ရတာက ပိုကောင်းဦးမယ်လို့ ပြောနေတာနဲ့ မတူဘူးလား။

ဘာကြောင့် စစ်သားလေးပုံတပုံဟာ အရွေးချယ်မခံရဘဲ လွှတ်တော်ထဲမှာ အခန့်သား လာထိုင်ခွင့်ရှိရမယ်လို့ ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ ထည့်သွင်းရေးသားထားရပါသလဲ။ ဘာကြောင့်စစ်သားက သူများထက် အခွင့်ထူးခံဖြစ်သင့်ပါသလဲ။ စစ်တပ်ကရေးဆွဲတဲ့ အခြေခံဥပဒေထဲမှာ စစ်သားလေးပုံတပုံကို ဘယ်သူမှ မရွေးဘဲ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အလိုလို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်ရမယ်ဆိုပြီး ထည့်ထားတာဟာ ရှက်စရာမကောင်းဘူးလား။ ငါတို့ တော့ အရွေးမခံဘူး။ မယှဉ်ပြိုင်ဘူး။ ငါတို့ကို အလိုလိုနေရင်း အုပ်ချုပ်ခွင့်ပြုရမယ်။ အဲသလို မှ မဟုတ်ရင် မင်းတို့ အခွင့်အရေးကိုလည်း လက်မခံနိုင်ဘူး။ ဘာအခွင့်အရေးမှ မပေးနိုင်ဘူးလို့ ပြောနေတာနဲ့ မတူဘူးလား။ ကလေးဆိုးကြီးလို ဇွတ်အတင်းတောင်းဆိုနေရအောင် အာဏာဆိုတာ မုန့်ပဲသွားရေစာမှ မဟုတ်ပါဘဲကလား။ မင်းတို့ သဘောမတူလည်း သူတို့ လုပ်သမျှခံရမယ့် အတူတူ အသာတကြည်ပဲ သူလုပ်ချင်ရာလုပ်ခွင့်ပေးလိုက်ပါကွာ၊ အပြောင်းအလဲလေး ဖြစ်တာပေါ့လို့ တတိယအုပ်စု ဆိုသူများကလည်း အလံရှူးလုပ်ကြ ဘေးတီးပေးကြပါတယ်။ ဒါကိုပဲ အမြော်အမြင်ကြီးမားသော နိုင်ငံရေး လို့ ဆိုနေကြပါတယ်။ မရှက်မကြောက်ထည့်သွင်းရေးဆွဲသူက ရေးဆွဲခဲ့ပြီး၊ ငဲ့ခံလိုက်တာ ရန်မီးငြိမ်း ပါတယ်ကွာလို့ မရှက်မကြောက်တိုက်တွန်းသူကလည်း တိုက်တွန်းနေကြပါတယ်။

တိုင်းပြည်အတွက် အနစ်နာခံမယ်၊ အသက်ပေးကာကွယ်ပါမယ်လို့ အမှန်တကယ် ရည်ရွယ်ထားကြတဲ့ စစ်သားကောင်းတွေ အနေနဲ့တော့ အခုလိုမျိုး ဘယ်သူမှ မရွေးပါဘဲနဲ့ မျက်နှာပြောင်တိုက်ပြီး လွှတ်တော် ထဲ ငုတ်တုတ်ကြီးသွားထိုင်ရမှာကို ဘယ်လောက်များ ရှက်လိုက်ကြမလဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ သူများမသတာ ရေစာကို အတင်းလုယူစားရတာဟာ သံတွေ သံခဲကို မြိုချနေရတာနဲ့ မတူပါလား။

တပ်မတော်သားက တိုင်းပြည်ကာကွယ်တဲ့သူမို့လို့ လေးပုံတပုံယူမယ်ဆိုရင် တိုင်းပြည်ရဲ့ အဓိကစားနပ် ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ပေးနေတဲ့ လယ်သမားတွေကလည်း လေးပုံတပုံယူချင်တယ်ဆိုရင်ရော၊ အလုပ်သမားက လေးပုံတပုံယူချင်တယ်ဆိုရင်ရော၊ ပညာသည်တွေကလေးပုံတပုံယူချင်တယ်ဆိုရင်ရော ဘာပြောကြမလဲ။ တပ်မတော်သားက ဘာကြောင့် အဲသလို တခြားလူထုလူတန်းစားတွေထက်ပိုပြီး အခွင့်ထူးရထိုက်သလဲ။ ဘယ်လိုမှ ဆီလျော်တဲ့ အကြောင်းပြချက်ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ တပ်မတော်သားလေးပုံတပုံ ပေးရမယ်ဆိုတာ ဟာ သက်သက်လက်နက်ကိုင် အနိုင်ကျင့်တဲ့ သဘောသက်သက်လို့ပဲ ယူဆစရာရှိပါတယ်။

တပ်မတော်သား လေးပုံတပုံဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ပြန်ပြီး စိစစ်ကြည့်ရအောင်ပါ။ အဲဒီလေးပုံတပုံဟာ တပ်မတော်ကို တကယ်ကိုယ်စားပြုမှာလား။ တကယ်တော့ တပ်မတော် သား လေးပုံတပုံ ဆိုတဲ့စကားဟာလည်း မမှန်ပါဘူး။ သတိထားရမယ့် အချက်က ဒီစစ်သားလေးပုံတပုံကို စစ်တပ်စစ်သားတွေထဲကနေ ပြည်သူတွေက ရွေးချယ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ စစ်တပ်စစ်သားတွေထဲကနေ စစ်သားတွေကိုယ်တိုင်ကနေ ရွေးချယ်ရမှာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အားလုံးကို ရွေးချယ်မယ့်သူဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သာ ဖြစ်တယ်။ ပုဒ်မ ၁၀၉ (ခ)၊ ပုဒ်မ ၁၄၁ (ခ) နဲ့ ပုဒ်မ ၁၆၁ (ဃ) တွေကို ကြည့်ပါ။ စစ်တပ်ထိပ်တန်းထဲမှာတောင် တိုင်းမှူးတွေ၊ တပ်မှူးတွေက ညီလာခံတွေ ဘာတွေ ခေါ်ပြီး ရွေးရမယ်လို့ ဆိုမထားပါဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တယောက်တည်းကိုပဲ အခြေခံဥပဒေက အာဏာလွှဲအပ်ထားတာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီအခြေခံဥပဒေကို စစ်တပ်တမတ်သား အခြေခံဥပဒေလို့ ပြောဆိုတဲ့ အသုံးအနှုန်းဟာမမှန်ပါ ဘူး။ တကယ်တော့ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တမတ်သား အခြေခံဥပဒေကြီးပါ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

စိတ်ကြိုက်လက်ရွေးစင် ခေါင်းခေါက်ရွေးထားတဲ့ လူယုံတော် အလိုတော်ရိတွေ တပြိုင်တခေါင်းကြီး လွှတ်တော်ထဲ ဝင်ထိုင်ကြဖို့ ဆင်ထားချိုးထားတဲ့ ဖဲထုပ်ကြီးပါ။

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို အဲသလို ပေးထားတဲ့ အခွင့်အရေးကို ပြည်သူတွေရမယ့် အခွင့်အရေးနဲ့ ချိန်စက် ကြည့်ကြရအောင်ပါ။ မဲပေးနိုင်မယ့် ပြည်သူ သန်းသုံးဆယ်ရှိမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားကြပါတယ်။ နိုင်ငံသားဦးရေ ကသန်း ၆၀ ပြည့်ဖို့ သိပ်မလိုတော့ဘူးလို့ ဆိုထားလေတော့ အရွယ်ရောက်သူ၊ မဲပေးနိုင်သူဦးရေဟာ သန်း သုံးဆယ်ထက် ပိုရင်သာ ပိုမယ် မလျော့လောက်ပါဘူး။ ထားပါတော့။ သန်းသုံးဆယ်ရှိတယ်လို့ပဲ ဆိုပါတော့။ လွှတ်တော် အရပ်ရပ်ရဲ့ လွှတ်တော်အမတ် လေးပုံသုံးပုံကိုသာ အဲဒီသန်းသုံးဆယ်က ရွေးချယ်ခွင့် ရကြမှာ ဖြစ်ပြီး ကျန်တဲ့ လေးပုံတစ်ပုံကိုတော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ရွေးချယ်ခွင့် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟာ လူဆယ်သန်းရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ ညီမျှနေပါတယ်။ လူဆယ်သန်းရဲ့ မဲပေးခွင့် voting right ကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က မောင်ပိုင်စီးထားတာဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် ပုဒ်မ ၆ (စ) မှာရေးသားထားတဲ့ "အမျိုးသားနိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးတို့ကို အစဉ်တစိုက်ဦးတည်သည်" ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ နီးစပ်တယ်လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ တကယ်တမ်း ပိုမိုတိကျတဲ့ စကားကို ဆိုရရင်တော့ "မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ချုပ်ကိုင်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရေးကို အစဉ်တစိုက်ဦးတည်သည်" လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။

ပုဒ်မ (၄) မှာရေးသားထားတဲ့ "အချုပ်အချာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှာ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌တည်သည်" ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ကတော့ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်နေပါပြီ။ " အချုပ်အချာ အာဏာ ၏ လေးပုံသုံးပုံသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး ကျန်လေးပုံတပုံမှာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တဦး တည်းထံမှ တိုက်ရိုက်ဆင်းသက်သည်" လို့ဆိုရမလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဆိုရမလိုဖြစ်နေပါပြီလို့သာ ကျွန်တော်ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။ အတိအကျ မပြောဆိုသေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ အဲဒီလေးပုံသုံးပုံ အာဏာကိုတောင် နိုင်ငံသားတွေ တကယ်တမ်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်မ ရဘူးဆိုတာကို နောက်ပိုင်းမှာ ထပ်ပြီးတွေ့ရဦးမှာမို့ပါ။

နိုင်ငံတော်သမ္မတဟာ စစ်ရေး အမြင်ရှိသူ ဖြစ်ရမယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ပုဒ်မ ၅၉ (ဃ) မှာရေးထားပါတယ်။ ဘာကို ဆိုလိုပါသလဲ။ မရှင်းလင်းပါ။ အငြိမ်းစားဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း အေးမြင့်ကတော့ "စစ်သားကလွဲပြီး ဘယ်သူမှ သမ္မတမဖြစ်နိုင်အောင် ရေးထားတဲ့ ဥပဒေဗျ" လို့ ဘီဘီစီ အစီအစဉ်မှာ ပြောခဲ့ပါတယ်။ မှတ်စု ၁

အခြေခံဥပဒေကို အကောင်းမြင်နဲ့ ကြည့်သူတွေကတော့ စစ်ရေးအမြင်ရှိရမယ်လို့သာ ဆိုထားတဲ့ အတွက် စစ်သား ဒါမှမဟုတ် စစ်သားလူထွက် ဖြစ်စရာမလိုဘူးလို့ ဆိုကြပါတယ်။ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုးကောက်ကြပြီး ကိုယ်လိုသလို ဖွင့်ဆိုနေကြတဲ့ အတွက် ဒီစာပိုဒ်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ မရှင်းလင်းဘူးဆိုတာ သေချာနေပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

လူအများစိတ်ဝင်စားပြီး အကြီးအကျယ်အငြင်းပွားကြတဲ့ အချက်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တာဝန်ရှိသူ ဘယ်သူတဦးတယောက်ကမှ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့ ဒီလိုဆိုတာမျိုး တခွန်းတပါဒမှ ရှင်းမပြ ကြပါ။ အခြေခံဥပဒေဆန္ဒခံယူပွဲသာ ကျင်းပပြီးသွားပါတယ်။ ဒီအဓိပ္ပါယ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာမှ ရှင်းပြတာမျိုး မရှိပါဘူး။ မရှင်းကြနားမလည်ကြတာကိုသိရက်နဲ့ ရှင်းမပြတာဟာ ဂရုမစိုက်တဲ့ သဘောသက်ရောက်ပါ တယ်။ ဒါမှမဟုတ် နားမလည်ကြတာက ပိုကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ စေတနာမျိုးလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ မေးခွင့်ရှိသူတွေအနေနဲ့ မမေ့မလျော့ ထပ်ပြီး မေးသင့်မေးထိုက်တဲ့ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၅၉ (စ) မှာတော့ သမ္မတရဲ့ မိဘ၊ ဇနီးခင်ပွန်း၊ သားသမီး၊ သားသမီးရဲ့ ဇနီးခင်ပွန်းအထိ နိုင်ငံခြားနဲ့ မပတ်သက်ဖို့ လိုက်လံတားမြစ်ထားတာ တွေရပါတယ်။ သားသမီးရဲ့ ဇနီးခင်ပွန်းအထိ လိုက်ပြီး ရေးသား ထိန်းချုပ်ထားတာကတော့ ထူးခြားတယ်လို့ ဆိုရမလားပါပဲ။ နိုင်ငံခြားအကြောက်လွန်ရောဂါ (xenophobia) ရဲ့ တစွန်းတစကို တွေ့မြင်လိုက်ရသလိုပါပဲ။

ဒီနေ့အချိန်မှာ အိုဘားမားလို နိုင်ငံခြား ဖြစ်မြစ်ရှိသူတယောက်ဟာ အမေရိကန်မှာ သမ္မတဖြစ်နေပါပြီ။ နစ်က လပ်လို သွေးပေါင်းစုံရောတဲ့သူတယောက်ကလည်း ဗြိတိန်မှာ ဒုတိယဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒီလိုခေတ်ကြီး ထဲမှာ ဒီပုဒ်မရဲ့ ပိတ်ပင်တားမြစ်ထားပုံဟာ သိပ်အစိုးရိမ်ကြီးလွန်းရာ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲရာကျပါတယ်။ စစ် အုပ်စုရဲ့ နိုင်ငံခြားကြောက်တတ်တဲ့ အစဉ်အလာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမယ်ဆိုရင် ဇနီး၊ ခင်ပွန်းအထိ နိုင်ငံ ခြားသား မဖြစ်ရဘူးလို့ တားမြစ်တာကို တစုံတရာ နားလည်ပေးလို့ရပါသေးတယ်။ ကိုယ့်သားမက်၊ ကိုယ့်ချွေးမက နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်နေလို့ ကိုယ်က သမ္မတဖြစ်ခွင့်မရဘူးဆိုတာကတော့ သိပ်အလှမ်းဝေး လွန်းပါတယ်။ သားမက်တို့ ချွေးမတို့ကြောင့် လူတယောက်ရဲ့ သမ္မတဖြစ်ခွင့် အရည်အချင်းပျက်ယွင်း ရ တယ်ဆိုတာဟာ ရယ်စရာတောင်ကောင်းနေသလိုပါပဲ။ သားတို့သမီးတို့ကလည်း မိဘ သမ္မတဖြစ်ချင်တာ ကို ငဲ့ပြီး ကိုယ့်ယူချင်တဲ့ အိမ်ထောင်ဖက်ကို ရွေးချယ်ခွင့်မရှိဘူးဆိုရင် သူ့အခွင့်အရေးကို အဓိပ္ပါယ်မဲ့ ကန့် သတ်ရာ မရောက်ပေဘူးလား။ ဒီပုဒ်မဟာ သိပ်အရေးကြီးလှတယ်လို့ မဆိုသာပေမယ့် တရားမျှတမှုစံနှုန်း အရ တိုင်းတာရင် တော်တော် အဓိပ္ပါယ်မရှိတဲ့ ပုဒ်မတခုပါ။ လူတဦးတယောက်ရဲ့ လူ့အခွင့်အရေးကို ထိခိုက် နေပါတယ်။

ဒီပုဒ်မဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုတမင်ရည်ရွယ်ပြီး ရေးသားလိုက်လေသလား။ ဒါမှမဟုတ် ပြည်ပရောက် မြန်မာတွေကိုရည်ရွယ်သလား။ စဉ်းစားတွေးတောစရာ ဖြစ်နေပါတယ်။ သာမန်အားဖြင့် အဲသလို ယူဆစရာမရှိပေမယ့် နောက်ပိုင်း ထုတ်ပြန်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေကို ကြည့်တဲ့ အခါ အဲသလို ယူဆနိုင်စရာ အထောက်အထားတွေကို တွေ့လာရပါတယ်။ ဒါကိုတော့ နောက်တခန်း ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးသုံးသပ်တဲ့ အခါ ဆက်ပြောပါမယ်။

နောက်အရေးကြီးတဲ့ ပုဒ်မတခုက ပုဒ်မ ၆၀ ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတကို သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးအဖွဲ့က ရွေးချယ်ရမယ်လို့ဆိုပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

သမ္မတရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးအဖွဲ့မှာ ဘယ်သူတွေပါဝင်ပါသလဲ။ ဒီအချက်က အရေးကြီးပါတယ်။ တိုင်းနဲ့ ပြည်နယ်တွေကနေ ရွေးကောက်တင်မြှောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေက တဖွဲ့၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်တွေက တဖွဲ့၊ တပ်မတော်သားတွေက တဖွဲ့ သုံးဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ သုံးဖွဲ့ မှာ တဖွဲ့က ဒုတိယ သမ္မတ တယောက်စီရွေးကြရပါမယ်။ ဒီနေရာမှာ လေးဖွဲ့ မဟုတ်တော့ဘဲ သုံးဖွဲ့ ထဲတင်ဖြစ်သွားတာကို သတိပြုဖို့ လိုပါတယ်။ တပ်မတော်သားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးကို တိုးယူလိုက်တာပါ။ လူပေါင်း သန်းသုံးဆယ်က ရွေးချယ်ထားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေက ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ယောက်ကိုသာ ရွေးခွင့်ရပြီး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်တွေက ဒုတိယ သမ္မတ တစ်ယောက်ကို ရွေးခွင့်ရမှာပါ။ တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ်တွေဆိုတာကလည်း ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တယောက်တည်းကပဲ ရွေးမှာ ဖြစ်တဲ့ အကြောင်းကို စောစောက ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တယောက်တည်းကနေ ရွေးချယ်ထားတာ ဖြစ်ရုံသာမက ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က မကြိုက်ရင် မကျေနပ်ရင် အဲဒီတပ်မတော်သားကို လွှတ်တော်ထဲက နေ အချိန်မရွေးဆွဲထုတ်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒီအချက်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၃ တို့မှာဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါကို ကော်မရှင်က ဘာမှ စွက်ဖက်ခွင့် မရှိပါဘူး။ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်ဟာ တခြားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေလို တခါ အရွေးခံထားရရင် ငါးနှစ်တော့ စိတ်အေးရပြီဆိုတဲ့ အနေအထားမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ကနေ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကတောက်လျှောက် အမိန့်ပေးနေတာကို လိုက်နာရင်လိုက်နာ မလိုက်နာရင် လွှတ်တော်ထဲကနေ ချက်ချင်းဆွဲထုတ်သွားမှာပါ။ ဆွဲထုတ်သွားရင် တပ်ထဲ ပြန်ရောက်မှာပါ။ တပ်ထဲရောက်သွားရင် တပ်စည်းကမ်းနဲ့ လုပ်ချင်သလို လုပ်လို့ရနေပါပြီ။ တပ်မတော်သားကို အရပ်ဘက် တရားရုံးမတင်ဘဲ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ခုံရုံးကနေပဲ အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ် အရေးယူမယ်ဆိုတာကိုလည်း ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ တနေရာမှာ ရေးသားပြဌာန်းထားပြီးသားပါ။ ပုဒ်မ၃၁၉။ ပုဒ်မ ၃၄၃။ကဲ..ဒီတော့ ဘယ်တပ်မတော်သားကများ လွှတ်တော်ထဲမှာ ကိုယ့်ဦးကျောက်၊ ကိုယ့်စိတ်ကူး၊ ကိုယ့်အကြံအစည်နဲ့ ဆောင်ရွက်ရဲမှာလဲ။ ခိုင်းတာကနေ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဆံတချည်မျှင် သွေဖည်ရဲပါဦးမလဲ။ ဒီအချက်က ဘာကို ပြနေသလဲ။ ရှင်းပါတယ်။ တပ်မတော်သား လေးပုံတပုံဆိုတာဟာ ရုပ်ပြသက်သက်ပါ။ ပါးစပ်အငှားလိုက်ရ သူသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က သူ့အစားပြောဖို့ဆိုဖို့ ငှားရမ်းထားတဲ့ အငှားပါးစပ်တွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ် လေးပုံတပုံဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကိုယ်စား အပြစ် ပုံချ ခံကြရမယ့်သူတွေပါ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကိုယ်စား သမိုင်းမှာ တရားခံဖြစ်ကြရမယ့်သူတွေပါ။ အငှားစိုက် နဲ့ ခါးထိုးခံကြရမယ့်သူတွေပါ။ ကိုယ်တိုင်ဘာမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြမယ့်သူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ လွှတ်တော်က ပြောသမျှ ပြန်အစီရင်ခံ၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ ညွှန်ကြားချက်ကို နားထောင်၊ လွှတ်တော်ထဲ ပြန်ပြော၊ ဒီလို အလုပ်မျိုးပဲ သူတို့ လုပ်ရမှာပါ။ အားမနာတမ်းပြောရရင်တော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ ကျွန်အဆင့် သာသာပဲရှိကြမှာပါ။ ဘယ်သူတွေ ဖြစ်လာကြမယ်ဆိုတာ အခုမသိရသေးပါဘူး။ ဒါပေမယ့် နောင်တနေ့မှာ သူတို့ကိုယ်တိုင်က သူတို့ဘဝကို ထုတ်ဖော်ရင်ဖွင့်လာတာမျိုးတွေ ကြားကောင်းကြားကြရဦးမှာပါ။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဒီတော့ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်တွေက ဒုတိယ သမ္မတတယောက် ရွေးချယ်ခွင့်ရတယ်ဆိုတာ ကလည်း ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဒုတိယသမ္မတ တယောက်ရွေး ခွင့်ရတဲ့ သဘောပဲဖြစ်ပါတယ်။ လူသန်းသုံးဆယ်က ဒုတိယသမ္မတ နှစ်ယောက်ရွေးခွင့်ရတယ်။ (ဒါတောင်တိုက်ရိုက်ရွေးခွင့်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်ရွေးထားတဲ့ကိုယ်စားလှယ်ကနေ ထပ်ရွေးပေးမှာပါ။) ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က တော့ ဒုတိယ သမ္မတ တယောက်ကို ရွေးခွင့်ရတယ်။ (တိုက်ရိုက်နီးပါး ရွေးခွင့်ရတာဖြစ်ပါတယ်။) ဒီတော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ မဲပေးခွင့်ဟာ လူဆယ့်ငါးသန်းရဲ့ မဲပေးခွင့်နဲ့ ညီမျှနေပါတယ်။ တဘက်မှာ ပါတီတွေ အမတ်လောင်းတွေက အသေ အကြေ ယှဉ်ပြိုင်ကြ၊ ငွေကုန်လှူပမ်းခံပြီး ကြိုးပမ်းကြပြီး အမတ်နေရာ သုံးလေးရာရမှ ဒုတိယသမ္မတ တယောက်သာ ရွေးခွင့်ရမှာ ဖြစ်ပေမယ့် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကတော့ အိမ်ကနေဒူးနုပြီး ဒုတိယသမ္မတ တယောက်ကို ရွေးထားနုပြီး ဖြစ်ပါမယ်။ အဲဒီဒုတိယ သမ္မတဆိုတာကလည်း သူ့သားမက်ဖြစ်ချင်ဖြစ် သူ့ ယောက္ခဖြစ်ချင်ဖြစ် ဖြစ်ချင်တဲ့သူဖြစ်လို့ ရပါတယ်။ ဒုတိယသမ္မတဟာ အရွေးကောက်ခံထဲက ဖြစ်စရာမလို ပါဘူး။

ဒီဒုတိယသမ္မတ သုံးယောက်ထဲကနေမှ သမ္မတတယောက်ကို ရွေးချယ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသမ္မတက လည်း စစ်ရေး အမြင်ရှိတဲ့သူ ဖြစ်ရဦးမှာပါ။ စစ်ရေးအမြင်ရှိတဲ့သူဆိုတာက ဘယ်လိုဟာကြီးလဲ ဆိုတာ ဘယ်သူမှလည်း သိကြသေးတာမဟုတ်ဘူး။

စစ်ရေးအမြင်ရှိတဲ့သူ ဘယ်လိုလူဆိုတာ ပါကောင်းပါလာနိုင်တဲ့၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပေါ်ထွက်လာနိုင်တဲ့ တစ်နေရာတော့ ကျန်ပါသေးတယ်။ ဝှက်ဖဲတစ်ချပ် များဖြစ်နေမလား မပြောတတ်ပါ။ အဲဒါကတော့ ပုဒ်မ ၆၀ (စ) ပါ။ "နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဥပဒေကို ပြဌာန်းပေးရမည်။" လို့ဆိုထားပါတယ်။ ဥပဒေထပ်ပြီး ပြု ဌာန်းဦးမယ်ဆိုပါလား။ ရင်တုန်စရာကြီးပါ။ ဥပဒေတခုထပ်တိုးလိုက်တိုင်းမှာ ကိုယ့်အိတ်ထဲက မျှော်လင့် ချက်ကလေးတွေ တဖွဲတဖွဲ ထပ်ပြီး ပါသွားတာမျိုးကို ကြိုဖူးလှပြီ မဟုတ်ပါလား။ ဥပဒေပြဌာန်းမယ့်သူက ဘယ်သူလဲ။ လွှတ်တော်ခေါ်ပြီးမှ လွှတ်တော်က ပြဌာန်းမှာလား။ လွှတ်တော်မခေါ်ခင် ပြဌာန်းမှာလား။ ကွဲကွဲပြားပြားဖော်ပြမထားပါ။

သမ္မတကို ရွေးကောက်ပြီးမှ သမ္မတက အစိုးရအဖွဲ့ကိုဖွဲ့ ဝန်ကြီးတွေကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမှာပါ။ လွှတ်တော်တွေမှာက ဥပဒေပြုရေးအာဏာသာရှိပြီး တကယ်တမ်း အစိုးရဖွဲ့မယ့်သူက သမ္မတဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ကြည့်ပြီး ဒီအခြေခံဥပဒေဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီး ချုပ်က လေးပုံတပုံယူထားတဲ့ အခြေခံဥပဒေလို့ ပြောရင်မမှန်နိုင်ပါဘူး။ ဒုတိယသမ္မတ တယောက်ကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က သပိတ်ဝင်အိတ်ဝင်ရထားတာကို ထောက်ပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် ကာကွယ်ရေးဦးစီး ချုပ် ရဲ့ အာဏာဟာ သုံးပုံတပုံလို့ ပြောရပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်း သုံးပုံတပုံတင် ပဲလား ဆိုပြန် တော့လည်း မဟုတ်သေးပြန်ဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က သပိတ်ဝင်အိတ်ဝင်သေချာပေါက် ရယူထားတဲ့ နိုင်ငံရေးအာဏာ တွေက နောက်ထပ်ရှိနေပြန်သေးတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

နိုင်ငံတော်သမ္မတဟာ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကို သူကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းခွင့် ရတယ်ဆိုပေမယ့် သူ့ဖွဲ့စည်းခွင့် ရတဲ့ ဝန်ကြီးတွေထဲမှာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး၊ နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးတွေတော့ မပါပါဘူး။ ဒီဌာနသုံးခုဟာ အဓိကအာဏာ စီးဆင်းရာရေသောက်မြစ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝန်ကြီးတွေကိုတော့ စစ်သားကိုပဲ ခန့်ရပါမယ်။ စစ်သားကို ခန့်ရာမှာလည်း ကိုယ့်သဘောနဲ့ ကိုယ်ရွေးချယ်ပြီးခန့်ခွင့်မရှိပါဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က နာမည်စာရင်းပေးတဲ့သူကိုသာ ခန့်ရာမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါက ရာထူးခန့်ထားတဲ့ အပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ စီမံအုပ်ချုပ်တဲ့ အပိုင်းကျတော့လည်း ပုဒ်မ ၂၀ (ခ) မှာ တပ်မတော်သည် တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စအားလုံးကို လွတ်လပ်စွာ စီမံခန့်ခွဲ စီရင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ရှိသည် လို့ ဆိုထားလေတော့ သမ္မတက ဘာမှ လုပ်ခွင့်မရှိတဲ့ သဘောဖြစ်နေတယ်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်သည် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ အားလုံး၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည်လို့လည်း ပုဒ်မ ၂၀ (ဂ) မှာ ဆိုထား ပြန်ပါသေးတယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေကို ပြစ်တင်ဝေဖန်တဲ့ အခါတိုင်းမှာ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေကို ထောက်ခံလိုလားသူတွေက နှိုင်းယှဉ်ပြောကြားလေ့ရှိကြတဲ့ ဆင်ခြေပေးလေ့ရှိကြတဲ့ အင်ဒိုနီးရှား အခြေခံ ဥပဒေထဲမှာတောင်မှ တပ်မတော်နဲ့ ၊ ရဲ၊ လုံခြုံရေးအားလုံးကို အမိန့်ပေးနိုင်ခွင့်ရှိသူဟာ သမ္မတပါလို့ အတိအလင်းဖော်ပြထားပါတယ်။ **မှတ်စု ၂** ။ တပ်ကို လှေ့ကြီးပေါ်မှာ လှေ့ငယ်တင်၊ အိမ်ကြီးပေါ်မှာ အိမ်ငယ်ဆောက် ပြီးအစိုးရထဲက နောက်ထပ် အစိုးရတခု လုပ်ဖို့ အခွင့်အရေးမျိုးပေးမထားပါဘူး။

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မလိုလားတဲ့သူ သမ္မတဖြစ်လာရင် ပြဿနာမျိုးစုံတက်လာနိုင်စရာ ရှုပ်ထွေးမှုတွေ ရှိ နေပါသေးတယ်။ သမ္မတကို ရဲက၊ ထောက်လှမ်းရေးက ဝင်နှောက်ယှက်နိုင်ပါတယ်။ သမ္မတရဲ့လူတွေကို ထောက်လှမ်းရေးကဝင်ဖမ်းရင်၊ ဥပဒေမဲ့ရှာဖွေတာ စစ်ဆေးတာမျိုးတွေလုပ်ရင် သမ္မတကဘာလုပ်ရမလဲ။ အခြေခံဥပဒေထဲမှာ ပြည်ထဲရေးကို သမ္မတက ဘာမှချုပ်ကိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အောက်မှာ ပဲ ရှိတယ်။ စစ်တပ်ကို သမ္မတက ချုပ်ကိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်မှာပဲ ရှိတယ်။

နိုင်ငံထဲမှာ ပြည်ထဲရေးက ရမ်းချင်တိုင်းရမ်းပြီး နိုင်ငံရေးသမားတွေကို ဘိန်းပစ်ဖမ်း၊ ချဲ့စာအုပ်ပစ်ဖမ်း လုပ်ပြီ ဆိုပါတော့၊ ဒါကို သမ္မတက တားရင် ဘာဖြစ်လာနိုင်သလဲ။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးက သမ္မတကို ကိုယ့်ဖာသာ သမ္မတအလုပ် အေးအေးဆေးဆေးလုပ်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအလုပ် ဝင်မရှုပ်နဲ့လို့ ဆိုရင် သမ္မတ ဘာလုပ်မ လဲ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကိုသွားတိုင်မလား။ အဘ...အဘ လူကို ကြည့်ပြောဦးနှော်ပေါ့လေ။ အင်း...ကာ ကွယ် ရေးဦးစီးချုပ်က သမ္မတကို အဘခေါ် ရမလား၊ သမ္မတက ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို အဘခေါ် ရမလား။ စောင့်ကြည့်ရမယ့် ပွဲကြီးပွဲကောင်းပါပဲ။ ခက်တာက ကြားထဲက တိုင်းပြည်က မြေဇာပင်ဖြစ်မယ့် အရေးက ရင်လေးစရာ။

အခြေခံဥပဒေထဲမှာ အဖြူပေါ်အမည်းတင်ထားတာကို မြင်ရသမျှကတော့ ကာကွယ်ရေးဦး စီးချုပ်နဲ့ အဆင်ပြေမှ သမ္မတ ထိုင်ခုံမြဲမယ် ဆိုတဲ့ သဘောပဲ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ သမ္မတသာ ခွက်

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

စောင်းခုတ်ကြရင် ကြားထဲက တိုင်းပြည်မှောက်မယ့်ကိန်းပဲ။ အခြေခံဥပဒေဆိုတာ အခြေခိုင်ဖို့လိုပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေ ဟာ နောင်မှာ ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ကို သယ်ဆောင်လာတတ်ပါတယ်။

နောက်တခါ စစ်ဘက်ဝန်ကြီးတယောက်ကို ရာထူးက ဖြုတ်ချချင်ရင်လည်း သမ္မတခမျာကိုယ့်သဘောနဲ့ ကိုယ်လုပ်ခွင့်မရှိပြန်ပါဘူး။ စစ်တပ်ဝန်ကြီး၊ ဒုဝန်ကြီးတွေကို ဖြုတ်ချင်ရင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ ညှိနှိုင်း ရဦးမယ်လို့ ပုဒ်မ ၂၃၅ (ဂ) (၂) မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မရှင်းမလင်း လုပ်ထားတာ တချက်ကို တွေ့ရပြန်ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ ညှိနှိုင်းရမယ်ဆိုတာနဲ့ လုံလောက်ပါသလား။ ညှိနှိုင်းလို့မရရင် ဘယ်နယ်လုပ်မလဲ။ ညှိနှိုင်းလို့မရရင် နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဘယ်သူက ချမှတ်လဲ။ ဘာမှ မပါပါဘူး။ တမင်ချန်ထားခဲ့တယ်လို့ ယူဆစရာဖြစ်ပါတယ်။ အခုရှုပ်မှ နောင်ရှင်းဆိုတဲ့ စကားပုံကို မလိုက်နာဘဲ ဆန့်ကျင်ပြီး နောင်ရှုပ်ချင်လို့ အခုထိန်ချန်ထားခဲ့လေသလားဆိုတာ စဉ်းစားစရာပါ။

ကဲ...သမ္မတကို လုပ်ချင်ရာလုပ် အာဏာတွေအလွန်အကျွံပေးထားတာမျိုး မဖြစ်ရအောင် သမ္မတအာဏာကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ အာဏာမျှပေးထားသလား။ အာဏာကို ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲထားသလားလို့ တမျိုး တဖုံလှည့် စဉ်းစား ကြည့်ကြရအောင်။ ရုတ်တရက်ကြည့်ရင် လူတိုင်းတယောက်တည်း လက်ထဲမှာ အာဏာ လွှဲအပ်ထားတာထက် လူနစ်ယောက်လက်ထဲကို အာဏာခွဲအပ်ထားတာက ပိုကောင်းသယောင်ယောင်ပါ။ ဒါပေမယ့် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလူမျိုးလဲ။ သူဟာ လက်နက်ကိုင်တပ်တွေရဲ့ အကြီးအကဲ။ ပြီးတော့ သူဟာ ပြည်သူက ရွေးချယ်ထားတဲ့သူမဟုတ်ဘူး။ သူကို ဘာကြောင့် အာဏာတွေ အများကြီး ခွဲ ပေးရမှာလဲ။ သူက ဘာမို့လို့လဲ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဆိုတာဟာ လက်နက်ကိုင်တပ်တွေရဲ့ အကြီးအကဲ ဖြစ်တဲ့ အတွက် သူ့သဘာဝမှာကိုက အာဏာရှိနေပြီးသားလူ။ ဒီလိုလူမျိုးကို ထင်တိုင်းကြိုလို့မရအောင် ထိန်းချုပ်ရမှာက ဥပဒေရဲ့ အလုပ်။ အခုတော့ ထိန်းချုပ်ရမယ့်အစား သူ့ကို အာဏာတွေ တပြိုင်ကြီးအပ် လိုက်တာဟာ မြင်းကို ချိုတပ်ပေးတာနဲ့ မတူပေဘူးလား။

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ပြည်သူက ရွေးကောက်တင်မြှောက်တာ မဟုတ်ဘူးလို့ ကျွန်တော် ဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဆိုတာ မိုးကျရွှေကိုယ်လား။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ဘယ်သူက ခန့်ထားခွင့်ရှိသလဲ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ဘယ်သူက ဖြုတ်ချနိုင်သလဲ။ အခြေခံဥပဒေမှာ ဘယ်လို ဖော်ပြထားသလဲ။ ဒီအချက်က သိပ်စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာ နောက်တခန်းမှာ ပြောမယ့် အကြောင်းအရာနဲ့ ဆက်စပ်နေလို့ အဲဒီကျမှ ဆက်ပြီးပြောပါမယ်။ (ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ခန့်ထားခွင့်ရှိသူဟာ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီ ဖြစ်ပါတယ်။ )

သမ္မတက ခန့်ပြီးရွေးပြီးတဲ့ ဝန်ကြီးစာရင်းကို လွှတ်တော်ကို တင်သွင်းရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် လွှတ်တော် အနေနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတာက အဲဒီဝန်ကြီးတွေဟာ ဥပဒေသတ်မှတ်ချက်နဲ့ ညီရဲ့လား ဥပဒေပါ အရည် အချင်းပြည့်မီရဲ့ လားဆိုတာကိုသာ စစ်ဆေးခွင့်ရှိပါတယ်။ ဥပဒေပါသတ်မှတ်ချက်နဲ့ သွေဖည်မှုမရှိရင် ငြင်းခွင့်မရှိဘူးလို့ ပုဒ်မ ၂၃၂ (ဃ) မှာ အတိအလင်းဖော်ပြထားပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခုလေ့လာပြီးသလောက်ကို ပြန်သုံးသပ်ရင် လွှတ်တော်ဟာ ဥပဒေပြုရုံသက်သက်သာ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံရေး အာဏာနဲ့ ဆက်စပ်တာဆိုလို့ ဒုတိယသမ္မတနှစ်ယောက် ရွေးခွင့်ရရုံသာ ရရှိပါတယ်။ သမ္မတကတော့ အစိုးရဖွဲ့ခွင့်ရှိတယ်။ သမ္မတမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့် တော်တော်ရှိတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ သမ္မတဟာ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး လို အရေးပါတဲ့ ဝန်ကြီး၊ စီးပွားရေးဝန်ကြီးလို အရေးပါတဲ့ ဝန်ကြီးတွေကို ရွေးချယ်ခန့်ထားခွင့် ရှိတယ်။ ဒီဝန်ကြီးဌာနတွေကတော့ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေပဲ။ တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်တဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ပြည်ထဲရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာစတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေကတော့ သမ္မတလက်ထဲမှာ မရှိပါဘူး။ ဒီဌာနတွေဟာ တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်တဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေ ဖြစ်သလို တိုင်းပြည်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်တဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ပြောရင် အာဏာရဲ့ သော့ချက်ဌာနတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ သော့ချက်ဌာနတွေဖြစ်တဲ့ ပြည်ထဲရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာစတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေရဲ့ ဝန်ကြီးတွေကိုကျတော့ သမ္မတက ရွေးခွင့်လည်း မရှိ ဖြတ်ခွင့်လည်းမရှိ၊ စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့်လည်းမရှိဘူး။ ဒီဌာနတွေအားလုံးကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကကိုင်ထားပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် သမ္မတဟာ အာဏာ တော်တော်ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်လောက်တော့ အာဏာ မရှိဘူးလို့ ဆိုရပေလိမ့်မယ်။

စဉ်းစားစရာကောင်းတဲ့ အချက်တွေကတော့ သမ္မတကို ဘာကြောင့် ပြည်သူကတိုက်ရိုက်ရွေးချယ်တဲ့စနစ် မကျင့်သုံးဘဲ၊ ဘာလို့ ပြည်သူက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကိုရွေး၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကနေမှ သမ္မတကိုရွေး ဆိုပြီး မဝေးဝေးအောင် ဖန်တီးထားသလဲဆိုတဲ့ အချက်ပါ။

တမင်သက်သက်လုပ်ကြံဖန်တီးထား သလို ဖြစ်နေပါတယ်။။ ဒုတိယသမ္မတ တယောက်ကို ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်သဘောနဲ့ ထည့်ဖို့အတွက် တော်တော် ခေါင်းပူအောင် စဉ်းစား ဖန်တီးထား သလားလို့မေးရင် ဘယ်လို ဖြေမယ်မပြောတတ်ပါ။ (ဘယ်လိုမှ ဖြေမှာ မဟုတ်ပါဘူး။)

တတိုင်းတပြည်လုံးက လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း တစ်ထောင်ကျော်ကို ခေါင်းမူးလောက်အောင် ရွေးဟဲ့၊ ဆယ်ဟဲ့၊ စိစစ်ဟဲ့နဲ့ လုပ်လိုက်ကြရပြီး တကယ်တမ်း အာဏာရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ပြည်သူတွေ ရွေးမထားတဲ့ သမ္မတနဲ့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်တို့ ဖြစ်နေတာဟာ ရယ်စရာလို ဖြစ်မနေဘူးလား။

ပါလီမန်စနစ်ကျင့်သုံးတယ်ဆိုရင်လည်း အရွေးကောက်ခံလွှတ်တော်အမတ်တွေက ဝန်ကြီးချုပ်ကိုခန့်ထား တဲ့စနစ်ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ သမ္မတစနစ်ကျင့်သုံးတယ်ဆိုရင်လည်း သမ္မတကို ပြည်သူက တိုက်ရိုက်ရွေးချယ် ခန့်ထားတာမျိုးဖြစ်သင့်ပါတယ်။ အခုတော့ ပြည်သူတွေတိုက်ရိုက်ရွေးချယ်ထားတဲ့သူတွေဟာ ဘယ်လို အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာမှ မရှိဘဲ၊ ပြည်သူတွေ ရွေးမထားတဲ့သူတွေကချည့်ပဲ အစိုးရဖွဲ့နိုင်တဲ့ စနစ်ဟာ တော်တော် ထူးဆန်းပါတယ်။ တော်တော် ကြောင်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

နောက်တ ချက်က လူပေါင်းတထောင်ကျော်ရွေးပြီးမှ တကယ်တန်းအာဏာကို တယောက် နှစ်ယောက် လက်ထဲ လွှဲအပ် ပေးတဲ့ စနစ်ဟာ သင့်တော်မှန်ကန်တယ်လို့ ဆိုနိုင်မလား။ ဘီအယ်လ်စီ မြန်မာနိုင်ငံ ရှေ့နေများကောင်စီရဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဦးအောင်ထူးကတော့

“တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်ကြတဲ့ ကျနော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို လူတယောက်၊ နှစ်ယောက်လက်ထဲမှာ ထားရှိကျင့်သုံးတဲ့စနစ်နဲ့ မသင့်တော်ဘူး။ နိုင်ငံရေးအရ ညှိနှိုင်းအုပ်ချုပ်နိုင်မယ့် စနစ်မျိုးကို ရှာဖွေရမှာ ဖြစ်တယ်။ သမ္မတစနစ်ကတော့ ဒီလိုအခြေခံမျိုး လုံးဝ မရှိဘူးလို့ ကျနော် ပြောချင်တယ်”

လို့ဆိုပါတယ်။ မှတ်စု ၃

စဉ်းစားထိုက်တဲ့ အချက်ပါပဲ။ လူထုကရွေးမထားတဲ့လူတယောက်နှစ်ယောက် လက်ထဲမှာ အာဏာ အပ်ရမယ့် အခြေခံဥပဒေဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီနည်းကျတဲ့ အခြေခံဥပဒေလို့ ဆိုနိုင်တော့မလဲ။

ပုဒ်မလေးမှာရေးထားတဲ့ “နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌ တည်သည်။” ဆိုတဲ့ အချက်နဲ့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရမယ့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေဟာ ဘယ်လိုမှ မကိုက်ညီတာကိုတွေ့ရပါတယ်။ တကယ်တမ်း နောက်ဆက်တွဲ ရေးဆွဲထားတဲ့ ပုဒ်မတွေကို ကြည့်ပြီး ပြောရရင် “နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာ အာဏာသည် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌ တည်သည်။” လို့ ဆိုမှသာ ရှေ့နောက်ညီမှာပါ။ ခုတော့ ဒီအခြေခံဥပဒေဟာ ရှေ့နောက် မညီတဲ့ အခြေခံ ဥပဒေ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပျားသကာလို စကားချိုချိုတွေနဲ့ ဖုံးအုပ်ထားပေမယ့် လက်တွေ့မှာ တမာလိုအရသာရှိ မယ့် ဥပဒေခါးခါးကြီး ဖြစ်နေပါတော့တယ်။

အခန်း ၂

အမျိုးသားကာကွယ်ရေး နှင့် လုံခြုံရေး ကောင်စီ

သို့မဟုတ်

စစ်အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ ပင်မဒေါက်တိုင်အဖွဲ့အစည်း

ဒီမိုကရေစီကျင့်စဉ်ဆိုတာဟာ မကျင့်သုံးတတ်ရင် မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်သွားတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးတတ်မယ် (ဖို့) ဆိုရင် တိုင်းပြည် တည်ငြိမ်အေးချမ်းဖို့လိုတယ်။

ဝိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေရဲ့ ၂၀၁၀ ခုနှစ် တပ်မတော်နေ့ မိန့်ခွန်း

၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေမှာ အစိုးရအထက်က အစိုးရလို့ ခေါ်ရမယ့် အဖွဲ့အစည်းတခုပါနေပါတယ်။ အဲဒါ ကတော့ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ကို အထူးလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ပေး ထားပါတယ်။

ဘယ်လိုလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေပါလဲ။

လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးလို့ရပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့က ထောက်ခံမှသာ သမ္မတက လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးလို့ ရပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့က သဘော မတူရင်ပေးလို့မရပါဘူး။ ပုဒ်မ ၂၀၄ (ခ)။

နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တခုခုကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက သံတမန် အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်ချင်ရင်လည်း အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီနဲ့ ညှိနှိုင်းရပါမယ်။ သမ္မတတယောက်တည်း သဘောနဲ့ မဖြစ်ပြန်ပါဘူး။ ပုဒ်မ ၂၀၆။

နိုင်ငံတော်ကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခံရလို့ စစ်ရေးအရ တခုခုဆောင်ရွက်ချင်ရင်လည်း သမ္မတဟာ လုံခြုံရေးကောင်စီနဲ့ တိုင်ပင်ရပါမယ်။ ပုဒ်မ ၂၁၃ (က) (နောက်ပိုင်းမှာ လုံခြုံရေးကောင်စီလို့ပဲ ခေါ်ပါမယ်။ ရှည်လွန်းလို့ပါ။)

ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ ဘယ်နိုင်ငံ ဘယ်ဒီမိုကရေစီ ဘယ်စံနှုန်းနဲ့ပဲ တိုင်းတာတိုင်းတာ ဘယ်လိုမှ လက်သင့်ခံ နိုင်စရာမရှိတဲ့ အချက်ကတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ အညီအာဏာသိမ်းခွင့် ပေးထားတဲ့ အချက်ပါပဲ။ အခန်း ၁၁ အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဌာန်းချက်များကို ကြည့်ပါ။ နိုင်ငံတော် အစိုးရ နိုင်ငံတော် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ကို အခြေခံဥပဒေနဲ့ စိတ်တိုင်းကျပုံဖော်၊ စစ်တပ်က ၂၅ ရာနှုန်း ၃၅ ရာနှုန်းတွေယူ၊ အဲသလို လုပ်ထားရုံနဲ့ အားမရနိုင်သေးဘဲ သူတို့ မကြိုက်ရင်အာဏာထပ်သိမ်းနိုင်အောင် အပိုင်ရေးထားပြန်ပါတယ်။ ဒီအခြေခံ ဥပဒေကို ကိုင်ပြီး နောက်တခါ အာဏာသိမ်းခဲ့ရင် အဲဒီအာဏာသိမ်းမှုဟာ ဥပဒေနဲ့ အညီ အာဏာသိမ်းမှု

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဖြစ်တော့မှာပါ။ ဒို့ထက်ကောင်းတဲ့ စီမံကိန်း၊ ဒို့ထက်ကောင်းတဲ့ အကြံဘာများရှိသေးသလဲလို့ ပြောရမေးရမယ့်ပုံပါ။

အဲသလို အာဏာသိမ်းတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း သမ္မတဟာ လုံခြုံရေးကောင်စီတခုတည်းရဲ့ သဘောတူညီမှုနဲ့ အာဏာသိမ်းနိုင်ပါတယ်။ လုံခြုံရေးကောင်စီတောင်မှ တခုလုံးပါစရာမလို လက်ရွေးစင် သုံးပုံတပုံလောက်ကသဘောတူရင် ရပါပြီ။ အာဏာသိမ်းနိုင်ပါပြီ။

သမ္မတထက်အာဏာစက်ပြင်းတဲ့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ခန့်ထားပိုင်ခွင့်ဟာလည်း လုံခြုံရေးကောင်စီမှာပဲ ရှိပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ခန့်အပ်ဖို့ အတွက် လုံခြုံရေးကောင်စီရဲ့ အဆိုပြုချက်နဲ့ ထောက်ခံချက်ဖြင့် ခန့်ထားရမယ်လို့ ပုဒ်မ ၃၄၂ မှာ ဆိုထားပါတယ်။ အဆိုပြုသူဟာလည်း လုံခြုံရေးကောင်စီ ဖြစ်သလို လုံခြုံရေးကောင်စီက ထောက်ခံမှသာ ခန့်အပ်နိုင်မှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါဆိုရင် သမ္မတက ဘာလုပ်ရမှာပါလဲ။ လက်မှတ်ထိုးရုံပဲ ကျန်တော့မှာပါ။

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ဘယ်လို ဖြုတ်နိုင်တယ်ဆိုတာကိုတော့ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားတာမတွေ့ရပါဘူး။ (နိုင်ငံတော်သမ္မတကို ဘယ်လို စွပ်စွဲပြစ်တင် ဖြုတ်ချနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ ဖော်ပြထားပါတယ်။)

ကောင်းပြီ။ ဒီလို အထူးလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရထားတဲ့ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီကို ဘယ်သူ တွေ့နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပါသလဲ။

လူဆယ့်တစ်ယောက်ပါဝင်ရမယ်လို့ဆိုပါတယ်။

သူတို့ကတော့

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတ
- (ခ) ဒုတိယ သမ္မတ
- (ဂ) ဒုတိယ သမ္မတ
- (ဃ) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ
- (င) အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ
- (စ) တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်
- (ဆ) ဒုတိယ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်
- (ဇ) ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

(ဈ) နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး

(ည) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး

(ဋ) နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး။

တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီဆယ့်တစ်ယောက်ကို လေ့လာကြည့်ရင်

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ဒုကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၊ နယ်စပ်  
ရေးရာဝန်ကြီး ဆိုတဲ့ ငါးယောက်ဟာ စစ်တပ်အရာရှိကြီးတွေဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒုတိယသမ္မတ  
သုံးယောက်မှာလည်း အနည်းဆုံးတယောက်က စစ်တပ်ကိုယ်စားလှယ်တွေက ရွေးချယ်မှာဆိုတော့  
စစ်တပ် ကလူဖြစ်ဖို့ပဲ များပါတယ်။ စစ်တပ်ကလူမဟုတ်ရင်တောင် စစ်တပ်လိုလားသူဖြစ်တယ်ဆိုတာက  
တော့ ရှင်းပါတယ်။ ဒီတော့ ဆယ့်တစ်ယောက်ထဲမှာ အနည်းဆုံးစစ်အရာရှိခြောက်ယောက်ပါတယ်လို့  
ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ သူ့လက်အောက်က စစ်အရာရှိငါးယောက်ပါ။ အနည်းဆုံးခြောက်  
ယောက်လို့ဆိုရတာကတော့ ကျန်တဲ့ ဝန်ကြီးထဲကလည်း စစ်တပ်အရာရှိပါကောင်းပါနိုင်သေးတဲ့ အတွက်  
ဖြစ်ပါတယ်။ သမ္မတက အရပ်ဘက်သမ္မတဖြစ်နေရင်တောင်မှ လုံခြုံရေးကောင်စီအတွင်းမှာတော့ လူနည်းစု  
ပဲဖြစ်ရတော့မှာပါ။

ဒီတော့ အာဏာပြင်းလှတဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီထဲမှာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နဲ့ သူ့တပ်က အရာရှိတွေက  
သေချာပေါက် အများစုဖြစ်နေပါပြီ။

ဒီလိုလူတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီကို အာဏာတွေ အများအပြားပေးအပ်ထားတဲ့အတွက်  
စစ်အာဏာရှင်စနစ် ရာသက်ပန် တည်မြဲရေးကို အသက်သွင်းအကောင်အထည်ဖော်တာလို့ ဆိုရင်  
လွန်မယ်မထင်ပါဘူး။

အခုတခါ အခြေခံဥပဒေတရပ်နဲ့ ဘယ်လိုမှ မဆီလျော် မသင့်တော်တဲ့ အခန်း ၁၁ အာဏာသိမ်းခန်းကို  
ကြည့်ကြရအောင်ပါ။ အာဏာသိမ်းခွင့်ကို အခြေခံဥပဒေမှာ ထည့်သွင်းပြဌာန်းထားတာဟာ အမြင်မတော်  
ဆင်တော်နဲ့ ခလောက်ဆိုတာမျိုး၊ ခွေးနဲ့ ပါးချပ် မအပ်စပ်ဆိုတာမျိုးဖြစ်နေပါတယ်။ အာဏာသိမ်းတယ်ဆို  
တာဟာ အခြေခံဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပြီး လက်နက်နဲ့ အုပ်ချုပ်တာပါ။ ခုတော့ အခြေခံဥပဒေ ဖျက်သိမ်းခွင့်  
ကို အခြေခံဥပဒေက ပြဌာန်းပေးထားတယ်ဆိုတော့ ဘာကြီးလဲ။ လူရယ်စရာဖြစ်မနေဘူး လား။

“၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေသည်ကား သမိုင်းတွင် အထူးခြားဆုံး အခြေခံဥပဒေကြီး ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမူ  
ကား မိမိသေတမ်းစာကို တပါတည်းထည့်သွင်း ရေးဆွဲထားသော တခုတည်းသော အခြေခံဥပဒေ ဖြစ်

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

သော ကြောင့်ပင်တည်း။” လို့ နောင်တချိန်မှာ နောင်လာနောက်သားများက မှတ်ချက်ချကောင်းချပါလိမ့်မယ်။

အာဏာသိမ်းခွင့် အရေးပေါ်အခြေအနေကို သမ္မတဟာ လုံခြုံရေးကောင်စီနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး ထုတ်ပြန်နိုင်တယ် လို့ဆိုထားပါတယ်။ ပုဒ်မ ၄၁၂ (က)။

ပိုအရေးကြီးတဲ့ ပုဒ်မက ပုဒ်မခွဲ (ခ)ပါ။ လုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်များစုံညီစွာတက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ဒုကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးတို့နဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေငြာနိုင်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ လေးယောက်ထဲနဲ့ ကြေငြာလို့ ရနေမှတော့ ပုဒ်မခွဲ (က) ကအရေးမကြီးတော့ပါဘူး။ ဒီတော့ သမ္မတက အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေငြာ အာဏာသိမ်း ချင်ရင် စစ်သားလေးယောက် သဘောတူတာနဲ့ ရပြီဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ပြည်သူတွေ ရွေးချယ်တင်မြှောက် ထားတယ်ဆိုတဲ့ အမတ် တထောင်ကျော်ဟာ ခေါင်းပေါင်းစလေးပေါင်းပြီး လွှတ်တော်ထဲထိုင်ခွင့်ကလေး တောင် မကျန်တော့ဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါ။ နိုင်ငံတော်သမ္မတဟာ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေငြာထားတဲ့ ကာလမှာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ တာဝန်တွေ လွှဲအပ်ပေးရမယ်လို့ လည်း ဆိုထားပြန်ပါသေးတယ်။ ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို လည်းအာဏာသိမ်းတာနဲ့ ရပ်ဆိုင်းထားပြီးဖြစ် ရမယ်။ လွှတ်တော်ဟာလည်း သက်တမ်းကုန်တာနဲ့ အလိုအလျောက်ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ရမယ်။ အစိုးရ အဖွဲ့ကလည်း ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်ရမယ်လို့ အတိအလင်းဆိုထားပါတယ်။ ပုဒ်မ ၄၁၈(က) (ခ)။ အစိုးရအဖွဲ့ ဖျက်သွားပေမယ့် လုံခြုံရေးကောင်စီကတော့ မပျက်ပြယ်ပါဘူး။ တယ်လည်း အသက်ပြင်းလှပါကလားဟရီ။ အစိုးရ ထက်အသက်ပြင်းတဲ့ အာဂလုံခြုံရေးကောင်စီပါကလား။

အာဏာသိမ်းခွင့်သက်တမ်းကလည်း နည်းနည်းပါးပါး မဟုတ်ပါ။ ပထမ သက်တမ်းတစ်နှစ် သိမ်းခွင့်ရှိပါ တယ်။ တစ်နှစ်ပြည့်လို့ လုပ်စရာရှိတဲ့ အလုပ်တွေက မပြီးပြတ်သေးဘူးဆိုရင် တကြိမ်ကို ၆ လနဲ့ နှစ်ကြိမ် သက်တမ်းတိုးခွင့်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီတော့ စုစုပေါင်း နှစ်နှစ် သက်တမ်းရသွားပြီပေါ့။ ပုဒ်မ ၄၂၁ (ခ)၊ ပုဒ်မ ၄၂၅။ နှစ်နှစ်ပြည့်ချိန် မှာတော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို နိုင်ငံတော် အာဏာ လွှဲအပ် ဆောင်ရွက် စေခဲ့ တဲ့ အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ရမယ် လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ လွှတ်တော်တွေက သက်တမ်း ကုန်ပြီဆိုရင်တော့ လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ ၆ လအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဌာန်းချက်များနဲ့ အညီ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးရမယ်လို့ ပုဒ်မ ၄၂၉ မှာ ဆိုထားပြန်ပါတယ်။ ( နိပ်ဟာ! ရပြန်ပြီ နောက်ထပ် ၆ လ။) ဒီတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ အညီ အာဏာသိမ်းခွင့်ဟာ ၂ နှစ်အိမ်မဟုတ် ၂ နှစ်ခွဲကြာနိုင်ပါတယ်။

လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ လွှတ်တော်တွေ မဖွဲ့နိုင်သေးမီကာလအတွင်းမှာ အာဏာသုံးရပ်ကို ကျင့်သုံးနိုင်တယ် လို့လည်း ပုဒ်မ ၄၂၇ မှာဆိုပြန်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခုပြောခဲ့ပြီးသမျှ အချက်တွေကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေမှာ အာဏာကို စစ်တပ်က လေးပုံတပုံ ရယူထားတယ်လို့ ပြောရင်မမှန်ဘူးဆိုတာတွေရမှာပါ။ စစ်တပ်က သုံးပုံတပုံရယူထားတယ်လို့ ပြောရင်လည်း မမှန်သေးပါဘူး။

၂၀၀၈ ခုနှစ်တုန်းက ဘီဘီစီနဲ့ ပြောခဲ့တဲ့ ရှေ့နေဦးခင်မောင်ဇော်ရဲ့ စကားကို ကိုးကားချင်ပါတယ်။

“တကယ်တော့ စစ်တပ်က လေးပုံတပုံရယူထားတယ်ဆိုတာ ထိုင်ခုံ အရေအတွက်ကိုသာ ပြောနေတာကိုး။ တကယ် တန်း အာဏာကိုယူထားတာကတော့ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းယူထားတာပါ။” မှတ်စု ၄

ဒီစကားဟာ အနီးစပ်ဆုံးဖော်ပြနိုင်တဲ့ စကားပါ။

ဒီနေရာမှာ ပြည်တွင်းပြည်ပက တတိယအုပ်စုဆိုသူများရဲ့ အခြေခံဥပဒေကို ထောက်ခံတဲ့ အယူအဆတရပ်ကို သုံးသပ်ကြည့်ချင်ပါတယ်။

စစ်တပ်က ၁ ကျပ်အပြည့်ယူထားတာနဲ့စာရင် သူတို့ကို တမတ်ပေးလိုက်ရတာက အများကြီးတော်သေး တယ်ဆိုတဲ့စကားပါ။

ဒီစကားဟာ ဘယ်လောက်အဓိပ္ပါယ်ရှိသလဲ။ ဘယ်လောက်မှန်သလဲ။ အခြေအနေဟာ တနေ့တခြား တဖြည်းဖြည်း ပေါ်လွင်သထက်ပေါ်လွင်လာနေပါပြီ။

စစ်တပ်က တမတ်ယူထားတယ်ဆိုတာဟာ လွှတ်တော်ထဲမှာ ထိုင်ခုံနေရာယူထားတဲ့တမတ်ပါ။ အဲဒီတမတ်ထက် ပိုအရေးကြီးတာက ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို မဆန့်မပြီထိုးအပ်ထားတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေပါ။ လုပ်ပိုင် ခွင့်တွေ... လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ.....ဘယ်လောက် တောင်များနေတယ်ဆိုတာ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ ဒီထက်ပိုဆိုးတာက လုံခြုံရေးကောင်စီဆိုတဲ့ အဖွဲ့ပါ။ အစိုးရအထက်က အစိုးရလုပ်မယ့် အဲဒီအဖွဲ့ဟာ စစ်အာဏာရှင်အဖွဲ့ စစ်စစ်ပါ။ အဲဒီအဖွဲ့ကိုပေးထားတဲ့ အာဏာဟာ အပြင်းဆုံးပါ။ အဲဒီအဖွဲ့ထဲမှာ ပြည်သူ လူထုက တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်ထားတဲ့လူ နှစ်ယောက်ပဲပါ တယ်။ အဲဒါကတော့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌပါ။ ပြည်သူကနေ ရွေးချယ် ထားတဲ့ကိုယ်စားလှယ်ကနေ ထပ်ဆင့် ရွေးချယ်ထားတဲ့သူက နှစ်ယောက်ပါပါမယ်။ အဲဒါက ဒုသမ္မတ သုံးယောက်ထဲက နှစ်ယောက်ပါ။ နောက်တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကတော့ ဘယ်ဘက်ဆိုတာ မသေချာပါ။ သူ့ကို သမ္မတက ရွေးချယ်ခန့်ထားမှာဆိုတော့ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟာ ဘယ်ဘက်လူဖြစ်လာမလဲဆိုတဲ့ အချက်ဟာ ဘယ်ဘက်ကလူ သမ္မတဖြစ်မလဲဆိုတဲ့ အချက်အပေါ်မူတည်မှာပါ။

ကဲ...ဒီတော့ ပြန်တွက်ကြည့်ရအောင်။ ပြည်သူတွေ တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်ထားတဲ့သူက နှစ်ယောက်၊ ပြည်သူက ရွေးထားသူတွေကနေ ထပ်ရွေးထားတဲ့သူက နှစ်ယောက်၊ ဟိုဘက်ဒီဘက် မသေချာတဲ့သူက

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တယောက်ဖြစ်ပြီး ကျန်တဲ့ ခြောက်ယောက်ကတော့ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် စစ်ခေါင်းဆောင်တွေချည့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချက်တွေကို ထောက်ထားပြီး သုံးသပ်ရမယ်ဆိုရင် စစ်တပ်က အရင်က တကျပ် နောင်မှာ တမတ် ဖြစ်လာတော့မယ် ဆိုတဲ့စကားဟာ မှားတယ်။ သွက်သွက်ခါအောင်မှားတယ်။

အကယ်၍ အရင်က တကျပ် နောင်မှာ ပြားကိုးဆယ်ဖြစ်လာတော့မယ်လို့ ပြောရင်တော့ နီးနီးစပ်စပ်မှန် လိမ့် မယ်။ နီးနီးစပ်စပ်လို့သာ ပြောပါတယ်။ အသေအချာ အတိအကျ မှန်တယ်လို့ မပြောပါဘူး။ ဘာကြောင့် မပြော သလဲဆိုရင် အာဏာသိမ်းခွင့် အပိုဒ်ကြီးပါနေလို့ပါ။ စစ်တပ်က ကိုးဆယ်ရာခိုင်နှုန်းအပိုင်စီးထားပြီး ပြည်သူတွေအတွက် မသထားရေစာပေးထားတဲ့ ဆယ်ပြားကိုတောင်မှ အာမခံချက်ပေးမထားပါဘူး။ အာဏာသိမ်းခွင့် အပိုဒ်ကြီးနဲ့ ဖျက်လိုဖျက်ဆီးလုပ်ထား ပြန်ပါတယ်။ ဥပဒေနဲ့ အညီ အချိန်မရွေးအာဏာ သိမ်းလို့ရနေပါတယ်။ သမ္မတနဲ့ စစ်သားလေးယောက်သဘောတူရင် အချိန်မရွေးအာဏာသိမ်းလို့ ရ နေပါပြီ။

နောက်တခါ အာဏာသိမ်းပြီးပြီဆိုရင်တော့ အရင်တုန်းက စစ်တပ်တကျပ် အခုစစ်တပ် ပြားကိုးဆယ်တို့ ဘာတို့ မမျှော်လင့်နဲ့တော့။ အရင်တုန်းက တကျပ်ကနေ အခုတကျပ်ဆယ်ပြားဖြစ်သွားပြီ။ ပြည်သူတွေ အားလုံးက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို မဲပေးထားပါရက်နဲ့ အာဏာလွှဲပြောင်းမပေးဘဲ မျက်နှာပြောင် ပြောင်နဲ့ အုပ်ချုပ်နေတဲ့ စစ်အစိုးရ ဆိုတဲ့ဘဝကနေပြီး ပြည်သူတွေ ၉၂.၄ ရာခိုင်နှုန်းထောက်ခံချက်နဲ့ အတည်ပြုထားတဲ့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ အညီ အာဏာသိမ်းထားတဲ့ တရားဝင်စစ်အစိုးရပါလို့ လက်မထောင် ခေါင်းမော့ပြပါလိမ့်မယ်။ ပြည်သူ့ဆန္ဒနဲ့ အညီဒီမိုကရေစီနည်းကျ အာဏာသိမ်းထားတဲ့ စစ်အစိုးရပါလို့ တောင် ပြောချင်ပြောလာပါလိမ့်မယ်။ တိုင်းပြည်ချောက်ထဲကျမှာစိုးလို့ တပ်မတော်က အာဏာသိမ်းခဲ့ ရပါ တယ်လို့ ပြောနေခဲ့တဲ့ ဇာတ်လမ်းနေရာမှာ ပြည်သူ့ဆန္ဒနဲ့ အညီ အခြေခံဥပဒေအရ အာဏာသိမ်းခဲ့ရပါ တယ်လို့ ပြောပါလိမ့်မယ်။

နောက်တခါ စစ်တပ်မောင်ပိုင်စီးထားတဲ့ တမတ်သားဆိုတဲ့နေရာမှာရော တမတ်သားနဲ့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ပါ ပြီတဲ့လား။ ဘယ်လောက်ရရ မတင်းတိမ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ဒီနေ့ နောက်ဆုံးဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ က သက်သေခံနေပါပြီ။ နောက်တခန်းမှာ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ နောက်ဆုံး အဖြစ်အပျက်တွေ ကို ဝေဖန် သုံးသပ်သွားတဲ့ အခါ ဘယ်နှရာနှုန်းရရ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုမရှိတဲ့ စစ်အုပ်စုရဲ့ သဘောသဘာဝ ကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးပါမယ်။

ကဲ အခုတော့ အဆိုးတကာတွေထဲက အဆိုးဆုံးပုဒ်မတခုကိုလည်း ပြောချင်ပါသေးတယ်။

အဲဒီပုဒ်မကတော့ ပုဒ်မ ၄၃၂ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပုဒ်မမှာတော့ အာဏာသိမ်းတဲ့ကာလအတွင်းမှာ လုပ်သမျှဟာ တရားဝင် ဖြစ်တယ်လို့ဆိုထားလိုက်ပါပြီ။ အာဏာသိမ်းတဲ့ကာလအတွင်းမှာ လုပ်တဲ့ အဲဒီ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တရားဝင် ဆောင်ရွက်ချက် တွေ အပေါ် အကြောင်းပြုပြီး တရားစွဲဆိုခွင့်မရှိစေရ လို့လည်းဆိုထားပါတယ်။  
ကိုင်း...ဘယ့်နယ်ရှိစ။ License to kill ရပြီပ။ သတ်ချင်သလို သတ်ပေရော လို့ မဆိုသော်ငြား  
ဆိုဘိသကဲ့သို့ပါတကား။

အခန်း ၃

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေနဲ့ မရောင့်ရဲနိုင်တဲ့ အာဏာရမ္မက်

ဥပဒေဟာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အတွက် ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ရေးတယ်လို့ ထင်မြင်စရာ ပေါ်ပေါက်နေတယ်။ အဲသလိုထင်မြင်စရာ ပေါ်ပေါက်နေတာကိုက လုံးဝ မဖြစ်သင့်ဘူး။ ဥပဒေဆိုတာ အများပြည်သူ အကျိုးကျေးဇူးအတွက်ပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အတွက် ရည်ညွှန်းတယ်လို့ ယူဆနိုင်စရာ ဥပဒေကိုရေးဆွဲတာ အလွန်ရှက်စရာကောင်းပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်။ (ရှေ့နေဦးဉာဏ်ဝင်းကမီဒီယာတွေကို ပြန်ပြောပြတာဖြစ်ပါတယ်။)

ကျနော်တို့ လူမျိုးရဲ့ သဘာဝက သဘောကောင်းကြပါတယ်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နှလုံးသွင်း တတ် ကြ ပါတယ်။ မွန်မြတ်တဲ့ သည်းခံစိတ်မျိုးလည်း မွေးတတ်ကြပါတယ်။ ဒါဟာ ချစ်စရာကောင်းတဲ့ စရိုက် လက္ခဏာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးမှာတော့ သဘောကောင်းချင်တိုင်း ကောင်းလို့ မဖြစ်ဘူး။ သည်းခံနိုင်တိုင်း သည်းခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးဆိုတာ သားစဉ်မြေးဆက် အရေး။ ကိုယ့်သဘောကောင်းတိုင်း အလျော့ပေး လိုက်ရအောင် နိုင်ငံရေးဆိုတာ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မဟုတ်ဘူး။ အများပိုင်၊ ပြည်သူပိုင်၊ သားစဉ်မြေးဆက်တိုင် အမွေခံရမယ့် ပစ္စည်းပါ။

အခြေခံဥပဒေမှာ ၂၅ ရာနှုန်းပေးရမယ်။ ကျန်တာကို ကျေနပ်ရင်ယူ၊ မကျေနပ်ရင် ကျည်ဆံပဲရမယ်လို့ မြန်မာစစ်အစိုး ရက စိန်ခေါ် လိုက်တော့ ကဲပါကွာ...သူတို့ လိုချင်တဲ့ ၂၅ ရာနှုန်းပေးလိုက်ပါ။ ကျန်တာ ယူတာပေါ့။ လုံးလုံး တပြားမှ မရမှာနဲ့စာရင် သုံးမတ်ရလည်း မနည်းဘူးမဟုတ်လားလို့ ပြောတဲ့ အခါတော်ပေး ပုဏ္ဏား တွေဟာ မိုးဦးကျမှာ မှိုတွေပေါက်လာသလို ဟိုကဒီက အလျှိုအလျှို ပေါ်လာ ကြတယ်။ ရိုးရိုးသားသားလူတွေလည်း အများအပြားနားယောင်ကြပါတယ်။ ဒါကို မကျေနပ်လို့ ပြိုင်တိုက်ရအောင် ကိုယ့်မှာ လက်နက်၊ လူသူလည်း အဆင့်သင့် ရှိတာမှမဟုတ်ပဲလို့ တွေးကြတယ်။

အခြေခံဥပဒေ ဆန္ဒခံယူပွဲလုပ်တော့ အစိုးရက ၉၂.၄ ရာနှုန်းကထောက်ခံတယ်လို့ ကြေငြာပါတယ်။ ဒီမဲအ ရေ အတွက်ဟာ တက်တက်စင် ဝက်ဝက်ကွဲအောင် ညှာထားတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းသိပါတယ်။ နိုင်ငံခြား သားတွေထဲမှာ ဇဝေဇဝါဖြစ်သူ ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ထဲမှာ နေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသားမှန်ရင် မသိသူမရှိပါဘူး။ ကလေးကအစသိတယ်လို့ ပြောရင်လွန်မယ်ထင်ပါဘူး။ ရုပ်မြင်သံကြားကြည့်နေကျ ကလေးတွေအနေနဲ့ မြန်မာအစိုးရ ဘယ်လိုလိမ်၊ ဘယ်လိုညှာတတ်တယ်ဆိုတာ နောဇကနောကျ နေကြ ပါပြီ။

ဆန္ဒခံယူပွဲမတိုင်ခင် ခြိမ်းခြောက်မှုတွေရှိတာ အားလုံးအသိပါ။ နိုး တံဆိပ်ပါတဲ့ အကျီဝတ်တဲ့ လူငယ်တွေ အဖမ်းခံရတာ အားလုံးအသိပါ။ ကြံဖွံ့ အသင်းက လူတယောက်ကို ငွေတစ်သောင်းပေးပြီး ထောက်ခံမဲအ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တွက် မဲဝယ်ခိုင်း မဲဆွယ်ခိုင်းတာလည်း အားလုံးအသိပါ။ ပြည်တွင်းကလူတွေ မသိချင်လို့ မရပါဘူး။ မဲကို ကိုယ်စားမဲ ပေးချင်တဲ့သူက ဝင်ပေးလို့ရတာ၊ ပေးချင်သလို ဝင်ပေးတာ အားလုံးအသိပါ။ ရပ်ကွက်ထဲက ဆယ်အိမ်ခေါင်းတွေ၊ ငါးအိမ်ခေါင်း၊ ခြောက်အိမ်ခေါင်း တွေက မဲထည့်ပေးမယ်ဆိုပြီး ကိုယ်စားမဲ လိမ်ထည့် ပေးကြတာ အားလုံးအသိ ပါ။ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ အိမ်ကို မျက်နှာနှာတဲ့ ရပ်ကွက်လူကြီး အလိုတော်ရိတွေ မျက်နှာ ပြပြီး ထောက်ခံမဲပေး ခိုင်းတာ အားလုံးအသိပါ။ နာဂစ်မုန်တိုင်း ကြီးတိုက်ပြီး လူတွေတစ်သိန်းခွဲ လောက်သေကြကြေကြေတဲ့ အချိန်မှာတောင် မရမက ဆန္ဒ ခံယူပွဲ လုပ်ခဲ့တာ ကိုလည်း အားလုံးအသိပါ။

ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုပဲညစ်ညစ်၊ ဘယ်လိုပဲအနိုင်ကျင့်ကျင့်၊ ဘယ်လိုပဲ မဲဝယ်ဝယ် ၉၂.၄ ရာနှုန်းဆိုတာ မဖြစ် နိုင်တဲ့ အရေအတွက်ကြီးပါ။ တနိုင်ငံလုံး ဘယ်သူမှမကြိုက်ကြတာကို လမ်းပေါ်မှာ ဆန္ဒသဘောထား ကောက်ယူကြည့်ရုံနဲ့တင် ဒီအရေအတွက်ဟာ ယုတ္တိမရှိတဲ့ အရေအတွက်ဆိုတာ အားလုံးနားလည်ကြပါ တယ်။

မကြာသေးခင်က ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်က ဆန္ဒခံယူပွဲမှာ အခြေခံဥပဒေကို ပြည်သူလူထု ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်က ထောက်ခံခဲ့ကြကြောင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသိရှိရတယ်လို့ သူ့ရဲ့ The Voice ဂျာနယ်မှာ ရေးခဲ့ ပါတယ်။ သူ့ဂျာနယ်ကို သတိပေးတဲ့ အနေနဲ့ ထုတ်ဝေခွင့်နှစ်ပတ် ပိတ်ပင်တာ ခံလိုက်ရပါတယ်။ မှတ်စု ၅

ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်ဆိုတာ တသက်လုံး အခြေခံဥပဒေကို ထောက်ခံရေးသားလာတာ တတိုင်းတပြည် လုံးတင်မက ပြည်ပကတောင်သိကြပါတယ်။ ပြည်ပအထိထွက်ပြီး မဲဆွယ်စည်းရုံး တာတွေရှိနေတာကိုး။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိဟောင်း ဗိုလ်မှူးအောင်လင်းထွဋ် ကဆိုရင် တတိယအုပ်စုဆိုတာ ပေါ်လာ အောင် ထောက်လှမ်းရေးက စနစ်တကျ မွေးယူခဲ့တာလို့တောင် ဆိုပါတယ်။

ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်က ၈၀ ရာနှုန်းက အခြေခံဥပဒေကို ထောက်ခံခဲ့ကြတယ်ဆိုတာကလည်း တကယ် တော့ ဘယ်ဘက်ကို ပင်းတယ်ဆိုတာ အမြင်သာကြီးပါ။ ၈၀ရာနှုန်းဆိုတဲ့ ပမာဏဟာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင် တဲ့ ရာခိုင်နှုန်းပါ။ ဒါကို ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်လည်းသိမှာပါ။ သူပြောတဲ့ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအရ ၈၀ ရာ နှုန်း ကောက်ခံတွေ့ရှိရတယ်ဆိုရာမှာ ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်လိုသွားကောက်သလဲဆိုတာကိုလည်း ဖော်ပြမ ထားပါဘူး။ ဘယ်နေရာတွေကို နမူနာထားပြီးကောက်ယူခဲ့တယ်ဆိုတာကိုလည်း ဖော်ပြမထားပါဘူး။ ဘယ် နည်းစနစ်ကို သုံးပြီးကောက်ယူခဲ့တယ်ဆိုတာကိုလည်း ဖော်ပြမထားပါဘူး။ ကလေးကအစမယုံကြည်တဲ့ ၉၂.၄၈ ရာနှုန်းကြီးအစား ၈၀ ကျော်လောက်လို့ ပြောလိုက်ရင် ယုတ္တိရှိလိုရှိငြားဆိုတဲ့သဘောနဲ့ ဝင်ပြီး ဖာပေး ထေးပေးတဲ့ သဘောဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှားကြီးကို ပေါ်လွင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဖားမတတ်တော့ စာစောင်တောင် အပိတ်ခံလိုက်ရပါသေးတယ်။ ဒါတောင် သူ့ဘက်ကပါနေကျလူမို့သာ သက်သက်ညှာညှာ သတိပေးလိုက်တဲ့သဘောလို့ယူဆရပါတယ်။ သူ့ဖာသာ ၈၀ ရာနှုန်းပြောပြော ၉၂.၃ ရာနှုန်းပါပြောပြော... သူပြောတဲ့နှုန်းဟာ စစ်အစိုးရကြေငြာထားတဲ့ နှုန်းထားနဲ့ကွာနေပြီဆိုတော့ စစ်အစိုးရ လိမ်ခဲ့ပါတယ်လို့ တော့ ပြောရာရောက်ပြီပေါ့။ ၉၂.၄၈ ရာနှုန်းကြီးကို အင်မတန်ထောက်ခံလိုလားသူ ဘက်တော်သားများက

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တောင်မယုံနိုင်တာထင်ရှားပြီပေါ့။ ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်ရဲ့ ဆောင်းပါးမှာ အစိုးရရဲ့ အခြေခံဥပဒေကို အဘက်ဘက်က ဖေးမရေးသားထားပေမယ့် စစ်အစိုးရအနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ မကျေနပ်နိုင်တာက သူ့ရဲ့ ၉၂.၄၈ ရာနှုန်းကြီးကို မယုံသင်္ကာရေးလိုက်တဲ့ အချက်ပါ။ နအဖ ဘက်က ၉၂.၄၈ ကနေ ဆံခြည်တမျှင်တောင်လျော့ နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မရှက်မကြောက်ကြေငြာထားရတဲ့ ၉၂.၄၈ ကိုတော့ မထိလေနဲ့။ နဂါးမျက်စောင်း အကြောင်း မရွေးဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။

ဒါက အစိုးရ လုပ်ယူသွားတဲ့ အပိုင်းတွေပါ။ ပြည်သူတွေအပိုင်းကလည်း အလျော့ပေးခဲ့တဲ့ အပိုင်း၊ ပျော့တဲ့ အပိုင်းတွေရှိတန်သလောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ တို့ဘာပဲပေးပေး သူတို့က သူတို့ အနိုင်ပဲ ကြေငြာမှာပါကွာဆိုတဲ့ အသိနဲ့ မဲကို မပေးဘဲနေကြတာ။ အစိုးရ အလိုကျ နားအေးရင်ပြီးရောဆိုပြီး ထောက်ခံမဲထည့်ပေးလိုက်ကြတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ၂၅ ရာနှုန်းကို သူတို့က မရမနေ ယူမှာပဲ၊ မဖြစ်ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ လုပ်မှာပဲ၊ ပြီးပြီးရော သဘောနဲ့ ထည့်လိုက်ကြတာတွေ မရှိမဟုတ် ရှိခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ထင်သလို အစိုးရက မရမက လုပ်သွားခဲ့တယ်ဆိုတာလည်း အမှန်ပါ။ သူတို့ ကန့်ကွက်မဲထည့်လည်း အစိုးရရဲ့ ၉၂.၄၈ ရာနှုန်းကတော့ လျော့သွားမှာ မဟုတ် တာလည်း အမှန်ပါ။

စစ်အစိုးရဘက်က တဘက်သတ် ဖွတ်အတင်းလုပ်လိုက်ပါပြီ။ ဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ အခြေခံဥပဒေအတည် မဖြစ်အောင်တိုက်ဖျက်နိုင်တဲ့ နည်းလမ်းဟာ တနည်းပဲ ကျန်ပါတော့တယ်။ အဲဒါကတော့ လမ်းပေါ်ထွက်ဆန္ဒပြတဲ့နည်းပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီနည်းဟာ အားလုံးသိကြတဲ့ အတိုင်း သိပ်စွန့်စားရပါတယ်။ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများပါတယ်။ ဒီနည်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ပြည်သူလူထုဟာ အဆင်သင့် မဖြစ်ခဲ့ပါဘူး။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာမှာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခဲ့ကြတဲ့ ပြည်သူတွေဟာ နောက်ထပ် (သွေးထွက်သံယို ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်တဲ့ ပွဲတပွဲ) အတွက် အဆင်သင့် ဖြစ်မနေတာကို အပြစ်တင်လို့ မရပါဘူး။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ ချုပ်အနေနဲ့လည်း အဆင်သင့် မဖြစ်ပါဘူး။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဟာ လူထုကို လမ်းပေါ်ထွက်ဆန္ဒပြဖို့ ကိုလည်း ဘယ်တုန်းကမှ ဦးမဆောင်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါ့အပြင် နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်လိုက်တဲ့ အတွက် ပြည်သူတွေနဲ့ အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးအင်အားစုတွေဟာ ဒုက္ခသည်ကယ်ဆယ်ရေးဘက်ကို အာရုံရောက်သွားကြပါတယ်။ နိုင်ငံရေးထက် ဒုက္ခသည် အရေးကို ဦးစားပေးကြဖို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ မြန်မာစစ်အစိုးရ အတွက် နာဂစ်ကျေးဇူးနဲ့ အမြတ်ထွက်သွားခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တချို့ သဘောကောင်းကြတဲ့ မြန်မာလူမျိုးတချို့ ထင်ကြသလို စစ်အစိုးရဟာ အခြေခံဥပဒေအတည်ပြုလိုက်နိုင်ပြီး ၂၅ ရာနှုန်းကို သပိတ်ဝင်အိတ်ဝင် ရတော့မယ်ဆိုတော့ ကျေနပ်သွားပါသလား။ ရောင့်ရဲ ပါပြီလား။ စစ်အစိုးရ အနေနဲ့ မရောင့်ရဲ မတင်းတိမ်ခဲ့ပါဘူး။

ဘာကြောင့် မရောင့်ရဲ မတင်းတိမ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုနိုင်သလဲ။ အခြေခံဥပဒေနောက်မှာ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေနဲ့ နောက်ပိုင်းလုပ်ရပ်တွေကို ကြည့်ပြီးပြောနိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေတွေထဲက ပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေရဲ့ ပုဒ်မ ၆ (ဂ)မှာ ပါတီ တည်ထောင် မယ့်သူတွေဟာ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမယ်လို့ ရေးသားထားပါ တယ်။

တည်ရှိပြီး ပါတီအဟောင်းတွေဟာလည်း ရက် ၆၀ အတွင်းမှာ မှတ်ပုံမတင်ရင် ပါတီအဖြစ်ကနေ အလိုလို ရပ်စဲတယ်လို့ဆိုထားပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၅။

ဒီပုဒ်မတွေဟာ ဘာကို ရည်ရွယ်သလဲ။ ဒီပုဒ်မတွေရဲ့ နိုင်ငံရေး အဓိပ္ပါယ်ဟာ ဘာပါလဲ။

အဓိက ဦးတည်ချက်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို ရည်ရွယ်တာပါ။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ ချုပ်ကို အမြစ်ဖြုတ်ချေမှုန်းရေးဟာ ဒီပုဒ်မတွေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေ စီအဖွဲ့ချုပ်ဟာ ရွှေ့တိုင်ကြေငြာချက်နဲ့ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကို တောင်းဆိုထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းဖြစ် ပါတယ်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်အနေနဲ့ ဒူးထောက်မလား၊ ပါတီအဖျက်သိမ်းခံမလားလို့ မေးလိုက်တာဖြစ်ပါ တယ်။ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပုံမယ်ဆိုရင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ဟာ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံ ရေးကို သူ့ဇာသာ သင်းသတ်လိုက်သလို ဖြစ်သွားမှာပါ။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ဟာ သူ့ယုံကြည် ချက်ကို သူ့စွန့်လွှတ်လိုက်သလို၊ စစ်အစိုးရရှေ့ဒူးထောက်လိုက်သလို ဖြစ်သွားမှာပါ။ ပြည်သူလူထုရဲ့ ယုံကြည်မှုကိုလည်း ဆုံးရှုံးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီပုဒ်မ (၆)ကို လက်မှတ်ထိုးဘူးဆိုရင်ရော...။ ပါတီဟာ အစိုးရထုတ်ပြန်တဲ့ ဥပဒေအရ တရားဝင်ပါတီ အဖြစ်က ရပ်စဲသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်အနေနဲ့ ဘယ်လမ်းကို ရွေးချယ်ခဲ့တယ် ဆိုတာ အားလုံးသိပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ (၆) ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကို အဓိကပစ်မှတ်ထားတယ်ဆိုတာ မှန်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီထက်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပုံမယ်လို့ ဝန်ခံခံတဲ့ သူမှန်သမျှ ဘယ်သူမှ ပါတီထောင်လို့မရ၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင်လို့မရအောင်လုပ်လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံ ဥပဒေဟာ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အသက်သွင်းမယ့် အခြေခံဥပဒေပါ။ ဒီလို အသက်သွင်းမယ့် အခြေခံဥပ ဒေကို ဝန်ခံလက်မှတ်ထိုးရင် ပါတီမထောင်ရ ရွေးကောက်ပွဲမဝင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်တာဟာ စစ်အာဏာ ရှင် စနစ်ကို လက်မခံပါဘူးလို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် တင်းခံနေတဲ့သူမှန်သမျှကို ပထုတ်လိုက်တာပါ။ အဆိပ်ရှိ တဲ့ ပါတီမှန်သမျှကို ဖယ်ထုတ်လိုက်တာပါ။

၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကို စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ထောက်ခံပုံမယ်လို့ ဝန်ခံသူများချဉ်းပါတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်အောင်လုပ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ (ဝန်ခံသူများပါတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်အောင် အစိုးရကဖန်တီးတယ်လို့ ဆိုတာဖြစ်ပါတယ်။ လက်တွေ့မှာ အဲသလို ဝန်ခံလက်မှတ်ထိုးသူတိုင်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို အမှန်

တကယ် အပြည့်အဝ ထောက်ခံတာ ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါမယ်။ ရွေးကောက်ပွဲဝင်သူတိုင်း စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ထောက်ခံသူတွေလို့ ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။)

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အနေနဲ့ ဒီပုဒ်မ (၆) တခုတည်းနဲ့တင်ပဲ ပါတီမှတ်ပုံမတင်ဖို့ အကြောင်းအချက် ခိုင်လုံနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် စစ်အစိုးရ အနေနဲ့ သိပ်မသေချာသေးဘူးလို့ထင်သလား မဆိုတတ်ပါ။ နောက် ထပ်ပုဒ်မ တခုထပ်ဆောင်းထားလိုက်ပြန်ပါသေးတယ်။ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူဟာ ပါတီဝင်မဖြစ်ရဘူး၊ ပါတီခေါင်းဆောင်မဖြစ်ရဘူး၊ တကယ်လို့ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူဟာ ပါတီဝင်၊ပါတီခေါင်းဆောင် ဖြစ် နေရင် ထုတ်ပယ်ပစ်ရမယ်။ အဲသလို မထုတ်ပယ်ရင် ပါတီပါဖျက်သိမ်းခံရမယ်လို့ ထပ်ပြီး ပြဌာန်းလိုက်ပါ တယ်။ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ (င)။ ပုဒ်မ ၁၀ (င)။ ပုဒ်မ ၁၂ (က)(၆)။

ဒီနေရာမှာ နည်းနည်း ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်နိုင်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တရပ်ကို စိုးရိမ်စိတ်ကြီးစွာနဲ့ ဖော်ပြ ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ထောင်ဒဏ်ကျခံသူဆိုရာမှာ အပြစ်ဒဏ်ကို မကျေနပ်လို့ အယူခံဝင်နေသူ၊ ပြင်ဆင် ချက်လျှောက်ထားသူတွေပါ ပါဝင်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ပါ။ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ (၄)။

ဒါဟာ ဘာကိုရည်ရွယ်တယ်ဆိုတာ သိပ်သိသာပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နဲ့ အကျိုးမဝင်မှာ စိုးလို့ မပြု၊ ပြီအောင် သေသေချာချာဆွဲစေ့ထားတယ်ဆိုတာ လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွားသလို ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေဟာ လူတဦးတယောက်ကို ရည်ရွယ်ပြီး ထုတ်ပြန်ရတယ်ဆိုတာ ရှက်စရာကောင်းတယ် လို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြစ်တင်ဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။မှတ်စု ၆

ရှေ့ပိုင်းတုန်းက အခြေခံဥပဒေထဲက ပုဒ်မ ၅၉ (စ) မှာ သမ္မတရဲ့ အရည်အချင်းကို ဖော်ပြရာမှာ သမ္မတရဲ့ မိဘ၊ ဇနီးခင်ပွန်း၊ သားသမီး သာမက သားသမီးရဲ့ ဇနီးခင်ပွန်းအထိဟာ နိုင်ငံခြားသား မဖြစ်ရဘူး၊ နိုင်ငံ ခြား တိုင်းပြည်နဲ့ ကျေးဇူးခံကျေးဇူးစား မရှိရဘူးဆိုပြီး ကန့်သတ်ထားတဲ့စာသားဟာ မြန်မာစစ်အုပ်စုရဲ့ အစဉ်အ လာ အတိုင်း နိုင်ငံခြားအပေါ် သံသယစိတ်ကြီးကြီးမားမား ထားပြီး စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် လိုက်လံတားမြစ် ထားတာ ဖြစ်ပုံရတယ်လို့ သုံးသပ်ခဲ့ပါတယ်။

အခု နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေထဲမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ မပြီမှာကို စိုးရိမ်စိတ်ကြီးစွာနဲ့ အယူခံဝင်သူနေသူတွေပါ ပါဝင်ကြောင်း ဖော်ပြထားတာကို ကြည့်ရင် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၉ (စ) မှာတုန်း က နိုင်ငံခြားသားနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပြဌာန်းချက်တွေဟာလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ရည်ရွယ်တာပဲလို့ ယူဆစ ရာဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေဆိုတာ အားလုံးကို ယေဘုယျခြုံငုံမိဖို့လိုပါတယ်။ တရားမျှတဖို့ တန်းတူညီမျှဖို့လိုပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မပါရအောင်ရည်ရွယ်ပြီး ထုတ်ပြန်တာမျိုး၊ ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသာစီးရအောင်

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အကွက်ဆင်ပြီး ထုတ်ပြန်တာမျိုး၊ ဆင်းရဲသားတွေ မပါနိုင်အောင် ကန့်သတ်ထုတ်ပြန်တာမျိုး စတဲ့ ရည် မှန်း ချက်ထား ထုတ်ပြန်တာတွေဟာ ဥပဒေမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါမျိုးဟာ မတရားတဲ့ အမိန့်သာ ဖြစ်မှာပါ။

ထောင်ကျနေသူနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဥပဒေရဲ့ အဓိကပစ်မှတ်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီထက်ကျယ်ပြန့်တဲ့ အဓိပ္ပါယ် ကျယ်ပြန့်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လည်း ရှိနေပါတယ်။ ထောင် ကျနေသူလို့ဆိုရာမှာ ခိုးမှု၊ ဓါးပြမှုတွေကိုတော့ ဘယ်သူမှ စိတ်ဝင်စားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးပြစ်မှုတွေ ကိုသာ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးပြစ်မှု ခံနေရ သူတွေ ဟာ အစိုးရဆန့်ကျင်သူတွေပါ။ အစိုးရဆန့်ကျင် သူတွေကို နိုင်ငံရေးပြစ်ဒဏ်ခံနေရသူတွေကို အစိုးရက ရွေးကောက်ပွဲမဝင်စေချင်ဘူးဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာ ဟာ တစ်စုံတရာ နားလည်ပေးလို့ ရနိုင်ကောင်း ပါသေးရဲ့။ (ဒါတောင် လက်ခံသင့်တယ်လို့မဆိုပါ။ မြန်မာ့နိုင်ငံ ရေး အခြေအနေဟာ အတိုက်အခံ အားလုံး ထောင်ထဲ ဆွဲသွင်းထားတဲ့ အခြေအနေဖြစ်ပါတယ်။) ထောင် ဒဏ်ကျခံနေရသူတွေကို ပါတီက ထုတ်ပယ်မပစ်ဘူးဆိုရင် နိုင်ငံရေးပါတီကို ပယ်ဖျက်ပစ်မယ်ဆိုတာက တော့ အစိုးရဆန့်ကျင်သူနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပါတီမှန်သမျှ တရားဝင်ရပ်တည်လို့မရအောင်လုပ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ပါတီတွေ အပေါ် တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ဖိနှိပ်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အစိုးရဆန့်ကျင်သူ မှန်သမျှ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့မရအောင် ဥပဒေနဲ့ စစ်ထုတ်ဖယ်ရှားလိုက်တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်လို ပါတီသာမက၊ ရှမ်းအမျိုးသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် SNLD လို ပါတီကိုပါ ဖယ်ထုတ်ပြီးဖြစ်သွားပါတယ်။

တကယ်တော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေဟာ နောက်ကြောင်းပြန်သက်ရောက်မှုကို တားမြစ်တဲ့ အခြေခံဥပ ဒေအမျိုးအစားထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ အခြေခံဥပဒေဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃ မှာ မည်သည့်ရာဇဝတ်ပြစ်ဒဏ်မျှ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာ သက်ရောက်စေခြင်းမရှိစေရ လို့ ဖော်ပြထားတဲ့ အ တွက် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာသက်ရောက်ခြင်းမရှိစေရ retroactive law သို့မဟုတ် Ex post facto law ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို နည်းနည်းရှင်းပြချင်ပါတယ်။ နောက်ကြောင်းပြန် အာဏာသက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ ဆိုတာဟာ ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းခင်တုန်းက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက် ဒါမှမဟုတ် တရားစီရင်ချက် တခုအပေါ်မှာ အဲဒီဥပဒေပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ အတွက် တစ်စုံတရာ နောက်ကြောင်းပြန်ပြီး အကျိုးသက်ရောက် မှု မဖြစ်စေရဘူးလို့ ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။

အခုထောင်ကျခံနေရသူတွေ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခွင့်မရှိဘူး၊ ထောင်ကျခံနေရသူတွေကို ပါတီထဲက ထုတ်ပယ် ပစ်ရမယ်ဆိုတာဟာ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာ သက်ရောက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေထွက်ခင်က တည်းက ထောင်ကျနေသူတွေဟာ အခုမှ ထွက်လာတဲ့ ဥပဒေကြောင့် နောက်ထပ်တခါ ထပ်ပြီးနစ်နာ ကြရ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီဥပဒေဟာ ထောင်ကျနေသူတွေ အပေါ် နောက်ကြောင်းပြန်သက်ရောက်မှုဖြစ် စေရုံသာမက ပြစ်ဒဏ်နှစ်ထပ်ကွမ်း ကျခံစေတဲ့ သဘောလည်း သက်ရောက်နေပါတယ်။

ဒါဟာ တရားမျှတမှုရှုထောင့်ကကြည့်ရင် ဘယ်လိုမှ လက်ခံနိုင်စရာမရှိပါဘူး။ ဒါ့အပြင် ၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေရဲ့ ပုဒ်မ ၄၃ နဲ့လည်းဆန့်ကျင်နေတဲ့အတွက် တရားမဝင်ဘူးလို့ ဆိုရမှာပါ။

တကယ်တော့လည်း ၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေဟာ သူ့ အခြေခံဥပဒေတခုတည်းမှာတောင် ရှေ့နောက်မညီတဲ့ ဥပဒေတွေ ပါဝင်နေတဲ့ အားနည်းပျော့ညံ့တဲ့ အခြေခံဥပဒေတခုပါ။

နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော် တစ်ဝန်းလုံး၌ တည်သည်။ ဆိုတဲ့ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ ပြဌာန်းချက်ဟာ နောက်ပိုင်းက တခြားပြဌာန်းချက်တွေနဲ့ ရှေ့ နောက် မဆီလျော် မကိုက်ညီဘူးဆိုတာကို ရှေ့မှာပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။

နောက်ထပ် တခုနဲ့ တခုဆန့်ကျင်နေတဲ့ ပုဒ်မနှစ်ခုကတော့ ပုဒ်မ ၄၃ နဲ့ ပုဒ်မ ၄၄၅ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၄၃ က နောက်ကြောင်းပြန်သက်ရောက်မှုကိုတားမြစ်ထားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဒ်မ ၄၄၅ မှာကျတော့ နောက်ကို နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော် နောက်ကြောင်းပြန်ပြီး အာဏာသက်ရောက်ဖို့ အခြေခံဥပဒေထဲမှာ ထည့်သွင်း ဖော်ပြ ထားပြန် ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၄၄၅ က ဘာကို ဖော်ပြထားသလဲဆိုတော့ “ ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေး အဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီတို့၏ မူဝါဒ လမ်းညွှန်မှုများ၊ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများ၊ အမိန့်ပြန်တမ်းများ၊ ကြေငြာချက်များကို လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ တာဝန်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကိုလည်းကောင်း ဆက်ခံသည်။ ယင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်တဦးဦး၊ သို့မဟုတ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တဦးဦး၏ တာဝန်အရ ဆောင်ရွက်ချက်များ အပေါ် အကြောင်းပြုလျက် ယင်းတို့အား တရားစွဲဆိုခြင်း၊ အရေးယူခြင်းမရှိစေရ။” လို့ ဖော်ပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်လုံးလုံး နဝတ၊ နအဖ စစ်အစိုးရလုပ်ထားသမျှ အပေါ်မှာ တရားစွဲဆိုခွင့် မရှိဘူး လို့ ဒီဥပဒေက ပြောလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အခုမှဆွဲတဲ့ ဥပဒေက လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်နှစ်ဆယ်လုံးလုံး လုပ်ခဲ့သမျှ တွေ အပေါ်မှာ အာဏာသက်ရောက်ဖို့ ပြောနေတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီပုဒ်မကို ဘယ်လို စိတ်သောကနဲ့ ထည့်သွင်းပြဌာန်းခဲ့တယ်ဆိုတာကိုတော့ အထူးပြောဖို့ မလိုဘူးလို့ထင်ပါ တယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

စစ်အစိုးရဟာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ သူမလိုလားတဲ့သူတွေ ပါလို့မရအောင် ရွေးထုတ်ဖယ်ရှားတဲ့ ပထမ ခြေလှမ်းကို ဒီပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနဲ့ လှမ်းလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကို ရွေးကောက် ပွဲ ဥပဒေတွေနဲ့ ဒီဇိုင်းလုပ်ပုံစံချလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

တမတ်သားသပိတ်ဝင်အိတ်ဝင်ရရှိနဲ့ မရောင့်ရဲ မတင်းတိမ်နိုင်တဲ့ အာဏာရမ္မက်ကို ဖော်ပြနေပါတယ်။

ပြည်သူတွေ အတွက်ကတော့ မျှော်လင့်စောင့်စားခဲ့ရတဲ့ အားလုံးပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုတာနဲ့ အဝေးကြီးဝေးသွားခဲ့ပါပြီ။ အားလုံးပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ပေးရေးဆိုတဲ့ ဒီမိုကရေစီစံချိန်စံနှုန်းနဲ့လည်း ဝေးကွာလွဲ ချော်သွားခဲ့ပါပြီ။

စစ်အစိုးရခွင့်ပြုသမျှထဲကနေပဲ ရွေးခွင့်ရတော့မယ့် အခြေအနေကို ဆိုက်ရောက်သွားပါပြီ။ ပုဒ်မ (၆) လက် မှတ်ထိုးထားတဲ့ ပါတီ အတန်းအစားတွေထဲကနေပဲ ကောင်းနိုးရာရာကို ထပ်ပြီးရွေးချယ်ရတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ၁၉၉၀ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ကိုလည်း ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေမှာ ပုဒ်မတချက် ပြဌာန်းပြီး ပယ်ဖျက်လိုက်ပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၁ (ခ)။

၁၉၉၀ ခုနှစ်မှာ ပြည်သူလူထုက တစ်နေ့က ပေးခဲ့တဲ့ မဲတွေဟာ တစ်စုံတရာ ဘာမှ အကောင်အထည် မဖော်ရ သေးပဲနဲ့ အဟောသိက်ဖြစ်သွားရပါပြီ။ ဒါဟာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကို အပြတ်အသတ်ချေမှုန်းရေး လမ်းစဉ်ရဲ့ နောက်ထပ်ခြေလှမ်းတလှမ်းလို့ ဆိုရမှာပါ။

အခုအခါမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ တရားဝင်မှုကို သူ့ပါတီထဲကတောင် ဦးစင်းတင်လို ပြတ်သားတဲ့ သူမျိုးကသာ အစိုးရရဲ့ ဥပဒေနဲ့ အညီ မှတ်ပုံထပ်မတင်တိုင်း ပျက်သွားတယ်ဆိုတာကို လက်မခံနိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါ တယ်။ အများစုကတော့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဟာ တရားဝင်ပါတီအဖြစ်မရှိတော့ဘူးလို့ သတ်မှတ် တဲ့ အနေအထားကို ရောက်သွားပါပြီ။ စစ်အစိုးရ ခြိမ်းခြောက်မှုနဲ့ ကင်းလွတ်ရာမှာရှိတဲ့ ပြည်ပ မီဒီယာတွေ ထဲမှာတောင် တချို့က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို တရားဝင်အဖြစ် အသိအမှတ် မပြုလို တော့တဲ့ အရိပ် အယောင် မျိုးဖော်ပြလာတာ တွေနေရပါတယ်။

စစ်အစိုးရအနေနဲ့တော့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို တရားဝင်ပါတီအဖြစ်မရှိတော့တဲ့ အကြောင်း သူတို့ရဲ့ အသုံးအနှုန်း သူတို့ရဲ့ မီဒီယာတွေမှာ ဖော်ပြရေးသားတာတွေကလွဲပြီး တခြားဘာမှ အရေးယူမှု တစ် စုံ တရာမှ မရှိသေးပါဘူး။ ဒါကို ကျေနပ်စရာလို့ယူဆရမလား။ တော်ဝင်သေးရဲ့လို့ သက်ပြင်းချနိုင်ပြီလား။ စစ်အစိုးရကို လျော့တွက်ရင် မှားမှာပါ။ ဒါဟာ ရေရှည်တည်တံ့မယ့် အခြေအနေဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပါမယ်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင် ကြိုးရှည်ရှည်နဲ့ လှန်ထားတာမျိုးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲပြီးတဲ့ အခါမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကို အစအနပါမကျန်အောင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းတဲ့ လုပ်ရပ်မျိုး

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

လုပ်လာနိုင်စ ရာ အလားအလာရှိပါတယ်။ စစ်အစိုးရကို လျှော့မတွက်သင့်ပါဘူး။ လျှော့တွက်ခဲ့လို့ ခံခဲ့ရတာ မနည်းလှ တော့ဘူးလို့ ဆိုရမှာပါ။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ ပါတီဆုံးဖြတ်ချက်ကို လက်မခံနိုင်လို့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ ပါတီသစ်ထူ ထောင်မှတ်ပုံတင်ကြတဲ့ ဦးခင်မောင်ဆွေ၊ ဒေါက်တာသန်းငြိမ်းတို့အဖွဲ့ကို အခုလောလောဆယ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ထပ်ပြီး ဝက်အူတရစ်တင်းလိုက်တာကိုပဲကြည့်ပါ။ ဦးခင်မောင်ဆွေ၊ ဒေါက်တာ သန်းငြိမ်းတို့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစုဟာ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပါ့မယ်။ ထောင် ကျသူတွေကို ပါတီထဲဝင်ခွင့်မပေး၊ ပါတီကထုတ်ပစ်ပါမယ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ရုံနဲ့တင်မလုံလောက်ဘဲ အခုအခါမှာ အသနားခံစာတင်မှ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် လေးယောက်ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခွင့်ရမယ့် အခြေ အနေရင်ဆိုင်နေရပါပြီ။ သူတို့ ပြစ်ဒဏ်ကျခံပြီးသား အမှုအတွက် ဆက်လက်ပြီး ပြစ်ဒဏ်အပေး ခံနေရတဲ့ သဘောဖြစ်နေပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ ဦးချိုးတဲ့ သဘော အဓိပ္ပာယ်မျိုးဖြစ်နေပါတယ်။ အလျှော့ ပေးပြီးသား လူကို ထပ်ပြီး လျှော့ခိုင်းနေတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခူးထောက်ပြီးသားလူကို ဂုတ်ကနေထပ်ပြီး ဆွဲနှိမ် သလိုမျိုး ကျင့်သုံးနေတာ၊ အတိုက်အခံအပေါ်မှာ မတရားဖိနှိပ်နေတာ သိပ်သိသာပါတယ်။ အမျိုးသားဒီမိုက ရေစီ အဖွဲ့ချုပ်သာ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ်ဆိုရင် ဒီထက်ဆိုးတာတွေလာဖို့ရှိပါတယ်။ စစ်အစိုးရဟာ သူ့ဆီက တစ်စုံတရာ မျှော်လင့်ပြီး အလျှော့ပေးလာသူကို အရှက်ရပြီး နောက်ဆုတ်မသွားမချင်း ဆက်လက် အရှက်ခွဲ နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ရှက်ပြီး၊ စိတ်ပျက်ပြီး နောက်ဆုတ်သွားရင်လည်း သူ့အတွက်ပိုပြီး စိတ်ချရမယ်။ နောက် မဆုတ်ရင်လည်း တဘက်လူမှာ သိက္ခာကျပြီးရင်းကျဖြစ်သွားမယ်ဆိုတဲ့ နအဖရဲ့ စေတနာကို ရှင်းရှင်းကြီး မြင်နေရပါတယ်။ ကိုယ့်ဘက်က တရစ်လျှော့ ပေးလိုက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ သူ့ဘက်က တရစ်ထပ်တင်း လိုက်လာ တတ်တာဟာ မြန်မာ စစ်အစိုးရရဲ့ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းပါ။ နောက်ဆုံးတနေ့မှာ ကဗျာဆရာကြီး မောင်စွမ်းရည်က အလျှော့ပေး လိုသူတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောသလိုမျိုး ထပ်လျှော့စရာဆိုလို့ လုံချည်ပဲ ကျန်တော့တယ် ဆိုတဲ့ဘဝမျိုးကို ရောက်ရတဲ့အထိ စစ်အစိုးရက လျှော့ခိုင်းနေဦးမှာပါ။

၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေဟာ ပင်မကျောရိုး အခြေခံမူတွေပါ။ စစ်အာဏာရှင်စနစ် ရာသက်ပန်တည်တဲ့ရေး အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေကိုတော့ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေ ထွက်ပေါ်လာပြီးတဲ့ နောက်မှာ ပိုပြီးထင်ထင်ရှားရှားတွေလာရပါတယ်။

စစ်အစိုးရဟာ ပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေမှာ မလိုသူတွေကို ဖယ်ရှားပြီးတဲ့ နောက် လိုသူတွေကို အသာစီးရစေမယ့် ဥပဒေတွေကို နောက်ဥပဒေတွေထဲမှာ ဆက်လက်ပြဌာန်းပါတယ်။

အဓိက ကျတဲ့ ပြဌာန်းချက်တခုက ကိုယ်စားလှယ်တယောက်ဟာ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခွင့် မှတ်ပုံတင်ကြေး ငွေငါးသိန်း တင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ပြဌာန်းချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၁၈ (ဂ)။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ငွေငါးသိန်းကို အပျောက်ပေးရမယ်ဆိုတာဟာ ကြံ့တုန်း စီးပွားဝင်ရှာလိုက်သလားလို့တောင်ထင်ရပါတယ်။ ဒီငါးသိန်းဟာ စပေါ်ငွေလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ တခါတည်း အပျောက်ပေးလိုက်ရတာဖြစ်ပါတယ်။ အခု ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတွေအရ အမတ်နေရာစုစုပေါင်း က တထောင်ကျော်ပါတယ်။ အမတ်နေရာ တနေရာ အတွက် ငါးသိန်းနဲ့ အမတ်နေရာထောင်ကျော်အတွက်ဆိုရင် နေရာအားလုံးဝင်ပြီး ပြိုင်မယ့် ပါတီတခုဟာ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းမှတ်ပုံတင်ကြေး တခုတည်းတင် သိန်းငါးထောင်ကျော် အကုန်ကျခံရပါလိမ့်မယ်။ အခုမှ အသစ်ဖွဲ့ မယ့် ပါတီတွေ အတွက် ဒီလောက်ငွေကို စုဆောင်းနိုင်ဖို့ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးပါ။ စစ်အစိုးရ အနေနဲ့ ဒီလိုပုဒ်မတွေကို ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်တာဟာ ပါတီတွေ ဒီလို အခက်ခဲ မျိုး ကြုံရအောင် တမင်ရည်ရွယ်ဖန်တီးထားတယ်ဆိုတာ သိပ်သိသာပါတယ်။

ဒီကန့်သတ်ချက်ဟာ တော်တော်လည်း ထိရောက်ပါတယ်။ တနိုင်ငံလုံး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ချင်တဲ့ ပါတီတွေ အားလုံး ကိုယ်ရှိန်တန်သွားပါတယ်။ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ပါတီလို ပါတီမျိုးတောင်မှ ရွေးကောက်ပွဲမှာ နေရာ ၃၀၀ လောက်ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဖို့တောင် တော်တော်ကြိုးစားယူရမယ့် အခြေအနေ ရောက်သွားတယ်လို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ မှတ်စု ၇

**(အမှန်တကယ် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း စာရင်းတင်သွင်း ပြီးတဲ့အခါမှာတော့ တစည် ပါတီဟာ ကိုယ်စားလှယ် ၉၈၀ အထိ တင်သွင်း နိုင်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ တစည်ရဲ့ အနေအထား အဲသလို ပြောင်း လဲသွားတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတာကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ဖြစ်ပါတယ်။)**

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကနေခွဲထွက်သူ ဦးခင်မောင်ဆွေတို့ပါတီအနေနဲ့ ဆိုရင် အမတ်နေရာ ၁၀၀ လောက် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဖို့ အတွက်ကို ကြိုးစားနေရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အလားတူပဲ ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီပါတီမှာ အခက်အခဲရှိတဲ့ အကြောင်းကို ဦးဌေးက ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ပါ တယ်။ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အလားတူ အခက်အခဲမျိုးရှိကြောင်းကို ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးသု ဝေ၊ ပါတီအတွင်းရေးမှူး ဒေါ်သန်းသန်းနုတို့က ထုတ်ဖော်ပြောခဲ့ကြပါတယ်။ မှတ်စု ၈

မှတ်ပုံတင်ကြေး ငါးသိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး အဓိကရည်ရွယ်တဲ့ပစ်မှတ်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ဟုတ် ဟန်မတူပါဘူး။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ရဲ့ လူထုထောက်ခံအားပမာဏဟာ သူသာ ဝင်ပြီး ပြိုင်မယ် ဆို ရင် ငွေငါးသိန်းဆိုတဲ့ပမာဏကို လှူမယ့်ဒါန်းမယ့်သူ ကိုယ့်စားရိတ်ကိုယ်ရှာပြီး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မယ့်သူ တွေ တထောင်မက ရှိနိုင်တယ်ဆိုတာ စစ်အစိုးရ မသိမဟုတ်၊ သိပြီးသားပါ။ ဒီပုဒ်မဟာ ပါတီသစ်တွေ ပါတီငယ်တွေကို ဦးတည်ပစ်တဲ့ ကျည်ဆံပါ။ ပါတီသစ်တွေ၊ ပါတီငယ်တွေ စုစည်းပြီး ကြံ့ဖွံ့အင်အားကို အံတု လာမှာကို ကြိုတင်ကာကွယ်တဲ့ အနေနဲ့ ပစ်လွှတ်တဲ့ကျည်ဆံပါ။ အစိုးရဟာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ကိုသာ ရန်ငြိုးထား အမျက်သိုနေတာ ဖြစ်တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကြောင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ ချုပ်နဲ့ နားလည်မှု မရနိုင်တာဖြစ်တယ်။ ကျန်သူများအပေါ်မှာတော့ တရားမျှတစွာ ဆက်ဆံလိမ့်မယ်လို့ စိတ် ကူးယှဉ်ကြသူတွေ သတိပြုသင့်တဲ့ အချက်ပါ။ အစိုးရက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ကိုသာမက သမီး

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တော်ကြီးများရဲ့ပါတီ၊ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပါတီ၊ ကျောင်းသားဟောင်းတွေရဲ့ပါတီ၊ နောက်ဆုံးသူတို့ ကြီးဆွဲရာ အလိုက်သင့်ကပြန်ကြတဲ့ ကိုအေးလွင်တို့ရဲ့ ပါတီတွေနဲ့ အလံနီပျက်တွေရဲ့ပါတီတွေကိုတောင်မှ ချမ်းသာမပေးဘူးဆို တာ တနေ့တခြား ထင်ရှားသထက် ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့မြင်နေကြရပါပြီ။ မကြာသေးခင်က ကိုအေးလွင်တို့ညီအစ်ကိုတတွေရဲ့ပါတီတွေကို ဈေးထဲမှာ အလှူခံမှုနဲ့ တရားစွဲဆိုထားတာဟာ အားလုံး နိုင်ငံရေး သံဝေဂယူစရာ ဥပမာတခုပါ။

မှတ်ပုံတင်ကြေး ငါးသိန်းရဲ့ ယေဘူယျ ပစ်မှတ်တခုက ဆင်းရဲသား နဲ့ လူလတ်တန်းစားတွေပါ။ တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ ဆင်းရဲသားတွေနဲ့ လူလတ်တန်းစားတွေအနေနဲ့ မှတ်ပုံတင်ကြေး ငါးသိန်းဆိုတာ နည်းတဲ့ပမာဏမဟုတ်ပါဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲမဲဆွယ်ဖို့ ကုန်ကျစရိတ်ကလည်းရှိဦးမှာ မဟုတ်လား။ ရွေးကောက်ပွဲကုန်ကျစရိတ်ကိုတော့ သိန်းတရာအထိတောင် ခွင့်ပြုထားပါတယ်။ သိန်းတရာဆိုတာ နည်းတဲ့ပမာဏလား။ ရိုးရိုးသားသား စီးပွားရှာစားသူတွေ သုံးနိုင်ဖြုန်းနိုင်တဲ့ ပမာဏမဟုတ်ပါဘူး။ စစ်အစိုးရနဲ့ ပေါင်းပြီး တိုင်းပြည်ရဲ့ သယံဇာတကို ဖွဲ့စည်းခွင့်ရတဲ့သူနဲ့ ဘိန်းကုန်ကူးခွင့်ရသူတွေသာ သိန်းတရာတွေကို ရေလိုသုံးဖြုန်းနိုင်မှာပါ။ ဒီရွေးကောက်ပွဲဟာ မင်းပွဲ၊ စိုးပွဲ ၊ သူကြွယ်ပွဲဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသား လက်လုပ်လက်စားများနဲ့ လားလားမှမထိုက်လို့ ဒီဥပဒေပုဒ်မတွေက ဆိုလိုက်သလိုပါပဲ။

ဆင်းရဲသားတွေ ပါဝင်ခွင့်မရအောင် ငွေကြေးနဲ့ တံတိုင်းခြားထားတဲ့ ဒီလိုရွေးကောက်ပွဲအတွင်းမှာ ဒီမိုကရေစီဆိုတာ မူးလို့မှ ရှုစရာရနိုင်ပါဦးမလား။

တစုံတယောက်ကို ဒါမှမဟုတ် တစုတဖွဲ့ သာစေလိုတဲ့ ဆန္ဒ ဒါမှမဟုတ် နာစေလိုတဲ့ ဆန္ဒနဲ့ ရေးသားပြဋ္ဌာန်းထားတာတွေ ဟာ ဥပဒေမဟုတ်တဲ့ အကြောင်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ အင်ဒီးယားနား တက္ကသိုလ်က စင်တာဖော် ကွန်စတီကျူးရှင်းနယ် ဒီမိုကရေစီဌာနရဲ့ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဥပဒေပညာရပ်ဆိုင်ရာ ပါရဂူဘွဲ့ ရရှိထားသူ ဒေါက်တာ ဆလိုင်ငွန်ကြီးလျန်က အခုလို ပြောပါတယ်။

“၅ သိန်း အာမခံငွေတင်ရမယ်ဆိုတဲ့ဟာက ဆင်းရဲသားတွေ၊ ပိုက်ဆံမရှိတဲ့သူတွေ အမတ်မဖြစ်နိုင်အောင်၊ နိုင်ငံရေးပါတီ ဖွဲ့လို့မရအောင် တမင်သက်သက်ကို ဦးတည်ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ဟာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီပြဋ္ဌာန်းချက်တွေအားလုံးဟာ ဥပဒေလို့ ပြောလို့မရဘူး။ အာဏာလက်ဝယ်ရှိတဲ့သူတယောက်က စိတ်တိုင်းကျ ဟိုဘက်လူ ကာချင်၊ ဒီဘက်လူ ကာချင် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့အမိန့်တွေပဲလို့ ကျနော်ပြောတာဖြစ်ပါတယ်” မှတ်စု ၉

ဒီမိုကရေစီကို အလေးထားတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ငွေအားသုံးပြီး မဲဆွယ်စည်းရုံးတာမျိုးတွေ မလုပ်နိုင်အောင် တားမြစ်ကန့်သတ်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒီရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတွေမှာ တော့ သိန်းတရာတောင် သုံးခွင့် ပေးထားလိုက်တာကော ဘာသဘောပါလဲ။ ဒီရွေးကောက်ပွဲမှာ အစိုးရရဲ့ လက်ဝေခံ ငွေရှင်ကြေးရှင်

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ရေပေါ်ဆီ တွေ Cronies တွေကို ထုတ်သုံးဖို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ငွေနဲ့ဖိဖို့ ဆုံးဖြတ် ထား တဲ့ သဘောပါ။

တရားမျှတမှုစံချိန်စံညွှန်းတွေနဲ့ မကိုက်ညီ အံ့ချော်နေတဲ့ ဒီလိုရွေးကောက်ပွဲ ဥပဒေတွေဟာ အစိုးရက ဥပဒေ နာမည်တပ်လိုက်ပေမယ့် ဥပဒေမမြောက်တဲ့ မတရားတဲ့ အမိန့်အာဏာတွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေကို ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပြီး ပြည်သူ့ရှေ့ကမားမားမတ်မတ်ရပ်တည်မယ့် ဘယ်ပါတီတွေက ဝေဖန် ထောက်ပြခဲ့ကြပါသလဲ။

ကိုယ့်ပါတီမှာ အခက်အခဲရှိကြောင်းကိုသာ ပြောကြတာတွေရပါတယ်။ အများဆုံးအတိုင်းအတာ ကို ပြောရရင် ဦးခင်မောင်ဆွေတို့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစုက ငါးသိန်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပေးဖို့ ကော်မရှင်ကို တင်ပြ တယ်ဆိုတာ တွေရပါတယ်။ ဒါဟာ မတရားတဲ့ ဥပဒေပါလို့ ဘယ်ပါတီမှ ထောက်ပြဝေဖန်တာမျိုးမရှိ ပါဘူး။ ဘာ့ကြောင့် မဝေဖန်ကြတာပါလဲ။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက် ပြိုင်ဆိုင်ခွင့်မရမှာ စိုးလို့ပါလား။ ဒီလောက် ကလေးကိုတောင်မှ မထောက်ပြ၊ မဝေဖန်ရဲတဲ့ ပါတီတွေကို ပြည်သူတွေက ဘယ်လိုများအားကိုးယုံကြည် ရမလဲ။ ပြည်သူတွေရဲ့ ယုံကြည်ကိုးစားမှုကို ပျက်ပြားစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့် ပါ တီတွေ စဉ်းစားကြရဲ့လားဆိုတာ မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်နေပါတယ်။

မြန်မာတနိုင်ငံလုံး နေရာတိုင်းမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မယ့် ပါတီဆိုလို့ တခုပဲရှိပါတော့တယ်။ အဲဒါက တော့ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီပါ။ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီကရော ဘယ်က ရန်ပုံ ငွေတွေရလို့ အဲသလောက်ငွေကြေးတွေကို တတ်နိုင်မှာပါလဲ။ မေးခွန်းထုတ်စရာရှိပါတယ်။

ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသင်းကြီးက သူပိုင်ရန်ပုံငွေတွေ အားလုံးကို ကြံ့ဖွံ့ပါတီဆီ အမွေလွှဲပေးလိုက်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အသင်းကြီးရဲ့ ဆုံးဖြတ် ချက်အရ ငွေကြေး၊ အဆောက်အဦး၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းတွေအားလုံးကို အမွေလွှဲပြောင်း ပေးလိုက်တာ လို့ဆို ပါတယ်။ ကြံ့ဖွံ့ပါတီဟာ အရှင်မွေးနေ့ချင်းကြီးဆိုသလို မျိုး ဖြစ် လာပါတယ်။ နတ်ရေ ကန် ထဲ ပစ်ချလိုက် တာ ကမှ ကြာဦးမယ်ဆိုတာမျိုးပါ။

နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ (က) (၅) မှာ နိုင်ငံတော်ပိုင် ငွေကြေး၊ မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အဦး၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်းတို့ကို တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍ သော်လည်းကောင်း ရယူ သုံးစွဲရင် တရားဝင်ပါတီ အဖြစ်က ရပ်စဲမယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။

ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေး အသင်းဆိုတာဟာ လူမှုရေးပဲလုပ်မှာပါလို့ ကတိပေးပြီး အစိုးရက ဦးစီးတည်ထောင်ထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းပါ။ ကြံ့ဖွံ့ အသင်းရဲ့ နာယကတွေဟာ ဗိုလ်သန်းရွှေနဲ့ ဝန်ကြီးတွေဆိုတာလည်း အားလုံးအသိပါ။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ကြိတ် အသင်းကို အစိုးရ ငွေတွေထောက်ပံ့ကြေးတွေနဲ့ တည်ထောင်လည်ပတ်နေတယ်ဆိုတာလည်း တနိုင် ငံလုံးသိပြီးသား ကိစ္စပါ။ အစိုးရကိုယ်တိုင်ကလည်း ဒါကို မဖုံးကွယ်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခုကြိတ်အသင်းက နေ ကြိတ် ပါတီအဖြစ်ပြောင်းတော့မယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အသင်းပိုင်ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းတွေအားလုံးကိုလည်း ပါတီကို လွှဲပြောင်းပေးလိုက်တယ်လို့ ပါတီပြောရေးဆိုခွင့်ရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဘီဘီစီနဲ့ အင်တာဗျူးမှာပြောသွား ပါတယ်။ **မှတ်စု ၁၀**

ဒါကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင် ငွေကြေး၊ ပစ္စည်းတွေကို တိုက်ရိုက်ရယူသုံးစွဲတာ မဟုတ်ပေမယ့်၊ သွယ် ပိုက် ရယူသုံးစွဲတာဆိုတာကတော့ သေချာနေပါတယ်။ ကြိတ် အသင်းကနေတစ်ဆင့် အစိုးရဘဏ္ဍာကို ရယူသုံးစွဲတာ ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒါဟာ ပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေနဲ့ ထင်ထင်ရှားရှား ငြိစွန်းနေပါတယ်။ တခြားပါတီတစ်ခုသာ ဆို ရင်တော့ တရားဝင်ပါတီ အဖြစ်ကနေ ချက်ချင်းပဲ တရားမဝင် အကြေငြာခံရဖို့သာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကြိတ်ပါတီကိုတော့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က စစ်ဆေးတာ မေးမြန်းတာမျိုးတောင် မလုပ်ပါဘူး။ အားလုံး ဝိုင်းအော်ကြ ဝိုင်းဝေဖန်ကြပေမယ့် ဆွံ့အနားမကြားကြီးလို တုံ့ကိုဘာဝေ ဆိတ်ဆိတ် နေတော်မူပါတယ်။

ကြိတ် ပါတီကို မှတ်ပုံတင်တော့ရော ဘယ်သူတွေနဲ့ မှတ်ပုံတင်ခဲ့ပါသလဲ။ ကြည့်ပါ။ ဥက္ကဋ္ဌက လက်ရှိဝန်ကြီး ချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး သိန်းစိန်ပါတဲ့။ ရွေးကောက်ပွဲ မှတ်ပုံတင်ကနီးတော့မှ ကပျာကယာ ဘောင်းဘီချွတ်ပြီး ဗိုလ်သိန်းစိန်ကနေ ဦးသိန်းစိန် ပြောင်းလိုက်ပါတယ်။ ဗိုလ်သိန်းစိန်တယောက်တည်းတင်မက နောက်ထပ် ဝန်ကြီး၊ ဝန်လေး နှစ်ဒါဇင်လောက်လည်း အတူပါလိုက်ပါသေးတယ်။ စစ်တပ်ကနေ ဘောင်းဘီချွတ်ပေ မယ့် အစိုးရအဖွဲ့ကနေတော့ မထွက်ပါဘူး။

ဝန်ထမ်းတွေ နိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရမယ်လို့ ဥပဒေမှာ ပြဌာန်းထားပေမယ့် ဝန်ကြီးချုပ်နဲ့ ဝန်ကြီး တွေကတော့ ဝန်ထမ်းမဟုတ်ဘူးလို့ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ယူသူလို့ အကြောင်းပြပါတယ်။

ဒိုင်လူကြီးလုပ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကို ကြီးကြပ်ပေးလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားကြတဲ့ စစ်အစိုးရ ခေါင်းဆောင်တွေ လက်ရှိအာဏာရ ဝန်ကြီးတွေ ဝန်ကြီးချုပ်တွေ ကရွေးကောက်ပွဲမှာ ငါတို့လည်း ဝင်ပြိုင်ဦးမယ် ဆိုတော့ ရွေးကောက်ပွဲ မှာ ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်မယ့်သူတွေ အကုန်လုံးပက်လက်လန် အမောဆိုကုန်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရက တမတ်သား အပိုင်ရထားပြီးပြီဆိုတော့ ဒီလောက်နဲ့ ကျေနပ် လောက် ပြီထင်ပါရဲ့လေ ဆိုပြီး ကျန်တာလေး ဝင်ယူမဟဲ့လို့ အားခဲထားကြသူများမှာ ရှေ့ဆက်တိုးရခက် နောက်ပြန် ဆုတ်ရခက်ဖြစ်ကုန်ကြပါတယ်။

ဝန်ကြီး၊ ဝန်လေးတွေကတော့ ပြည်သူ့ ရိက္ခာလစာကိုစား၊ ပြည်သူပိုင်ယာဉ်ရထားကို အခမဲ့စီး၊ ဝန်ကြီး အခွင့်အရေးတွေသုံးပြီး နိုင်ငံတဝန်းမှာ ကြိတ်အောင်နိုင်ရေး မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုတွေ လုပ်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဒါတင်မကသေးပါဘူး။ ကြံ့ဖွံ့ထဲကို တလမ်းထဲကနေ လူဆယ်ယောက်၊ ဆယ့်ငါးယောက်ဝင်ရင် လမ်းခင်း ပေးမယ်ဆိုတာမျိုးတွေနဲ့လည်း မဲဆွယ်ပါသေးတယ်။ မှတ်စု ၁၁။ လူပြည့် ရင် ချက်ချင်းလက်ငင်းခင်းပေးတာပါ။ ရွေးကောက်ပွဲဦးမှ သူတို့ အာဏာရမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါက စည်ပင် သာယာကို ကြံ့ဖွံ့က အသုံးချတဲ့ဥပမာ တခုပါ။ လျှပ်စစ်မီးရအောင်လုပ်ပေးမယ်ဆိုတာမျိုးလည်း ပါပါသေး တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကတော့ ထုံးစံအတိုင်း မသိကြား၊ စိတ်မဝင်စားပါ။

ဒါအပြင် ပညာရေး ဒုဝန်ကြီး ဦးအောင်မျိုးမင်း ကလည်း နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းသား တွေကို လူစုပြီး မိန့်ခွန်းခြေရာမှာ ကြံ့ဖွံ့ကို မဲပေးဖို့၊ ကြံ့ဖွံ့ကို မဲမပေးရင် နောက်တခါ အာဏာသိမ်းတာတွေ၊ သွေးထွက် သံယို ကိစ္စတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ပြောပြန်ပါတယ်။ ဦးအောင်မျိုးမင်းဟာ မကြာ သေးခင်ကမှ ဗိုလ်ချုပ်သိန်းစိန်နဲ့ အတူ ဘောင်းဘီချွတ်ခွဲတဲ့ ကြံ့ဖွံ့ပါတီခေါင်းဆောင်ပါ။ မှတ်စု ၁၂

ကြံ့ဖွံ့ကို မဲမပေးရင် လူသတ်မယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်တဲ့ အဆင့်အထိ အတင့်ရဲလာတဲ့ သဘောပါ။ လက်ရှိဝန် ကြီးသာမဟုတ်ရင် စစ်တပ်ခေါင်းဆောင်သာမဟုတ်ရင် ဘယ်သူကများ ဒီစကားမျိုးပြောရဲမှာလဲ။ ဒါဟာ ဒိုင်လူကြီးကိုယ်တိုင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့် ဖြစ်စဉ်ရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်တွေ မဟုတ်ပါလား။ ကြံ့ခိုင် ဖွံ့ဖြိုးရေးရဲ့ အစိုးရအာဏာသုံး ခြိမ်းခြောက်မဲဆွယ်မှု မဟုတ်ပါလား။ နဝတ၊ နအဖ အစိုးရဟာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှာ ပြည်သူ့လက်ထဲက အာဏာကို လက်နက်နဲ့ မတရားရယူသိမ်းပိုက်ထားခဲ့ပြီးပါပြီ။ အခုတခါ ဒီလုပ်ရပ်တွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် တရား ဝင်အာဏာ၊ တရားဝင်အစိုးရ အဖြစ်ကို အချောင်ရယူသိမ်းပိုက်ဖို့ ကြံစည်နေပြီလို့ဆိုရင် မှားနိုင်စရာမရှိဘူးထင်ပါတယ်။

ဒီကိစ္စတွေ အပေါ်မှာလည်း ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ဆိတ်ဆိတ်ပဲနေပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် ဟာ အခုလို ကြံ့ဖွံ့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စတွေမှာ ဘာကြောင့် ဆိတ်ဆိတ်နေရပါသလဲ။ ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို တော့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှာ ပါတဲ့သူတွေကို ကြည့်ရင် သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းစိုးဆိုတာဟာ ဗိုလ်ချုပ်ကနေ ဘောင်းဘီချွတ်ထားတဲ့သူပါ။ ဒုတိယတရားသူကြီးချုပ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ကျန်တဲ့ သူတွေကလည်း ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၊ ဆေးရုံအုပ်ကြီးဟောင်းတို့၊ ပါမောက္ခ ချုပ်အငြိမ်းစားတို့ဆိုသူတွေပါ။ သူတို့အားလုံးဟာ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ရာထူးကြီးတွေရခဲ့သူတွေပါ။ အများစုက လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေပါ။ ဒီလိုလူတွေဟာ ကြားနေပုဂ္ဂိုလ် အရည် အချင်း ပျက်ယွင်းနေပြီး အစိုးရပြောတာကို မလွန်ဆန်ဝံ့တဲ့သူတွေဆိုတာ သိသာပါတယ်။ ဒါဆိုရင် ကော် မရှင်ဟာ ဘာကြောင့် နှုတ်ဆိတ်နေသလဲဆိုတာကို သိနိုင်ပါပြီ။ တယောက်ချင်းစီရဲ့ နောက်ကြောင်း ရာဇဝင် ကို အသေးစိတ်လေ့လာကြည့်ရင် ပိုရှင်းမှာပါ။ တယောက်မှ တောက်ပြောင်တဲ့ နိုင်ငံရေးအစဉ်အလာ လူမှု ရေးအစဉ်အလာနဲ့ သမာသမတ်ဖြစ်တဲ့ မှတ်တမ်းမရှိကြပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ အသေးစိတ်ပြောရင် သိပ်ရှည်နေမှာ စိုးလို့ မပြောတော့ပါ။ စိတ်ဝင်စားသူတွေ ဆက်လက်လေ့လာကြည့်ကြစေချင်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တဘက်က အခုလို ကြံ့ဖွံ့ပါတီက ကျိတ်ပြီး တမျိုး၊ ပြောင်တမျိုး လှုပ်ရှားနေချိန်မှာ တခြားပါတီတွေကို တော့ တိုးပြီး တင်းကြပ်ပိတ်ဆို့လာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပါတီတွေ မဲဆွယ်စည်းရုံးတဲ့ အခါမှာ လိုက်နာရမယ့် စည်းကမ်းဆိုတာမျိုးကို ထပ်ပြီးထုတ်လာပါတယ်။ ၂/၂၀၁၀ ။မဲဆွယ်စည်းရုံးတဲ့အခါ ကွင်းပြင် လေဟာပြင်ထဲမှာ လူထု စည်းဝေးပွဲမလုပ်ရဘူး။ ခန်းမငှားပြီး လူထုစည်းဝေးပွဲ လုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်နှစ်နာရီကြိုပြီး အကြောင်းကြား အသိပေးရမယ်။ ဘယ်လောက်ကြာအောင်ဟောပြောမယ်ဆိုတာ အသိပေးရမယ်။ ပါတီအလံ မလွှင့်ထူရ ဘူး စတဲ့ တင်းကြပ်မှုမျိုးတွေလုပ်လာပါတယ်။ တခြားတဘက်မှာ ပြည်တွင်းက ဂျာနယ်တွေမှာ ပါတီတွေ အကြောင်း ရေးသားတာမျိုးတွေကိုလည်း ပြန်ပြီး ကန့်သတ်လာပါတယ်။ ကိုယ့်ပါတီအကြောင်းကို ဂျာနယ် တွေ မီဒီယာတွေကနေတဆင့် ပြောပြီး မဲဆွယ်မယ်လို့ ရည်ရွယ်ထားသူတွေလည်း မောကြရပြန်ပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေကို အဆက်မပြတ်ထောက်ခံလာတဲ့ ဒေါက်တာနေဝင်းမောင်ရဲ့ ဂျာနယ်ကိုတောင် သတိပေး ပိတ်ပင်တာမျိုးလုပ်ခဲ့ပြီး နောက်မှာ အခြေခံဥပဒေကို ဝေဖန်ရေးသားတာမျိုးမလုပ်ရဆိုပြီး ထပ်မံပိတ်ပင် တားမြစ်လာပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ပါတီတွေအနေနဲ့ ပြည်နယ်တခု၊ တိုင်းတခုမှာတင် ယှဉ်ပြိုင်မယ့် ပါတီဆိုရင် ရက် ၉၀ အတွင်း ပါတီဝင် အယောက် ၅၀၀ ပြည့်ကြောင်း၊ တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ ယှဉ်ပြိုင်မယ့် ပါတီဆိုရင် ရက် ၉၀ အတွင်း ပါတီဝင် အယောက် ၁၀၀၀ ပြည့်ကြောင်း ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ကို စာရင်းတင်ရမယ်လို့ ပြ ဌာန်းထားပါတယ်။ ဒီပြဌာန်းချက်ဟာလည်း ပါတီအရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်တဲ့ ဥပဒေတခုလို့ဆိုရမှာပါ။ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေကို လိုလားသူ တတိယအုပ်စုဝင် အလံနီဟောင်းတဦးကတော့ ဒါဟာ ပါတီတွေ မများ အောင်ကန့်သတ်တာလို့ဆိုပါတယ်။ ဒါလည်း ဆီလျော်တဲ့ အကြောင်းပြချက်တခုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပါတီ စုံဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ ပါတီတွေများတာဟာ ဘာမှစိုးရိမ်စရာ အကြောင်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဆိုရင် စစ်အစိုးရက ဒီအချက်ကို ဘာကြောင့် ဥပဒေထဲမှာ ထည့်သွင်းပြဌာန်းတာပါလဲ။ ပထမတချက်ကတော့ ပါတီတွေကို တင်းကြပ်တာပါ။ ဒုတိယတချက်ကတော့ ပါတီဝင်စာရင်းကို သူတို့လက်ထဲ အပ်လိုက်ရမယ်ဆိုတော့ ပါတီဝင်မယ့်သူတွေ တွန့်ကုန်အောင်လုပ်တာပါ။ တတိယတချက်ကတော့ နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားတက်ကြွ သူ စာရင်းကို ထောက်လှမ်းရေးအတွက် စုဆောင်းတဲ့ အင်မတန် ဆိုးဝါးတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ပါ။ မကြာသေးခင်ကပဲ ပါတီဝင်တွေစာရင်းကို ကော်မရှင်ကနေတဆင့် ထောက်လှမ်းရေးက ရသွားတဲ့ အတွက် ထောက်လှမ်းရေး က နောက်ယုတ်တာကိုခံရတယ်ဆိုပြီး ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသုဝေက မီဒီယာတွေနဲ့ အင်တာဗျူးမှာ စောဒကတက် အပြစ်တင်သွားတာကို ကြားလိုက်ရပြန်ပါတယ်။ ကော်မရှင်ရဲ့ မမျှတမှု၊ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာမရှိမှု၊ သစ္စာမရှိမှုကို အပေါ် လွှင့်ဆုံး သက်သေဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကြမယ့် ပါတီတွေဟာလည်း နအဖကို ဘောင်းဘီဝတ်ဘဝကနေ ဘောင်း ဘီချွတ်ဘဝအဖြစ် ဘဝကူးကောင်းအောင် ပါရမီဖြည့်ပေးကြရမယ့် ဇာတ်ပို့ ဇာတ်ရန်တွေ ဘဝကို ရောက်မှန်းမသိရောက်လာနေကြပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးရုပ်ရှင်ကားကြီးကို နအဖက ဒါရိုက်တာလုပ်ပြီး ကြံ့ဖွံ့ကို မင်းသားတင်ရိုက်ကူးရာမှာ မင်းသားရဲ့ အစွမ်းအစကို ပရိသတ်အားရ ကျေနပ်စေဖို့ အတွက် ပါတီကြီး ပါတီငယ်တွေဟာ လူကြမ်းဝင်လုပ်ပေးရသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီရုပ်ရှင်မှာ နောက်ဆုံးကိုယ်သေမယ်ဆိုတာ သိပါရက်နဲ့ မင်းသားကလက်မြောက်လာရင် ကိုယ့်မှာ ကပျာကရာ မျက်နှာမော့ မေးထိုးပေးရတဲ့ဘဝကို ရောက်မှန်းမသိ ရောက်လာကြပါတယ်။ သရုပ်ဆောင်ကြေး ကောင်းကောင်းရတဲ့သူတွေအနေနဲ့ ဘယ်အခန်းက ပါရပါရ ပါရကျိုးနပ်ပေမယ့် ချွေးတပြားမှ လာဘ်ငွေမရဘဲ တိုင်းပြည်ကောင်းရာကောင်းကြောင်းအတွက် အိတ်ထဲကငွေ စိုက်ထုတ် ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့်သူတွေဟာ နောက်ပိုင်းမှာ တပ်လန် ပြီးဆုတ်ခွာလာတာမျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသေးတယ်။ နအဖ အစိုးရအနေနဲ့ လောဘမသတ်နိုင်ဘဲ အခွင့်ရေးရရင် ရသလောက် အသာစီးယူ နေရင် ရွေးကောက်ပွဲတောင် ပျက်ချင်ပျက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် ကြံ့ဖွံ့နဲ့ အလိုတော်ရီနှစ်ပါတီသုံးပါ တီသာပါတဲ့ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဒီပုတ်ထဲက ဒီပဲ ရွေးကောက်ပွဲကြီး ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။

စစ်အာဏာရှင်တို့ရဲ့ ဘယ်သောအခါမှ ကျေနပ်နှစ်သိမ့်နိုင်စွမ်းမရှိတဲ့ အာဏာရမ္မက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် တွေ့မြင်နေကြရပါပြီ။

ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေအိန္ဒိယကို ခရီးထွက်တော့ ရွေးကောက်ပွဲဟာ တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ အဖြစ် ကျင်းပပေးမှာပါလို့ ကတိပြုခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်အချိန်မှာ တရားမျှတတာကို ဆိုလိုပါသလဲ။ လက်ရှိမတရားမှုတွေဟာ လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွားသလို ထင်ရှားနေတာကို မသိကျိုးကျွံပြုပြီး၊ တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးပါဦးမယ်ဆိုတာကတော့ မရှက်မကြောက် ပြောထွက်ပါပေတယ်။ ပြောရက်ပါပေတယ်လို့ ဩချချီးမွမ်းရမယ့် ကိန်းပါ။ ရွေးကောက်ပွဲ တခု တရားတယ်မတရားတယ် ဆိုတာဟာ မဲရေတွက်မှု တခုနဲ့သာ သက်ဆိုင်ပါသလား။ ရွေးကောက်ပွဲအကြိုကာ လမှာ ဒီလောက်များပြားတဲ့ မတရားမှုတွေကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နေရပြီးနောက်မှာ တရားမျှတတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကိုကျင်းပပေးဦးမှာပါ ဆိုတာ ရယ်စရာ ပြက်လုံးကိုများ ဆိုလိုက်လေသလား၊ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်နေပါ ပြီ။

အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ (၇) မှာရေးသားထားတဲ့ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည်။ ဆိုတဲ့စာသားဟာ ဒီလိုဒီမိုကရေစီမျိုးတွေကို ရည်ရွယ်ရေးသားထားတယ်လို့ ယူဆစရာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ဒီမိုကရေစီဟာ တခြားဒီမိုကရေစီတွေနဲ့ မတူနိုင်တာမို့ ဒီမိုကရေစီကို နငယ်အမြီးတပ်ပေးနေတယ်လို့ မှတ်ယူရမှာပါ။ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘဲ ကြံ့ဖွံ့ ဒီမို ကရေစီ၊ စွမ်းအားရှင်ဒီမိုကရေစီကို ခေါ်တာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တနည်းအားဖြင့် သံတုတ်ဒီမိုကရေစီ သံလက်သီးဒီမိုကရေစီလို့ ခေါ်ရင်လည်း မှားမယ်မထင်ပါ။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခန်း ၄

ပြည်ထောင်စုမူနဲ့ တိုင်းရင်းသားအရေး

သို့မဟုတ်

ရွှေပြည်တော်မျှော်တိုင်းဝေး

နယ်စပ်ဒေသများ၏ နယ်သူနယ်သားတို့သည် ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများတွင် အခြေခံများအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုထားသော အခွင့်အရေးများတို့ကို ခံစားနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

ပင်လုံစာချုပ် သဘောတူညီချက် အမှတ် (၇)။

တိုင်းရင်းသားအရေးဟာ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးမှာ အဓိကအချက်အချာ ပြဿနာကြီးတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို လူတိုင်း လက်ခံကြပြီးသားပါ။ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးကလည်း သက်သေ ခံနေ ပါတယ်။

တိုင်းရင်းသားအရေးကို မဖြေရှင်းနိုင်သေးသမျှ မြန်မာ့နိုင်ငံရေး ပြေလည်မှုမရနိုင်ပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေ ကို တန်းတူ အခွင့်အရေးမပေးဘဲနဲ့လည်း တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

တကယ်တော့ တိုင်းရင်းသားအရေး၊ တိုင်းရင်းသားပြဿနာဟာ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့ပါတယ်။ အလွန် ရှုပ် ထွေး ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေကိုယ်တိုင်လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပါဝင် ဆွေးနွေးဖြေရှင်းခွင့်ရမှသာ ပြေလည်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းကြောင်းနဲ့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေ နေရာအစုံ ပြန့်နှံ့ နေထိုင်ကြပုံတွေဟာ ရှုပ်ထွေးရော ယှက်နေကြတဲ့ အတွက် လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံဆွေးနွေး အဖြေရှာဖို့ဟာ မဖြစ်မနေလိုအပ်ပါ တယ်။

ဥပမာ တချို့ကို ပြောရရင် မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ အင်းတော်ကြီး၊ ဗန်းမော်၊ ရွှေကူဒေသက ရှမ်း-ပမာတွေဟာ ကချင်ပြည်နယ်ထဲမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ ဖဆပလ အစိုးရလက်ထက်မှာ ကချင်ပြည်နယ်ထဲ ထည့်သွင်းပေးခဲ့ တာဖြစ်ပါတယ်။ ရှမ်းနီလို့ခေါ်ကြသူတွေက သူတို့ဟာ ကချင်ပြည်နယ်မှာ လူများစုလို့ ပြောဆိုကြတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဧရာဝတီတိုင်းမှာ ကရင်လူမျိုး တစ်သန်းကျော်ရှိနေပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ ထက်တောင်ပို များတယ်လို့ဆိုကြပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်ထဲမှာ ဝ၊ ကိုးကန့်၊ ပအိုဝ်၊ ပလောင်၊ ခန၊ အင်းသား၊ လားဟူလူမျိုး တွေ အတူတကွ နေထိုင်ကြပါတယ်။

ဒီလို အခြေအနေတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ အခြေအနေအောက်မှာ အားလုံးစုပေါင်း ဆွေးနွေး ဖြေရှင်း ကြဖို့ လိုပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

စစ်အစိုးရရဲ့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမျိုးနဲ့ ဖြေရှင်းပြေလည်နိုင်တဲ့ အရာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။

ဘာကြောင့် ညောင်နှစ်ပင်က ဖြေရှင်းနိုင်မယ့် အရာမျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရသလဲ။ စစ်အစိုးရရဲ့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံကို ဘယ်လို ဖွဲ့စည်းခဲ့တယ်ဆိုတာကို နည်းနည်းလေးလောက် နောက်ကြောင်းပြန် ကောက်ကြည့်ရအောင်ပါ။

အခြေခံဥပဒေရဲ့ အခြေခံမူတွေ ရေးဆွဲဖို့ စစ်အစိုးရ ခေါ်ယူခဲ့တဲ့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမှာ အစုအဖွဲ့ (၈) ဖွဲ့ ပါဝင်ပါတယ်။

- ၁) ရွေးကောက်ပွဲမှာ အရွေးချယ်ခံထားရသော ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့
- ၂) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
- ၃) တောင်သူလယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့
- ၄) အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့
- ၅) အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင် ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
- ၆) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့
- ၇) နိုင်ငံရေးပါတီများ ကိုယ်စားလှယ်အစုအဖွဲ့
- ၈) အခြားဖိတ်ကြားသင့်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အစုအဖွဲ့ တို့ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီအစုအဖွဲ့ ၈ ဖွဲ့ထဲမှာ နံပါတ် ၁ နဲ့ နံပါတ် ၇ ကလွဲရင် ကျန်အဖွဲ့အားလုံးဟာ စစ်အစိုးရ အလိုတော်ရိတွေ့ ချည့်ပါပဲ။ တောင်သူလယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ တတ်သိပညာရှင်၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဆိုတာတွေမှာ ဘာအဖွဲ့ အစည်းမှမရှိသလို အောက်ခြေကဘာမှမသိလိုက်ရဘဲ အစိုးရက ထည့်ချင်တဲ့သူတွေ ကောက်ထည့်သွား တာပါ။ တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်ဆိုသူတွေကိုလည်း အစိုးရကပဲ ခေါင်းခေါက်ရွေးတာပါပဲ။ အားလုံး ဘောင်းတော်ညိတ်၊ စိတ်တော် သိကြတဲ့ အလိုတော်ရိတွေ့ချည့်ပါပဲ။ နံပါတ် ၁ နဲ့ နံပါတ် ၇ ကလွဲရင် ကျန် တာ အားလုံး စစ်အစိုးရလို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ ရှမ်းတိုင်း ရင်း သားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တို့ ညီလာခံကနေ နှုတ်ထွက်သွား ကြတာကိုလည်း အားလုံး သိကြပြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေဟာ ဝီဒီ သန္ဓေမှာကိုက ဒီမိုကရေစီ မျိုးစေ့မပါလာခဲ့ပါဘူး။

ဒီလိုညီလာခံကနေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေမှာ ပြည်ထောင်စုကို တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခု၊ ပြည်နယ် ၇ ခု အပေါ် အဓိက အခြေခံပြီး ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး ( Region ) ဆိုတာဟာ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တကယ်တော့ အရင်က တိုင်း ၇ တိုင်း (Division) ကို နာမည်ပြောင်းလိုက်တာပါ။ နာမည်ကလွဲပြီး တခြားဘာမှ မထူးခြားပါဘူး။

တိုင်းရင်းသားတွေက ဗမာကိုလည်း တခြားတိုင်းရင်းသားတွေနည်းတူ ပြည်နယ် တစ်ခုကိုသာ ယူစေချင်ပါတယ်။ ပင်လုံမူတိုင်း ပြည်နယ် ၈ ခုမူနဲ့ ဖွဲ့စည်းစေချင်ပါတယ်။ လူဦးရေ အများစုရှိတဲ့ ဗမာတွေက အသာစီးမယူစေဘဲ တန်းတူညီမျှဖြစ်စေချင်တဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ဒီဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကတော့ မဆလ မူဖြစ်တဲ့ တိုင်း ၇ တိုင်း ပြည်နယ် ၇ ပြည်နယ် စနစ်ကို ပဲ ယူပါတယ်။

ပုဒ်မ ၉ (က) မှာ တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုနှင့် ပြည်နယ် ၇ ပြည်နယ်တို့သည် အဆင့်အတန်းတူညီကြသည်။ လို့ရေးထားပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီးတွေ တော်တော်များများဟာ ဗမာတွေ အများစုနေထိုင်ကြတာဆို တော့ ဗမာက ၇ ဆ၊ ကျန်လူမျိုးစုတွေက ၇ ဆသဘောမျိုး ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီလို တိုင်းဒေသနဲ့ ပြည်နယ်အဆင့်တူ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အတွက် ဘာဖြစ်လာပါသလဲ။ လူမျိုးစုကို အခြေခံတဲ့ အမျိုးသားလွှတ် တော် ဖွဲ့စည်းထားပုံကို ကြည့်ကြရအောင်ပါ။ တိုင်းဒေသကြီးတွေက တိုင်းတစ်ခုကို ၁၂ ယောက်နှုန်းနဲ့ ၈၄ ယောက်၊ ပြည်နယ်တွေက ပြည်နယ်တစ်ခုကို ၁၂ ယောက်နှုန်းနဲ့ ၈၄ ယောက်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က လက်ရွေးစင်ရွေးချယ်ထည့်သွင်းပေးလိုက်တဲ့ စစ်သားက ၅၆ ယောက် ပါဝင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်က ၈၄ ယောက်စလုံးဟာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေကို ကိုယ်စားပြုကောင်း ပြုနိုင်ပါ တယ်။ တိုင်းဒေသကြီးတွေရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေထဲမှာတော့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးထဲက ပါရင် တောင် နည်းနည်းပဲ ပါဝင်မှာပါ။ အများစုက ဗမာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ လူမျိုးစုကို ကိုယ်စားပြုပါတယ် ဆိုတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေဟာ တဝက်တောင်ပါဖို့ခဲယဉ်းနေပါလိမ့်မယ်။ ဒါဟာ တိုင်းနဲ့ ပြည်နယ် (၁၄) ခု အခြေခံတဲ့ မဆလလက်ထက်က မမျှတမှုအမွေကို နဝတ၊ နအဖက တပည့်ကောင်းပြီသစ္စာ အမွေဆက်ခံ လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် ပုဒ်မ (၈) နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်ဆိုတာဟာ အပြောသက်သက်သာ ဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားစည်း လုံးညီညွတ်မှုမပြုကြဲရေးဆိုတာဟာလည်း တန်းတူညီမျှမှုကို အခြေခံပြီး စည်းလုံးညီညွတ်တာမဟုတ်ဘဲ သေနတ်မိုးခါးမိုးတဲ့ ညီညွတ်ရေးကိုသာ ပြောချင်ပုံရတယ်လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။

ဥပဒေပြုရေးဘက်ကို ဆက်ကြည့်ကြရအောင်ပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်နဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုတဲ့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးအတွက် ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာကို တော့ တန်းတူရည်တူ ပေးထားတာတွေရပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဟာ လူဦးရေကို အခြေခံပြီး

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ရွေးချယ်တင် မြှောက်ထားတဲ့ လွှတ်တော်ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကတော့ လူမျိုးကို အခြေခံပြီး ရွေးချယ်တင် မြှောက်ထားတဲ့ လွှတ်တော် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလွှတ်တော်နှစ်ရပ်အနက်မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်လို့ခေါ်တဲ့ အောက်လွှတ်တော်ကို အာဏာပိုင်ပေးလေ့ရှိပေမယ့် ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေမှာတော့ ညီတူပေးထားပါတယ်။ ဒါကတော့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတွေအတွက် ကောင်းတဲ့ အချက်တချက်လို့ ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် အထက်မှာဆိုခဲ့သလိုပဲ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေကို ကိုယ်စားမပြုနိုင်တဲ့အတွက် ဒီလိုတန်းတူရည်တူပေးထားတဲ့ အချက်ဟာ ကောင်းပင်ကောင်းသော်ငြားလည်း လက်တွေ့မှာ အသုံးမဝင် ဖြစ်နေပါတယ်။

တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်တွေမှာတော့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ် လွှတ်တော်တွေ သီးခြားစီရှိနေပြီး ကိုယ့်တိုင်းကိုယ်ပြည်နယ်နဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ဥပဒေ ပြုခွင့် အာဏာပေးအပ်ထားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ ပုဒ်မ ၁၈၈။ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ၊ ပြည်နယ်အစိုးရ တွေလည်း သီးခြားစီဖွဲ့စည်းထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေကို ပြည်ထောင်စု အဆင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှာ အဆင့်အတန်းခွဲခြား နှိမ့်ချထားပေမယ့် ပြည်နယ်အဆင့် မှာတော့ အုပ်ချုပ်ခွင့် ဥပဒေပြုခွင့် ပေးထားတယ် ဆိုတဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပေးထားတဲ့ ဥပဒေပြုခွင့်တွေကို နောက်ဆက်တွဲ ဇယား (၂) မှာ ဖော်ပြထားတာကို လေ့လာကြည့်ရင်တော့ သိပ် အားတက်လောက်စရာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တွေ့ရပြန်ပါတယ်။ တော်တော်များများ ဥပဒေပြုခွင့် ပေးထားပေမယ့် အားလုံးလိုလိုဟာ အသေးအမွှေးလုပ်ငန်းတွေသာ ဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာပဲ ပြောပြော ဒီလို အခွင့်အရေးတချို့ရတာကို တိုင်းရင်းသားတချို့က ကြိုက်နှစ်သက်ပုံရ ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေ အတွက် အရင်က မရခဲ့ဖူးတဲ့ အခွင့်အရေးလည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ် အစဉ်သဖြင့် အခွင့်ရှည်တည်တံ့ရေး အတွက် စီမံထားတာကို မြင်တွေ့ နေပါရက်နဲ့တောင် တိုင်းရင်းသားပါတီတချို့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ ပြင်ဆင်လာတာဟာ ဒီအချက်ကြောင့် ဖြစ် နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာပဲပြောပြော တတိယ အင်အားစုရဲ့ နိုင်ငံရေး မျှော်လင့်ချက်နဲ့စာရင်တော့ ဒီလို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပါတီတွေရဲ့ နိုင်ငံရေး မျှော်မှန်းချက်က ပိုပြီး လက်တွေ့ကျပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ပြည်နယ်အစိုးရ၊ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းမယ့်သူဟာလည်း သမ္မတပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ထဲကနေ သမ္မတ ကရွေးချယ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေလိုလားတာက အောက်ကနေရွေးချယ်တင်မြှောက်တဲ့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်ပြီး ဒီဥပဒေမှာ ပြဌာန်းထားတာက အထက်ကလာတဲ့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ် နေတယ်လို့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် တယောက်ဖြစ်တဲ့ ခွန်မြင့်ထွန်းက ဘီဘီစီ နဲ့ အင်တာဗျူးမှာ ထောက်ပြခဲ့ပါတယ်။ မတ်စု ၁၃

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဒါပေမယ့် သမ္မတတွေ၊ ဒုတိယသမ္မတတွေကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူထဲ ကရွေးချယ်ခွင့် ရှိပေမယ့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကိုတော့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ထဲကနေသာ ရွေးရမယ်လို့ ဆိုထားတဲ့ အတွက်တော့ တော်သေးတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ အရွေးကောက်ခံထဲကနေ ရွေးရမယ်ဆိုတဲ့ အတွက် ပြည်နယ်ရဲ့ အခွင့်အရေး ကို တစုံတရာ ကိုယ်စားပြုနေသေးတာဟာ ကောင်းတဲ့ အချက်လို့ ဆိုရမှာပါ။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီး တွေကိုတော့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တွေက ထပ်ပြီး ရွေးချယ်မှာပါ။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးတွေ ကတော့ အရွေးကောက်ခံထဲက ဟုတ်ဟုတ်မဟုတ်ဟုတ် ရွေးချယ်နိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ပြည်နယ်အစိုးရတွေဟာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရရဲ့ လက်အောက်မှာ ရှိနေပေမယ့် ပြည်နယ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ ဥပဒေပြု ခွင့်တချို့နဲ့ ပြည်နယ်ကို အုပ်ချုပ်ခွင့်တစုံတရာ ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို လက်တွေ့ကျကျ အပြည့်အဝမရခဲ့ရင် တောင်မှ ကိုယ့်လူမျိုးကို အခြေခံတဲ့ကျစ်လစ်ခိုင်မာတဲ့ အစုအစည်း တခုသဖွယ် ဖြစ် နိုင်ပါတယ်။

၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေရဲ့ ရည်မှန်းချက်ဟာ အခြေခံဥပဒေမှာ ဖော်ပြထားတဲ့ အတိုင်းဆိုရင် စစ်မှန်ပြီး စည်းကမ်းပြည့်ဝတဲ့ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ စနစ်လို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ တကယ်တမ်း ရေးသားထားတဲ့ ပုဒ်မ အချက် အလက်တွေကို ကြည့်ရင်တော့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နဲ့ ဒီမိုကရေစီအင်အားစုကို အပြီးတိုင် ချေမှုန်းရေးနဲ့ စစ်တပ်ထိပ်တန်းအာဏာရှင်တွေက ခေတ်အဆက်ဆက် စိုးမိုးထားနိုင်ရေး ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေရဲ့ အဓိကရည်မှန်းချက်ဟာ ဒီမိုကရေစီချေမှုန်းရေးနဲ့ စစ်အာဏာရှင် အခွန်ရှည်ရေးကို စူးစိုက်အာရုံပြုထားတဲ့ အတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေကို ပြည်နယ်အဆင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှာ အတိုင်းအ တာတခုအထိ ခွင့်ပြုပြီး စည်းရုံးထားခဲ့တာဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တကယ်တမ်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတချို့က ရသမျှ အခွင့်အရေးကို ဆုပ်ကိုင်ဖို့ကြိုးစားတဲ့အခါ စစ်အစိုးရဟာ ပေးပြီးသားအခွင့်အရေးကို နှမော့တွန့်တိုလာတဲ့ လက္ခဏာရှိပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကချင်ပြည်နယ်အခြေခံတဲ့ ကချင်ပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ ကေအက်စ်ပီပီနဲ့ တခြားကချင်ပါတီ နှစ်ပါတီကို အကြောင်းပြချက် မပေးဘဲ ပါတီတည်ထောင်ခွင့် ဆိုင်းငံ့ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်မှာ ကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအနေနဲ့ ဘယ်လိုမှ ယှဉ်လို့တိုးလို့မရမယ့် အခြေအနေမျိုးရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အတွက် စစ်အစိုးရဟာ ရွေးကောက်ပွဲနားနီးတဲ့တိုင် မှန်းချက်မပေါက်ဘဲ မျက်ဖြူဆိုက်နေတာဖြစ်ပုံရပါတယ်။

ဒီနေရာမှာလည်း ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ရဲ့ မလွတ်လပ်ပုံ၊ စစ်အစိုးရဘက်ကို တဘက်သတ်မဲတင်းပုံ၊ သမာသမတ်မရှိပုံကို အထင်းသားတွေ့မြင်ရပြန်ပါတယ်။ ပါတီသုံးခုကို တည်ထောင်ခွင့်မပြုဘဲ ချွင်းချန်ထား တာဟာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဒီမိုကရေစီနည်းမကျနိုင်ပါဘူး။ အခုကိုယ်စားလှယ်လောင်းစာရင်းတင်သွင်း ရမယ့်နေ့ ရောက်တဲ့အထိ တည်ထောင်ခွင့်မပြုသေးပါဘူး။ တည်ထောင်ခွင့်မပြုရုံမက ဘာကြောင့် ခွင့် မပြု ကြောင်း အကြောင်းပြချက်မပေးတာ၊ တည်ထောင်ခွင့် ပြုမပြုပြတ်ပြတ်သားသား အဖြေမပေးသေးပဲ အချိန်

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဆွဲပြီး ဝေ့လည်ကြောင်ပတ်လုပ်ထားတာဟာ နအဖလုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း တထေရာတည်း ဖြစ်နေပါတယ်။ နအဖက ပြည်သူ့ကို စော်ကားနေကျနည်းအတိုင်း ကော်မရှင်ကတထပ်တည်း ပုံတူ ကူး စော်ကားပြနေတာကို ကြည့်ရင် ကော်မရှင်ရဲ့ သဘောထားဟာ သိပ်သိသာပါတယ်။

လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအားလုံးသည်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်လက်အောက်တွင်ရှိရမည်လို့ အခြေခံဥပဒေ မှာ ရေးသားထားပေမယ့် အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေကို နယ်ခြားစောင့်တပ်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းရေးဟာလည်း နအဖ အလိုကျ ထင်တိုင်းမပေါက်ဘဲ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားတွေက တင်းခံနေကြပါတယ်။ ဒါဟာ နအဖ အတွက် မကြိုက်ဆုံး မနှစ်သက်ဆုံးကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ နအဖဟာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်တဲ့ အတွက်၊ လက် နက်ကိုင်အာခံတဲ့သဘောသဘာဝကို ကောင်းကောင်းနားလည်ပါတယ်။ ဒီသဘောထားရဲ့ နောက်ကွယ်က ပြဿနာဟာ မသေးဘူးဆိုတာကိုလည်း ကောင်းကောင်းသိပါတယ်။

နအဖရဲ့ ဦးနှင်းပွဲထောင် အခြေအနေကို ပေါ်လွင်စေတဲ့ ပိုပြီးရပ်ပျက်တဲ့ ဖြစ်ရပ်ကတော့ ဝပြည် သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးတပ်မတော်က သူ့ရဲ့ဝပြည်နယ်မှာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခွင့် မဲဆွယ်ခွင့် မပေးဘူး လို့ ဆိုလိုက်တဲ့ အချက်ပါ။

ကချင်ပြည်ပါတီတွေကို ပါတီဖွဲ့စည်းခွင့် မပြုခဲ့ရင် အလားတူပြဿနာမျိုး ပေါ်ပေါက်လာနိုင်၊ မလာနိုင်ဆိုတာ ကလည်း ဘယ်သူမှ သေချာပေါက် ပြောမရသေးတဲ့ အချက်ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒါတွေဟာ အခြေခံဥပဒေကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့ သဘောဆန္ဒ မပါဘဲ တဘက်သတ်ရေးဆွဲခဲ့တာ တွေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခန်း ၅

အထွေထွေပြဌာန်းချက်များ

သို့မဟုတ်

အိတ်ပေါက်နဲ့ ဖားကောက်ရသော ရပိုင်ခွင့်များ

တရားရုံးစွဲဆိုခြင်းမရှိဘဲ လူတယောက်ကို အကန့်အသတ်မဲ့ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်းမရှိစေရ။

ဥပဒေဆိုင်ရာ ဟေးဘီးစ် ကောပပ်စ် မူ။ Habeas Corpus။

မြန်မာစာကို ရုံးသုံးဘာသာစကား အဖြစ်အသုံးပြုဖို့ အခြေခံဥပဒေမှာ ပြဌာန်းထားပါတယ်။ ဒါဟာ သင့်တော် တဲ့ အချက်ပါ။ ဒါပေမယ့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေအနေနဲ့ သူတို့ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကားကို လွတ်လွတ်လပ် လပ်သင်ကြားခွင့်ရှိကြောင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းပြဌာန်းပေးသင့်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် ထည့်သွင်းပြဌာန်း သင့်သလဲဆိုတော့ တိုင်းရင်းသားတွေ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာစကား သင်ကြားတာကို အနှောက်အယှက်ပြုခံရ တဲ့ သာကေတွေ ရှိခဲ့ဖူးလို့ပါ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ နိုင်ငံသားအများဆုံး ကိုးကွယ်တဲ့ ဂုဏ်ထူးဝိသေသနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ သာသနာ ဖြစ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုတယ် လို့ ဒီအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၆၁ မှာ ပြဌာန်းဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါဟာ မလိုအပ်တဲ့ အချက်ပါ။ ဘာသာအားလုံးတန်းတူ ရည်တူဖြစ်တယ်လို့ သဘောထားရင် ဒီစာပိုဒ်ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြ တာဟာ မလိုအပ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို တခြားဘာသာထက် ပိုဦးစားပေးလိုတဲ့ သဘော ဖြစ်နေ ပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်မှာတုန်းကလည်း ဒီဥပဒေ အပိုဒ်ကို ထည့်သွင်းပြဌာန်းခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်း ဦးနုက ဒီအပိုဒ် ကို ပြင်ဆင်တိုးချဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် ပြဌာန်းခဲ့တဲ့ အတွက် အငြင်းပွားခဲ့ရဖူးပါတယ်။

ကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားတဲ့ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများနှင့်အညီ ကျန်းမာ ရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ အခမဲ့ ဆေးကုသခွင့်ကို တော့ ပြဌာန်းထား တာ မတွေ့ရပါဘူး။

ပုဒ်မ ၂၁ (ခ) မှာ တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိက နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို ၂၄ နာရီထက်ကျော်လွန် ချုပ်နှောင်ခွင့် မရှိစေရဘူးလို့ပြဌာန်းထားပါတယ်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းသက်သေ အထောက်အထားမရှိတဲ့ လူအပေါ်မှာ ပြစ်ဒဏ်မကျရောက်စေရဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါ။ လူတယောက်ကို ဥပဒေမဲ့ ချုပ်နှောင်ခွင့်မရှိစေဖို့ အာမခံတဲ့ Habeas Corpus မှုကို ပြဌာန်းပေးတဲ့ သဘောမို့ ကောင်းတယ်လို့ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပုဒ်မ ၃၇၆ မှာ ကျတော့ ပုဒ်မ ၂၁ (ခ) ပါပြဌာန်းချက်ကို ပြန်ကန့်သတ်လိုက်တာ တွေ့ရပါတယ်။ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး၊

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ အများပြည်သူ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် အများပြည်သူ အကျိုးငှာ ဥပဒေနှင့်အညီ ကြိုတင်ကာကွယ်ထားရှိရန် လိုအပ်သောကိစ္စ သို့မဟုတ် တည်ဆဲ ဥပဒေတရပ်ရပ် အရ ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စ မှတစ်ပါး ဆိုတဲ့ ရှည်လျားတဲ့ ချွင်းချက်တွေက ဖျက်လိုဖျက်ဆီးလုပ်ထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ နိုင်ငံတော် လုံခြုံရေး ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ အရင့်အရင်ကလည်း နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်ခဲ့တာ များလှပြီမို့ ဒီချွင်းချက်တွေဟာ စိတ်ပျက်စရာပါ။

လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုရေးသားခွင့်၊ အသင်းအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခွင့်၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့် တို့ ပါဝင်တဲ့ ပုဒ်မ ၃၅၄ ကိုလည်း အလားတူပဲ လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး တွေနဲ့ ကန့်သတ်ထားပါတယ်။

ပုဒ်မ ၂၀ (ခ) မှာ တပ်မတော်သည် တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စအားလုံးကို လွတ်လပ်စွာစီမံခန့်ခွဲ စီရင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ တပ်နဲ့ ပတ်သက်ရင် ဝင်စွက်ဖက်လို့ မရ၊ ဒါမှ မဟုတ် ဝင်စွက်ဖက်ဖို့ ခက်ခဲတဲ့ အနေအထားဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၃၁၉ မှာတော့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးတွေကို ဖွဲ့စည်းပြီး တပ်မတော်သားတွေ ကို တရားစီရင်ရမယ် လို့ဆိုထားပြန်ပါတယ်။ တပ်မတော်သားတွေ အတွက် သီးခြားအုပ်ချုပ်ရေး၊ သီးခြားတရားစီရင်ရေးတွေနဲ့ သီးခြားကမ္ဘာ တခုလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၄၃ မှာကျတော့ တပ်မတော်သားတွေကို တရားစီရင်ရာမှာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့အဆုံးအဖြတ်ဟာ အပြီးအပြတ်ဖြစ်စေရမယ်လို့ဆိုထားပါတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးဟာ ပြည်ထောင်စုဗဟိုတရားလွှတ်တော်ချုပ်နဲ့ အဆင့်တူဖြစ်နေပါတယ်။ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြည်ထောင်စု ဗဟိုတရားလွှတ်တော်ချုပ်မှာတောင် အယူခံတက်လို့ မရတဲ့ သဘောပါ။ တပ်မတော်သားတွေဟာလည်း ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်လက်ထဲ လုံးဝကျရောက်နေပါတယ်။

ဒီ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေဟာ တပ်မတော်သား ၂၅ ရာနှုန်းကို မရွေးကောက်ပဲ အလိုအလျောက် ခန့်ထားရမယ်ဆိုတဲ့ အတွက် တပ်မတော်သားတွေကို အခွင့်ထူးပေးသယောင်ယောင် ဖြစ်နေပါတယ်။ တကယ်တော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကိုသာ အခွင့်ထူးပေးထားတာပါ။ တပ်မတော်သားတွေ အနေနဲ့ တော့ အခွင့်ထူးမရတဲ့ အပြင် သာမန်အများပြည်သူတွေရမယ့်အခွင့်အရေးကို တောင်မရဘဲ ရုတ်သိမ်းဖို့ ပုဒ်မထည့်သွင်းပြဌာန်းထားပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ပုဒ်မ ၃၈၂ မှာ ပြဌာန်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မတော်သားတွေဟာ ဘာကြောင့် အများပြည်သူရတဲ့ သာမန်နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို မရထိုက်သလဲဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်ကတော့ တာဝန်ကျပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်ရေးနဲ့ စည်းကမ်းသေဝပ်မှုရှိစေရေးအတွက်လို့ ဆိုပါတယ်။ လုံလောက်တဲ့ အကြောင်းပြချက်ဟုတ်ပါရဲ့လား။ တပ်မတော်ကို မလှုပ်နိုင်အောင် မလှုပ်ရဲအောင် ချုပ်ကိုင်ထားတာမျိုးဖြစ်မနေပေဘူးလား။

အသေးစိတ်တခုချင်းပြောမယ်ဆိုရင် ပြောစရာ တချို့ ကျန်နေသေးပေမယ့် အလွန်အရေးကြီးတဲ့ အချက်တွေ မဟုတ်လို့ ချန်ရစ်ခဲ့ပါမယ်။ စာသိပ်ဖောင်းပွနေမှာ စိုးလို့ပါ။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခန်း ၆

အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး နဲ့ ပြိုကွဲပျက်စီးရသော နောက်ဆုံးအိပ်မက်

ကမ္ဘာမှာ ပြင်ဆင်ရလွယ်ကူတဲ့ အခြေခံဥပဒေ၊ ပြင်ဆင်ရ ခက်ခဲတဲ့ အခြေခံဥပဒေတွေ ရှိတယ်။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေကတော့ ပြင်ဆင်လို့ မရနိုင်တဲ့ အခြေခံဥပဒေပဲ။

ရှမ်းတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင် ဦးရွှေအုန်း (ပင်လုံ)။

ဘီဘီစီ အင်တာဗျူး။

အခြေခံဥပဒေမှာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းနဲ့ မကိုက်ညီတာ၊ တရားမျှတမှုနဲ့ အံဝင်ခွင်ကျမဖြစ်တာတွေ များလွန်း တော့ ဒီအခြေခံဥပဒေကို အခုလက်ခံထားလိုက်ပြီး နောင်ပြင်ယူတာပေါ့ဆိုတဲ့ အိပ်မက်ထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ နောက်ဆုံးအိပ်မက်၊ နောက်ဆုံးမျှော်လင့်ချက်ပါ။ ဒီမျှော်လင့်ချက်ဟာ ဘယ်လောက်ဖြစ်နိုင်ချေရှိပါသလဲ။ အခုအချိန်မှာ တဖြည်းဖြည်းပိုပြီးသိသာလာပါပြီ။

အခြေခံဥပဒေကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးရဲ့ ၇၅ ရာနှုန်းကျော်က ထောက်ခံမှသာ ပြင်ဆင်နိုင်မယ်လို့ဆိုထားပါတယ်။ ပုဒ်မ ၄၃၆ (ခ)။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၂၅ ရာနှုန်းဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ခန့်ထားတဲ့ လက်ရွေးစင် အခွင့်ထူးခံတပ်မတော်သားတွေပါ။ အဲဒီ ၂၅ ရာနှုန်းဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ခန့်ထားမှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါ့အပြင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က မကြိုက်ရင် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွင်း ဘယ်အချိန်မဆို အချိန်မရွေး ပြန်ခေါ်ခွင့်၊ ရုတ်သိမ်းခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်သာ အပြီးအပြတ်ဖြစ်တဲ့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးလည်းတပ်မတော်မှာ ရှိပါတယ်။ ဒါကို ထပ်ပြောနေရတာက တပ်မတော်သား ၂၅ ရာနှုန်းဟာ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို တယောက်တလေမှ လွန်ဆန်လို့မရနိုင်ဘူးဆို တာကို ထပ်လောင်း သတိပေးချင်လို့ပါ။

ဒီတော့ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သဘောမတူရင် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်လို့မရနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်လည်း ထွက်ပါတယ်။

ဒီနေ့ ဒီရက်မှာ အစိုးရရဲ့ လုပ်ရပ်၊ ကော်မရှင်ရဲ့ လုပ်ရပ်၊ ကြံ့ဖွံ့ပါတီရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ကြည့်ရင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်လို့ရမယ်လို့ ဘယ်သူမှ ယုံကြည် လက်ခံကြတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီနေ့ အချိန်မှာ အခြေခံဥပဒေကို လွှတ်တော်ထဲရောက်ရင် ပြင်ဆင်ဦး မယ်လို့ဆက်လက်ပြောဆိုသူနိုင်ငံရေးသမားဟာ

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

တမင်သက်သက်ပြည်သူကို လိမ်လည်နေတာရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ ဒါမှမဟုတ် အခြေခံဥပဒေကို ကောင်းကောင်းဖတ်မထားလို့ရင်လည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အဓိကကျောရိုးဖြစ်တဲ့ ပုဒ်မတွေကိုတော့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ် အားလုံးရဲ့ ၇၅ ရာနှုန်းကျော်ကထောက်ခံတဲ့ အပြင် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒ ခံယူပွဲ ကျင်းပပြီးအများစုက ထောက်ခံမှသာ ပြင်ဆင်နိုင်မယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ပိုပြီးခက်ခဲအောင်လုပ်ထားပါတယ်။

အဲဒီပုဒ်မတွေဟာ စစ်အစိုးရအနေနဲ့ မပြင်စေချင်ဆုံး ပုဒ်မတွေလို့လည်းဆိုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီပုဒ်မတွေဟာ ဘာတွေလဲဆိုတာ နည်းနည်းလေ့လာကြည့်ရင် စစ်အစိုးရရဲ့ သဘောထား၊ စစ်အစိုးရရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပို ပြီး လေးလေးနက်နက်သိမြင်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီမှာပါဝင်တဲ့ ပုဒ်မတွေကတော့.....

အခန်း ၁။ အခြေခံမူတွေအားလုံးပါဝင်ပါတယ်။

အခန်း ၂။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ တခန်းလုံးပါဝင်ပါတယ်။

အခန်း ၃ မှာကတော့ ပုဒ်မ ၅၉ နဲ့ ပုဒ်မ ၆၀ သမတနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပုဒ်မနှစ်ခုကို ပြင်ဆင်လို့ခက်ခဲအောင် ရွေးချယ်ထည့်သွင်းထားပါတယ်။ ပုဒ်မ ၅၉ က သမတရဲ့ သားမက်တို့ ချွေးမတို့ပါ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်ရဲ့ ကျေးဇူးခံစားခွင့်ရှိသူမဟုတ်စေရဆိုတဲ့ အပိုဒ်ပါဝင်တဲ့ သမတရဲ့ အရည်အချင်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ရည်ညွှန်းရေးသားထားတာဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း အထက်မှာ သုံးသပ်တင်ပြခဲ့တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၆၀ ကတော့ ဒုတိယသမ္မတ သုံးယောက်ကို သမတရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးအဖွဲ့က တင်မြှောက်ရ မယ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်မပါ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အတွက် ဒုတိယသမ္မတလောင်းတယောက် သပိတ်ဝင်အိတ်ဝင် ပေးထားတဲ့ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း ၄ ဥပဒေပြုရေးအခန်းမှာ ပြင်ဆင်ရပိုခက်အောင် အထူးပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ပုဒ်မတွေကတော့ ပုဒ်မ ၇၄၊ ၁၀၉၊ ၁၄၁၊ ၁၆၄ တို့ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးဟာ တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ် လေးပုံတပုံပါဝင်ခွင့်နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပုဒ်မတွေချည့်ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း ၅ ပုဒ်မ ၂၀၀ ကပြည်ထောင်စုအစိုးရဖွဲ့စည်းပုံပါ။ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ပတ်သက်တာ မှန်သမျှ ပြင်မရအောင် ထည့်သွင်း ကန့်သတ်ထားတဲ့ သဘောပါ။ ဒါ့အပြင် နောက်ထပ်ထည့်သွင်းဖော်ပြထားတာတွေကတော့ ပုဒ်မ ၂၀၁ က ဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့ အသက်သွေး ကြောဖြစ်တဲ့ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနဲ့ လုံခြုံရေးကောင်စီဖွဲ့စည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၂၄၈နဲ့ ပုဒ်မ ၂၇၆ တို့ကတော့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်ပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

အခန်း ၆ ကပုဒ်မတွေကတော့ ပုဒ်မ ၂၉၃ နဲ့ ၂၉၄ တို့က စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးကိုကာကွယ်တဲ့ အနေနဲ့ ထည့်သွင်းထားတယ်လို့ယူဆရပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၀၅ ကတိုင်းဒေသနဲ့ ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော်ချုပ်ဖြစ်ပြီး၊ ပုဒ်မ ၃၁၄ က တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ပတ်သက်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၂၀ ကတော့ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးဖွဲ့ စည်းရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။

အခန်း ၁၁ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းခွင့်နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာပြဌာန်းချက်များကို တော့ တခန်းလုံးကို ပြင်ဆင်ရပိုမိုခက်ခဲအောင်လုပ်ထားတဲ့ အထဲမှာ ထည့်သွင်းထားပါတယ်။ တခန်းလုံး တခုတလေကိုမှ ပြင်ဆင်ခွင့် မပေးချင်ဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါ။ အာဏာသိမ်းခွင့်ကို စစ်အစိုးရအနေနဲ့ ဘယ်လောက် အလေးအနက်ထားတယ်ဆိုတာ ဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

အခန်း ၁၂ ပုဒ်မ ၄၃၆ ကတော့ ပြင်ဆင်ရအထူးခက်ခဲအောင်ပြဌာန်းထားတဲ့ ပုဒ်မကိုယ်တိုင်ဖြစ်ပါတယ်။

ပြင်ဆင်ရ အထူးခက်ခဲအောင်လုပ်ထားတဲ့ ဒီပုဒ်မတွေကို ကြည့်ရင် စစ်အစိုးရအနေနဲ့ ဒီအခြေခံဥပဒေမှာ ဘယ်ပုဒ်မတွေကို အဓိကထားတယ်၊ အလေးအနက်ထားတယ်ဆိုတာ သိသာထင်ရှားနေပါတယ်။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆိုတဲ့ လေထဲဆောက်တဲ့ တိုက်အိမ်ကြီးဟာ ဒီပုဒ်မတချက်နဲ့ပဲ ဘုန်းဘုန်းလဲ ပြိုကျရပါပြီ။

နိဂုံး

အနာဂတ် အလားအလာများ

အများပြည်သူ သဘောမတူတဲ့ မတရားတဲ့ အမိန့်အာဏာဟူသမျှ တာဝန်အရ ဖိဆန်ကြ။

ဦးဝင်းတင်။ ၁၉၈၉။

ဒီသုံးသပ်ချက်ကို လက်စသပ်နေတဲ့ ဒီနေ့ သြဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့မှာပဲ နအဖ စစ်အစိုးရက ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမယ့်နေ့ရက်ကို ရုပ်မြင်သံကြားကနေ ကြေငြာလိုက်ပါပြီ။

ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမယ့်နေ့ရက်က နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့လို့ဆိုပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပမယ့် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့ဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မလွတ်ခင် တပတ်အလို ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ နိုဝင်ဘာ ၁၃ ရက်မှာ လွတ်ရက်စေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကလည်း တိုက်ဆိုင်မှု မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လွတ်လာရင်လည်း ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ နအဖသိပြီးသားပါ။ ဒါကို သိရက်နဲ့ ဘာကြောင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မလွတ်ခင်ရက်ကို ရွေးတာပါလဲ။ ဘာကို စိုးရိမ်လို့ပါလဲ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လွတ်လာရင် ပြည်သူတွေက ရွေးကောက်ပွဲကို ညီညီညာညာနဲ့ သပိတ်မှောက်လိုက်နိုင်တယ်လို့ နအဖက ယူဆလို့ အခု လို တပတ်ကြိုကျင်းပလိုက်တာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲရက်ကို ပဟေဠိ အဖြေညှိစရာလုပ်ထားလေတော့ အခုလိုကြေငြာလိုက်တာဟာ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်သွားစေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက် ဆက်တွဲ ကြေငြာချက်တွေကြောင့် ပိုပြီး လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်စေပါတယ်။

သြဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့မှာ အမတ်လောင်းစာရင်းစတင်ပေးနိုင်ပြီး သြဂုတ်လ ၃၁ ရက်နေ့နောက်ဆုံးထား စာရင်းပေးရမယ်လို့ဆိုပါတယ်။ နောက်ဆုံးစာရင်းပေးရမယ့်ရက်ကို ၁၈ ရက်ပဲ ကြိုတင်ကြေငြာလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ စာရင်းတင်သွင်းတာနဲ့ တပြိုင်နက်တည်းမှာပဲ၊ အမတ်လောင်း တယောက်ကို ငွေငါးသိန်း ရွေးကောက်ပွဲကြေးတင်သွင်းရမှာပါ။ အားလုံးကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းညစ်ပတ်လိုက် တာ ပါပဲ။ ပြည်သူတွေ ဘာထင်ထင် ဂရုမစိုက်တော့ဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါ။ နိုင်ငံတကာ ဘာထင်ထင် ဂရုမစိုက်တော့ဘူးဆိုတဲ့ သဘောပါ။ ရွေးကောက်ပွဲကို အသိအမှတ်မပြုချင်ကြတဲ့ အရိပ်အယောင်တွေကို တွေ့နေမြင်နေရပြီ ဖြစ်တဲ့ အတူတူ ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပဲ ညစ်ပတ်လိုက်တဲ့ သဘောပါ။

ကိုယ်စားလှယ်များမတင်နိုင်အောင် ရက်ချိန်းကပ်ပေးလိုက်တယ်ဆိုတာ ကလေးတောင်သိနိုင်တာမို့ ညစ်ပုံညစ်နည်းဟာ ပညာသားမပါလှပါဘူး။ အင်မတန် ပြောင်ကျပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ပါတီတချို့က ဖွဲ့ခွင့်ရကာစ၊ ပါတီတချို့က မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားတုန်း၊ ပါတီတချို့က မှတ်ပုံတင်ခွင့်ကျပြီး တာလ၊ တချို့က နှစ်လ၊ တချို့ကသုံးလ ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ ရုတ်တရက်ကပ်ပြီး ကြေငြာလိုက်တာကို ကြည့် ရင် ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဘယ်လောက်သမာသမတ်ဖြစ်သလဲ၊ မဖြစ်ဘူးလဲ၊ ဘယ်လောက်လွတ်လပ်သလဲ၊ မလွတ်လပ်ဘူးလဲဆိုတာကိုလည်း ပိုပြီးရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရမြင်လိုက်ရတာဖြစ်ပါတယ်။

နအဖအလိုကျ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှု ဆန့်ကျင်ရေးတွေ လုပ်ပြခဲ့တဲ့ ကိုအေးလွင်ကတောင် အစိုးရကလည်း သိက္ခာမရှိ ကော်မရှင်ကလည်း သိက္ခာ မရှိ ပရမ်းပတာလျှောက်လုပ်နေတယ်လို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန် သွားပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့် ပါတီ တွေ အနေနဲ့ အလွယ်တကူ အလျော့ မပေးကြဘဲ၊ ပြင်ဆင်ပေးဖို့ စုပေါင်းတောင်းဆိုသင့်တဲ့ ကိစ္စပါ။ လူညီရင် စစ်အစိုးရ အနေနဲ့ တင်းခံဖို့ ခက်နိုင်ပါတယ်။ စစ်အစိုးရဘက်က တင်းခံနေရင် ရွေးကောက်ပွဲ ပျက်သွားနိုင်ပါတယ်။

စစ်အစိုးရရဲ့ ညစ်ပတ်မှုတွေက ပိုပြီးပြောင်ကျလာ၊ ပိုပြီးအတင့်ရဲလာတာကို တွေ့ရလေတော့ စစ်အစိုးရမ လုပ်ရတာ ဘာမှမရှိတော့ဘူးလို့ ယူဆရမလို ဖြစ်လာပါနေပါပြီ။ အရှက်တို့သိက္ခာတို့ဆိုတာကို ယောင်လို့ တောင် မစဉ်းစားတော့တဲ့ပုံပါ။

နအဖစော်ကားသမျှခံနေကြရတဲ့ မှတ်ပုံတင်နိုင်ငံရေးပါတီတွေ အနေနဲ့ရော အရှက်တွေ သိက္ခာတွေ ကျန်ပါ သေးရဲ့လား။ သူတို့ ဘယ်လမ်းကို ရွေးကြမလဲဆိုတာ နောက်ဆုံးစဉ်းစားကြရမယ့် အချိန်ကို ရောက်နေပါပြီ။ ဘယ်လိုပဲ စော်ကားစော်ကား၊ ဘာတွေပဲ မတရားလုပ်လုပ် ရွေးကောက်ပွဲတော့ဝင်မှာပဲဆိုတဲ့မှုကို စွဲကိုင် ကြမလား။ ဒါမှမဟုတ် အားလုံးနောက်ဆုတ်ပြီး ကြံ့ဖွံ့ တပါတီတည်း တပင်တိုင်မင်းသားကြီး လုပ်ခွင့် ပေးလိုက်တော့မလား။ ဒါမှမဟုတ် တခြားဒီထက်ပိုကောင်းတဲ့နည်းများရှိပါသေးသလား။ ပါတီအားလုံးက ဝိုင်းဝန်း သပိတ်မှောက်လိုက်ရင်ကော ပိုကောင်းနိုင်မလား။ ဒါလည်း စဉ်းစားစရာ နည်းလမ်းတခုပါ။ ဒါပေမယ့် ဒီမိုကရေစီလိုလားသူနဲ့ နအဖ အလိုတော်ရိ ဆိုတဲ့ အမျိုး အစားနှစ်ခုကြားမှာ ဒီဂရီအနိမ့်အမြင့် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေတဲ့ ပါတီပေါင်းစုံတွေ ညီညီညာညာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ချေသိပ်နည်းပါတယ်။

ပြည်သူတွေဘက်ကိုကြည့်ကြပါဦးစို့။ ဒီလောက် နအဖ စော်ကားသမျှ ငဲ့ခံ၊ ကြိတ်ခံ၊ ပါးစပ်ပိတ်ခံတဲ့ ပါတီတွေကို ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ခံနိုင်ရည်ကိုချီးကျူးဂုဏ်ပြု တဲ့ အနေနဲ့ မဲထည့်ကြရမှာလား။ ဒါမှမဟုတ် ကြံ့ဖွံ့နဲ့ တစည မနိုင်ရင်ပြီးရောဆိုပြီး ကျန်တဲ့ ပါတီတွေကို ဘာပါတီဖြစ်ဖြစ် ထောက်ခံလိုက်ရမှာလား။ သူတို့ကို ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ဘာကို ကြည့် အားကိုးရမှာပါလဲ။ အားကိုးလောက်ပါ ရဲ့လား။ ပုဒ်မ (၆) လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ ပါတီတွေကို ပြည်သူတွေက နားလည်မှုပေးပြီး ထောက်ခံကြရမှာပါလား။ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲဟာ ပြည်သူတွေ စိတ်ဝင်စားမှု အလွန်နည်းတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတခုဖြစ်ဖို့၊ ပြည်သူတွေ မျှော်လင့်ချက်သိပ်မထားတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်ဖို့သာ များပါတယ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

နအဖကော်မရှင်ကနောက်ထပ် ကြေငြာလိုက်တာကတော့ မဲဆန္ဒနယ်တွေရဲ့စာရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာရင်းမှာလည်း မူမမှန်တဲ့ ပုံစံတွေတွေ့ရပါတယ်။ လူဦးရေကို အခြေမခံဘဲ ကော်မရှင်စိတ်ကြိုက် အတိုးအလျှော့ လုပ်ထားတာဟာ အကြံအစည်နဲ့ အကွက်ချစီစဉ်ထားတာဆိုတာ ထင်ရှားနေပြန်ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲကနီးသထက်နီးလာတာနဲ့ အမျှ စစ်အစိုးရက တင်းသထက်တင်း၊ ကြပ်သထက်ကြပ်၊ ညစ်သထက်ညစ်၊ ပတ်သထက်ပတ်လာတာကို အားလုံးတွေနေကြရပါပြီ။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးတဲ့အခါမှာရော ဘာတွေဖြစ်လာနိုင်ပါသလဲ။ အခုမြင်ရသလောက်ဆိုရင် သမတရော၊ ကာကွယ် ရေးဦးစီးချုပ်ရောဟာ ဒီပုပဲထဲက ဒီပဲတွေပဲ ဖြစ်လာကြမှာ တော်တော်သေချာနေပါပြီ။ ဒုတိယသမ္မတ သုံးယောက်မှာ နှစ်ယောက်က စစ်အာဏာရှင် အလိုတော်ရိဖြစ်ဖို့ တော်တော်သေချာနေပါပြီ။ ဒါကလျော့ လျော့ ပေါ့ပေါ့၊ သတိထားသုံးသပ်တဲ့သဘောပါ။ တကယ်တော့ ဒုတိယသမ္မတ သုံးယောက်စလုံး စစ်တပ် အလိုတော်ရိတွေ ဖြစ်ကြဖို့ ရာခိုင်နှုန်းတော်တော်များများ ပါတယ်။ ဒုတိယသမ္မတ သုံးယောက်စလုံး စစ်အာဏာရှင်အလိုတော်ရိတွေ ဖြစ်ခဲ့ရင်တော့ သမ္မတကလည်း စစ်အာဏာရှင်အလိုတော်ရိ ဖြစ်ပါမယ်။ သမ္မတကခန့်မယ့် အစိုးရအဖွဲ့တစ်ရပ်လုံးဟာလည်း စစ်အာဏာရှင်ဘက်တော်သားတွေချည့် ဖြစ်သွားပါ တော့မယ်။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးတဲ့အခါ သမ္မတ ဖြစ်မယ့်သူ၊ ဒုတိယသမ္မတဖြစ်မယ့်သူတွေနဲ့ တပ်မတော်သားကိုယ်စား လှယ် ဖြစ်မယ့်သူတွေဟာ အမြင်ကောင်း၊ နာမည်လှပေမယ့် တပ်ထဲကျန်နေမယ့်သူတွေလောက် သေချာ ရေရာမှုမရှိတာကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ကြည့်ရင် တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးတဲ့အခါ နာမည် ကြီး၊ ထမင်းငတ်မဟုတ်ဘဲ၊ နာမည်ပျက် အာဏာငတ်ဘဝရောက်ကြရမယ့် ဘောင်းဘီချွတ်တွေဟာ ဘောင်းဘီဝတ်တွေနဲ့ ပလဲနံ့ပသင့်ကြပါ့မလား။ ဒါလည်းစဉ်းစားစရာဖြစ်ပါတယ်။

အခုနောက်ဆုံး ရွေးကောက်ပွဲ အပြီး လွှတ်တော်ခေါ်ယူရေးရဲ့ အကြောင်းပြောချင်ပါတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲအပြီးစဉ်းစားစရာတွေထဲမှာ လွှတ်တော်ခေါ်ယူရေးဟာလည်း မေ့မထားအပ်တဲ့ ပြဿနာ တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲအပြီး ရက် (၉၀) အကြာမှာ လွှတ်တော်ခေါ်ယူပေးရမယ်လို့ အခြေခံဥပဒေ မှာ ပြဌာန်းထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲဒီအချိန်မှာ အခြေခံဥပဒေက အတည်မဖြစ်သေးပါဘူး။ ရက် (၉၀) အကြာမှာ လွှတ်တော် ခေါ်မပေးချင်ရင် အခြေခံဥပဒေအတည်မဖြစ်သေးလို့ ဆိုပြီး အကြောင်းပြ ဆင်ခြေပေးရင် ရနိုင်ပါတယ်။ (၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီးကာမှ အာဏာလွှဲဖို့မဟုတ်ပါဘူး၊ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲဖို့ဆိုပြီး တမျိုးတဖုံလှည့်ပတ်ပြောခဲ့တာ မမေ့သင့်တဲ့သင်ခန်းစာပါ။ လွှတ်တော်ခေါ်ယူဖို့အတွက် ဘယ်နှစ်ရက်အတွင်း ခေါ်ယူပေးပါမယ်ဆိုတဲ့ ရက်သတ်မှတ်ချက်မပါလို့ဆိုပြီး လွှတ်တော်မခေါ်ဘဲနေလာ လိုက်တာ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်ကြာသွားပါတယ်။)

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဒီတော့ ဒီတခါလည်း သူ့စိတ်တိုင်းကျမဖြစ်ရင် အခြေခံဥပဒေအတည်မဖြစ်သေးဘူးလို့ အကြောင်းပြမယ် ဆိုပါတော့။ ဘယ်သူဘာပြောနိုင်မှာပါလဲ။ ကောင်းပြီ။ ဒါဆို အခြေခံဥပဒေကရော ဘယ်အချိန်မှာ အတည်ဖြစ်မှာပါလဲ။ အခြေခံ ဥပဒေအတည်ဖြစ်ဖို့ကလည်း လွှတ်တော်ပထမဆုံး ခေါ်ယူမှု အတည် ဖြစ်မှာပါ။

ဒီတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ လွှတ်တော် ဘယ်သူက အရင်စရမှာပါလဲ။ ဒါကလည်း မရှင်းမရှင်းတွေထဲက နောက်ဆုံးဝေလည်ကြောင်ပတ်တခုပါ။ အခြေခံဥပဒေရှိမှာ လွှတ်တော်စနစ်မယ်။ လွှတ်တော်စမှ အခြေခံ ဥပဒေရှိမယ်။

ဆိုတော့ ကြက်ဥကြက်မ ဘယ်ကစဆိုတဲ့ ဇာတ်လမ်းမျိုးဖြစ်နေပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေက စစေသ တည်းဆိုပြီး လွှတ်တော်ခေါ်ပေးလိုက်ရင်တော့ နှစ်ခုစလုံး အသက်ဝင်သွားမှာပါ။ ဒါပေမယ့် မစစေချင်လို့ ရှူးချင်ယောင်ဆောင်နေရင်တော့ ဘာဥပဒေ၊ ဘာလွှတ်တော်မှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါ။ ဘယ်ဥပဒေကို ကိုင်ပြီး တရားစွဲမယ်ဆိုလို့လည်း စွဲစရာဘာဥပဒေမှ ရှိမှာ မဟုတ်ပါ။ ဒါကရော ဝှက်ဖဲတချုပ်လေလား။ စဉ်းစား စရာပါ။

ဒီတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တို့ရဲ့ ကြက်ဥကြက်မဇာတ်လမ်းဟာ ကြက်ဥကြက်မ ဘယ်ကစ ဗိုလ်သန်းရွှေကစလို့ပဲ ဆိုရတော့မယ့်ပုံပါ။ ဗိုလ်သန်းရွှေ ဥအုပေးမှသာ ကြက်မဖြစ်လာမယ့်ပုံပါ။

ရွေးကောက်ပွဲပြီးရင် ပါလီမန်ထဲပြေးဝင်လိုက်မယ်ဆိုသူတွေ၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေးမှာ ခေါင်းပေါင်းအော်ဒါ မှာနေသူ တွေအနေနဲ့လည်း အခြေခံဥပဒေကပေးထားတဲ့ အာမခံချက်ဟာ ၁၈၈ ရာခိုင်နှုန်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခိုင်ခိုင်မာမာမဟုတ်။ မလိုရင် မလိုသလို လုပ်နိုင်နေသေး တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ သတိချပ် စေလိုပါတယ်။ မျှော်လင့်ချက်ကြီးကြီးထား၊ အစော်ကားခံ၊ အရှက်ခွဲခံပြီး၊ တရစ်ပြီးတရစ် အလျော့ပေး လိုက်လျော့ခဲ့သမျှ နောက်ဆုံးလွှတ်တော်ထဲဝင်ကာနီးကျမှ ဘယ်မှာလည်း ဥပဒေဆိုရင် ဖြင့်...။ ဟူး...ရင်ကျိုးရချည်ရဲ့။

ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပတာဟာ လွှတ်တော်ခေါ်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အငြိမ်ကဖို့ လုပ်တာပါလို့ ပြောပြီး၊ အငြိမ် ထောင်ပေးလိုက်ရင် မခက်ပါလား။ ချိတ်လုံချည်တွေချုပ်ထားသူတွေက မင်းသမီးလုပ်ကြပြီး၊ ခေါင်းပေါင်း ပေါင်း ထားသူတွေက လူရွှင်တော်ကြီးတွေလုပ်ကြရင် ပြည်သူတွေကတော့ ဟဒယရွှင်ဆေး တိုက်ကျွေးကြ သူတွေကို လက်ခုပ်ဩဘာပေးကြမှာ အသေအချာပါ။

ရွေးကောက်ပွဲဝင်မယ့်သူတွေအနေနဲ့ ဗိုလ်သန်းရွှေဆီက ရွှေဥကြီးကို အဝေးကနေ သွားရည်တမြားမြား ကျနေတဲ့ ဘဝမျိုးမရောက်စေချင်ရင် အနည်းဆုံးတော့ အအလို ပါးစပ်ပိတ်မနေကြဘဲ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို တောင်းရဲ ကြဖို့တော့လိုပါလိမ့်မယ်။ အခုချိန်ထိတော့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ကြမယ်ဆိုတဲ့ သူတွေထဲမှာ ကိုဖြိုးမင်းသိန်း တယောက်ပဲ ပါးစပ်ပါသလားလို့ ဆိုရမလိုပါ။ မှတ်စု ၁၄ ။ကိုဖြိုးမင်းသိန်းကလည်း

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ဘာပဲတောင်းဆို တောင်းဆို ကုလားမယား၊ နားမကြားအချိုးချိုးနေတဲ့ နအဖနဲ့ ကော်မရှင်ကို အယုံမကြည်မရှိလို့ ပါတီကနေ နှုတ်ထွက်သွားပါပြီ။

နောင်တချိန်မှာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပြီးခါမှ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအတည်မဖြစ်သေးတဲ့ အတွက် လွှတ်တော် ခေါ်ယူရန် မဖြစ်နိုင်သေးပါကြောင်း၊ ၂၀၀၈ ခုအခြေခံဥပဒေကို မကြိုက်ဟုဆိုသူများရှိနေကြသည့်အတွက် နောက်ထပ် အခြေခံဥပဒေသစ်တရပ်ကို နောက်ထပ် ၁၄ နှစ်ကြာ ပြန်လည်ရေးဆွဲရဦးမည် ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရသူ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအနေနဲ့ ညောင်သုံးပင်ညီလာခံမှာ တက်ရောက်နိုင်ခွင့် အပြည့်အဝရှိပါကြောင်း လို့များဆိုလာခဲ့ရင်ကော ဘယ်သူ့ကို အပြစ်တင်ကြမလဲ။ ပြုသူအပြစ်လား၊ မလိမ်မာ နှစ်ခါမိုက်သူတို့ရဲ့ အပြစ်လေလား ခွဲခြားရခက်ခဲပါလိမ့်မယ်လို့သာ ဆိုချင်ကြောင်းပါ။

မောင်မြတ်နိုင်

၄နာရီ ၃၁ မိနစ်

ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၁၀။ စနေနေ့။

ဝေဖန်အကြံပေးလိုသူများ [naing7788@gmail.com](mailto:naing7788@gmail.com) ကို ဆက်သွယ်နိုင်ပါတယ်။

မှတ်စုများ။

- ၁။ အခြေခံဥပဒေနှင့် အနာဂတ်အရေး။ ဘီဘီစီမြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။
- ၂။ အင်ဒိုနီးရှားအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ (၁၀)။ ၁၉၄၅ အခြေခံဥပဒေ။ ၁၉၉၉၊ ၂၀၀၀၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၂ တို့တွင် နောက်ထပ်ပြင်ဆင်။
- ၃။ အခြေခံဥပဒေနှင့် အနာဂတ်အရေး။ ဘီဘီစီ မြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။
- ၄။ ၎င်း။
- ၅။ အောင်ထွဋ်ကလောင် အမည်နဲ့ The Voice ဂျာနယ်မှာ ဒေါက်တာနေဝင်းမောင် ရေးသား ခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးပါအချက်အလက်ဖြစ်ပါတယ်။
- ၆။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ သွားရောက်တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့သူ ရှေ့နေဦးဉာဏ်ဝင်းက ပြည်ပမီဒီယာတွေကို ပြန်ပြောပြခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။
- ၇။ တစ်ညပါတီ ပြောရေးဆိုခွင့်ပုဂ္ဂိုလ် ဦးဟန်ရှိန်နဲ့ ဘီဘီစီ အင်တာဗျူး။
- ၈။ ပါတီတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ပြည်ပမီဒီယာအင်တာဗျူးများ။
- ၉။ အခြေခံဥပဒေနှင့် အနာဂတ်အရေး။ ဘီဘီစီ မြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။
- ၁၀။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီပြောရေးဆိုခွင့်ရှိပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဘီဘီစီ အင်တာဗျူး။
- ၁၁။ ပြည်ထောင်စုဒီမိုကရေစီပါတီ ယူဒီပီ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုဖြိုးမင်းသိန်းရဲ့ မီဒီယာ အင်တာဗျူးများ။
- ၁၂။ မစွဲမသတင်းစဉ် သတင်းဆောင်းပါး။
- ၁၃။ အခြေခံဥပဒေနှင့် အနာဂတ်အရေး။ ဘီဘီစီမြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။
- ၁၄။ အာဏာလွှဲပြောင်းရေး၊ လွှတ်တော်ခေါ်ယူရေးတို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြောကြားပေးဖို့ ကိုဖြိုးမင်းသိန်းဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူစဉ်မှာ ပြည်ထောင်စု ဒီမိုကရေစီပါတီ ယူဒီပီက နအဖကို စာရေးသား တောင်းဆိုခဲ့ပါတယ်။

စာကိုး။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) ခုနစ်။

---

မောင်မြတ်နိုင်။ အခြေခံဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေတွေနဲ့ အနာဂတ် အလားအလာများ

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (၁၉၄၇)။

၁၉၇၄ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ယာယီဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ မူကြမ်း။

အနာဂတ် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ(ဒုတိယမူကြမ်း)။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားကောင်စီ (NCUB)။

အခြေခံဥပဒေနဲ့ အနာဂတ်အရေး။ ဘီဘီစီ မြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဥပဒေများသုံးသပ်ချက်။ ဘီဘီစီ မြန်မာဘာသာအစီအစဉ်။

အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူ ၁၀၄ ချက်။